INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

USTOLIČEN PAPA FRANJO

ISSN 1451-4257

BROJ 520

Subotica, 22. ožujka 2013. Cijena 50 dinara

GODINU DANA RADIJSKOG PROGRAMA

DANI HRVATSKOG JEZIKA U TAVANKUTU

LOPOVSKA DUGA RUKA

INTERVJU NEMANJA DELIĆ

PROSLAVLJEN SV. JOSIP-BLAGDAN HRVATSKE ZAJEDNICE

korice 1-4.indd 1 20.3.2013 14:28:00

Јавно комунално предузеће „Суботицагас“ - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvállalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće „Suboticaplin“ - Subotica

SUBOTICAGAS

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba : 024/641-211

PLUS

MOJE KOMPLETNE INFORMATIVNE NOVINE

- Vijesti
- Zanimljivosti
- Znanost i tehnika
- Zdravlje i savjeti
- Sport
- Automobili
- Slavne ličnosti
- TV program
- Vicevi
- Horoskop
- Vremenska prognoza
- Recepti
- Križaljka
- Sudoku

Svakog utorka u Vojvođanskoj Svaštari

VOJVOĐANSKA Svaštara
www.svastara.rs

korice 1-4.indd 3 20.3.2013 14:28:15

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukoričene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

Poruka

»Čuvanje, dobrota i nježnost, služenje – te je riječi papa Franjo, 265. nasljednik sv. Petra, nadahnut primjerom sv. Josipa čija se svetkovina slavila, stavio u središte vjerničkog promišljanja na svečanoj misi ustoličenja koju je predvodio na Trgu sv. Petra u utorak, 19. ožujka«, prenosi Glas koncila.

Poruku novoga pape Franje da »vlast mora služiti siromašnima i nezaštićenima« čuli su u Vatikanu predsjednici i premijeri država iz čak 132 zemlje koje su na ovaj događaj poslale svoja izaslanstva, kao i vrh Europske Unije te predstavnici brojnih vjerskih zajednica. Čulo je ovu poruku i stotine tisuća ljudi koji su prisustvovali ovom događaju u Vatikanu, kao i ljudi širom svijeta preko medija. Za druge je papina poruka zasigurno poruka nade i ohrabrenja, za prve, teško je znati. Analitičari i sociolozi religije naglašavaju socijalnu osjetljivost novoga pape, ali i težinu socijalnih problema i raširenost siromaštva u suvremenom svijetu u kojemu vladaju profit i materijalni i politički interesi.

Događaj ne svjetskih razmjera kao prethodni, ali važan za pripadnike hrvatskog naroda u Srbiji, dogodio se istoga dana u Maloj Bosni, selu nadomak Subotice. Tamo je misnim slavljem, kulturnim programom i domjenkom svečano obilježen jedan od četiri praznika hrvatske zajednice u Srbiji – blagdan Svetog Josipa, zaštitnika hrvatskog naroda.

Predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća Slaven Bačić je u svečanom programu nakon sv. mise istaknuo kako hrvatska zajednica još uvijek traži ravnopravnost, kako s većinskim narodom, tako i s tradicionalnim nacionalno-manjinskim zajednicama. Da se ne radi o neosnovanoj kukanjavi i ponavljanju ispraznih i neutemeljenih fraza govore činjenice – činjenice koje su porazne prije svega za državu Srbiju čiji službenici inzistiraju na poštovanju samo njima znanih »procedura«, dok sami ne poštuju vlastite zakone i međunarodne sporazume koje su potpisali. Da ne ponavljamo – problem je udžbenika, radijskih i TV redakcija, političke zastupljenosti. U svim tim oblastima radi se o poštovanju ljudskih i manjinskih prava koje garantira država u kojoj živimo, a ne HNV.

J. D.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Izvršen inspekcijski nadzor glede službene uporabe jezika i pisama
NE SPROVODE SE ODLUKE U SOTU I BEREGU.....6-7

TEMA

Neriješen problem udžbenika na hrvatskom jeziku i nakon desetljeća
OBEĆANJE DANO, SUMNJA OSTALA.....10-11

INTERVJU

Nemanja Delić, gradonačelnik Sombora
PROSPERITET GRADA NA PRVOM MJESTU.....12-13

SUBOTICA

Pregovara li se o hrvatsko-bunjevačkom ujedinjenju?
NEFORMALNI RAZGOVORI BEZ DOGOVORA.....18-19

DOPISNICI

Jelena Tumbas, urednica programa na hrvatskom jeziku na Radio Novom Sadu
DOK IMA NERIJEŠENIH PROBLEMA MORAMO SE BAVITI NJIMA...24-25

KULTURA

Inicijativa za spas HKC-a »Bunjevačko kolo« u Subotici
FORMIRAN KONZORCIJ.....32

SPORT

Josip Gabrić, trener NK Zrinjski 1932
IGRAT ĆEMO VIŠE NAPADAČKI 49

05.indd 1 3/20/2013 2:39:14 PM

KOMENTAR

Blagovijest

Na staroslavenskom jeziku blagovijest bukvalno označava dobru, lijepu vijest. U moru negativnosti koje nas okružuju, lako uočavamo da kroz razgovore, komunikaciju, medije, pa nerijetko i društvene mreže, zapravo negativne informacije i vijesti dominiraju etrom. Nije dakako sve crno, ali mnogo toga jest u nekoj nijansi sivog.

Dobre vijesti kao da su osobne, rjeđe dotiču širu zajednicu ili skupinu. Jer, ako izuzmemo banalnosti poput sportskih rezultata, teško je naći dobru vijest koja je obradovala značajniji broj ljudi. Ljude dotiču ljudske priče. Još uvijek imamo te ljudskosti da se radujemo uspjesima bliskih prijatelja, znanaca, ili čak prijateljevih prijatelja. Promjena nekog zakona, akvizicija neke tvrtke, akcijsko sniženje određene cijene i takvo što rijetko će izazvati emotivnu ugodu. No, kada čujemo da se neka konkretna osoba primjerice izliječila od teške bolesti, izbjegla neku nezgodu, odlučila roditi dijete, može se dogoditi da emotivno reagiramo čak i ako prvi put čujemo za tu osobu.

Osobnost dotiče osobe. Prije dva mjeseca započeli smo objavljivanje upravo takve rubrike, to je rubrika »Čestitamo!« Stranice Hrvatske riječi otvorene su da bi čitatelji saznali i prenijeli jedni na druge neku pozitivnu energiju, bilo to vjenčanje, rođenje, krštenje ili kakva druga sretna prigoda. Mnoge novine objavljuju popise rođenih i vjenčanih, kronike matičnog ureda. Ovo bi trebao biti lak posao, samo ga malo fokusirati na našu zajednicu. Ali, nažalost baš i nije prelako.

Ispalo je da na svake dvije osobe koje pristanu podijeliti svoju intimu s našim čitateljima ide i jedna koja to odbija. Ne, ne radi se o pripadnicima neke druge nacionalnosti kojima je blam objaviti fotografiju kod nas, radi se o pripadnicima našeg naroda koji se tako osjećaju. Ne kužim. Ti osobni podaci se svakako objavljuju po novinama – u Subotičkim novinama, Magyar Szóu, na portalima poput subotica.com, zapravo svuda. Te osobe najčešće postave fotografije svojih novorođenčadi ili svadbi na Facebook, kako bi ih ljudi vidjeli. Zašto je onda problem tu radost podijeliti i sa svojim sunarodnjacima?

Koji je uzrok nelagode od izlaska u ovom obiteljskom magazinu? Da, na stranicama tiska nekada padaju neugodne riječi kada se radi o važnim pitanjima. Ali, jednako se glasno i podupiru pojedinci u svom radu, profesionalnom uspjehu i nastojanju. Plaše li se mladi parovi etiketiranja okolice? Straši li ih izazak iz sjene, je li ugodnije biti prikriven na marginama asimilacije? Je li nacionalna pripadnost nešto što se svjedoči samo jednom u životu, kada se traži domovnica?

Na žalost, nije samo to problem. Čitam najnoviju subotičku kroniku matičnog ureda. Vidim kako su određeni ljudi »stali na ludi kamen«, da su imali najsretniji dan života, da su dobili muške, ženske ili blizanačke prinove. Ali, ne vidim nijednog Hrvata. Možda griješim, ali oslanjanjući se na poznavanje imena i prezimena, te znatno iskustvo, ne vidim koga bih mogao zamoliti da nam obraduje čitatelje.

Stoga, neka ovo postane još osobnije. Zamolili bismo čitatelje da nam javljaju takve blagovijesti, javljaju sretne prigode. Neka nas spaja sposobnost radovanja jednih s drugima.

Na koncu, ne bih se želio nikako zamjeriti svima koji su pristali iznijeti svoju osobnost u ranijim brojevima. Njihova poruka nije samo radost, već i prihvaćanje sebe onim što jesu, kakvi jesu. Oni su svjetlo u noći, svjetionici novog života. Sada su potrebni čuvari te svjetlosti, kako ne bismo potonuli u moru tame. Promislite, koliko ste dobrih vijesti danas čuli na medijima?

Nikola Perušić

IZVRŠEN INSPEKCIJSKI NADZOR GLEDE

Ne sprovode se o

»Krajem prošle godine Skupština općine Šid je izmijenila Statut, kada je navedeno da se, osim srpskog, rusinskog i slovačkog jezika, uvodi i hrvatski jezik u službenu uporabu u mjestima Sot i Batrovci u toj općini. Bio je to prvi neophodni korak, ali vidjeli smo na licu mjesta da se još ništa nije uradilo na provođenju te odluke. Kako je ta odluka donijeta nedavno, očekujemo da će se službeni natpisi i u Sotu uskladiti s tom odlukom«, kaže podtajnik Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, upravu i nacionalne manjine Mato Groznica.

Mato Groznica

To tajništvo u djelokrugu svojih aktivnosti ima i nadzor nad provođenjem odluka pokrajinskih vlasti po pitanju službene uporabe manjinskih

Službeni natpisi u Sotu neusklađeni s odlukom Općine Šid

jezika na teritoriju AP Vojvodine. U sklopu tih aktivnosti nedavno je podtajnik *Mato Groznica* s inspektorima za upravni nadzor obišao neka od mjesta, gdje je u službenoj uporabi i hrvatski jezik.

»Na kolegiju našeg Tajništva odlučeno je da i dužnosnici Tajništva idu na teren, a ne samo inspektori, kako bi se na licu mjesta upoznali s problematikom provođenja odluka o službenoj uporabi manjinskih jezika«, kaže Mato Groznica.

»Tako sam s inspektorima bio u Somboru, Beregu, Bačkom Monoštoru i Sotu. U Somboru

06 11.indd 2 3/20/2013 2:36:00 PM

DE SLUŽBENE UPORABE JEZIKA I PISAMA

odluke u Sotu i Beregu

sam imao razgovor s načelnicom Gradske uprave *Irinom Burka Parčetić*. Na teritoriju Grada Sombora hrvatski je jezik u službenoj uporabi u mjestima Bački Monoštor i Bački Breg, ali nije i u samom Somboru, a jedan od zaključaka je bio da se isticanje zastave hrvatske manjinske zajednice na Gradskoj kući u Somboru prilikom obilježavanja naših praznika u Republici Srbiji odvija redovito, prema važećim zakonskim odredbama. Nakon toga išli smo u Bački Breg, gdje su u Mjesnoj zajednici inspektori izvršili nadzor. Jedan od zaključaka je da napisi na pločama na javnim ustanovama nisu u skladu s odlukom HNV-a da se na pločama pišu tradicionalni nazivi mjesta, dakle, u slučaju Bačkog Brega – Bereg.

U članu 76. Zakona o utvrđivanju nadležnosti AP Vojvodine utvrđeno je da Autonomna Pokrajina Vojvodina preko svojih tijela, u skladu sa zakonom kojim se uređuje službena uporaba jezika i pisama, bliže uređuje službenu uporabu jezika i pisama manjinskih nacionalnih zajednica na njenom teritoriju i vrši inspekcijski nadzor u skladu sa zakonom kojim se uređuje službena uporaba jezika i pisama, kao povjeren posao.

Z.S.

Nedostaje tradicionalni naziv mjesta – Bereg

Ustoličen papa Franjo

Jorge Mario Bergolio – papa Franjo inauguriran je kao poglavar Vatikana i Rimokatoličke crkve. Službu je preuzeo u utorak na blagdan svetog Josipa, zaštitnika Crkve. U propovijedi Papa je pozvao da se ne zaborave bližnji, posebice djeca, stariji i potrebiti, a onima koji su na položaju poručio je da zaštite ljude i okoliš u kojem živimo. »Treba živjeti u poštovanju, dobru, čuvanju prijateljstva. Budite čuvari, Božjih darova. Kada ne vodimo brigu o svemu što je stvoreno, srce se suši i počinje razaranje. Zbog toga bih želio zamoliti sve ljude koji imaju bilo kakvu odgovornost u politici, društvu, ekonomiji, da budemo čuvari stvorenoga, Božjega plana, čuvari jedni drugih«, poručio je papa Franjo.

Uz mnogobrojne vjernike, na svečanosti su bila 132 državna izaslanstva te mnogi vjerski poglavari. Hrvatsku je predstavljao predsjednik *Ivo Josipović*, a Srbiju predsjednik *Tomislav Nikolić*.

Na središnjem vatikanskom trgu i okolnim ulicama okupilo se po sunčanom vremenu oko milijun ljudi, što je najveće okupljanje u Rimu od svečanosti beatifikacije pokojnog pape Ivana Pavla II. 1. svibnja 2011. kojoj je nazočilo 1,5 milijuna ljudi, piše HRT.

H. R.

Predsjednici Ivo Josipović i Tomislav Nikolić s novim papom

06 11.indd 3 3/20/2013 2:36:02 PM

HRVATSKA ZAJEDNICA U SRBIJI OBILJEŽILA BLAGDAN SVETOG JOSIPA, ZAŠTITNIKA HRVATSKOG

Mlade hraniti moralnim vrednotama

Mi živimo možda samo jedan segment Josipove kreposti i onda se pitamo zašto naši narodi izumiru, zašto naš hrvatski narod izumire? Pa upravo zbog toga što ne znamo naše mlade hraniti pravim, moralnim vrednotama, naveo je u propovijedi vlč. Josip Kujundžić

Misa u crkvi Presvetog Trojstva

Misnim slavljem, kulturnim programom i domjenkom u Maloj Bosni, selu nadomak Subotice, hrvatska je zajednica u utorak 19. ožujka obilježila jedan od svoja četiri praznika – blagdan Svetog Josipa, zaštitnika hrvatskog naroda.

Obilježavanje je započelo svetom misom u crkvi Presvetog Trojstva koju je predvodio vlč. *Josip Kujundžić* iz Vajske uz koncelebraciju aktualnog i bivšeg mjesnog župnika vlč. *Dragana Muharema* i vlč. *Željka Augustinova*, te preč. *Julija Bašića* iz Bikova i fra *Zdenka Grubera*.

HRANITELJSKA ZADAĆA

U svojoj propovijedi vlč. Josip Kujundžić istaknuo je primjer sv. Josipa kao uzoritog čovjeka vjere, koji je bio stup svoje obitelji. »Bog mu je povjerio tako veliku zadaću – da bude hranitelj Svete obitelji. I zato hrvatski narod nije slučajno izabrao svetoga Josipa za svoga zaštitnika. Ali, nije dovoljno imati ga samo na papiru, već i u svome životu. Da naši životni koraci budu poput svetog Josipa, hranitelja Sina Božjega«, kazao je vlč. Kujundžić.

On je ukazao i na važnost vrednota koje promiče Sveto pismo, kojima bismo, kako je naglasio, trebali »hraniti« sebe, ali i naše mlade naraštaje.

»U Svetom pismu čitamo kako čovjek ne živi samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz usta Božjih. Sveti Josip nije hranio nazaretsku obitelj – Mariju i Isusa samo kruhom zemaljskim nego kruhom koji silazi s neba. Kruhom od kojeg nikada neće ogladnjeti. I zato je on hranitelj ne samo materijalnog nego i nebeskog kruha. To nama nedostaje. Mi živimo možda samo jedan segment Josipove kreposti i onda se pitamo zašto naši narodi izumiru, zašto naš hrvatski narod izumire? Pa upravo zbog toga što ne znamo naše mlade hraniti pravim, moralnim vrednotama«, naveo je vlč. Josip Kujundžić.

SVEČANA AKADEMIJA

Obilježavanje blagdana hrvatske zajednice, nakon svete mise, nastavljeno je u prostorijama mjesne župe Presvetog Trojstva gdje je priređen kulturni program i domjenak.

Uzvanike i goste pozdravio je mjesni župnik *Dragan Muharem*, a nazočnima se obratio i predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. Slaven Bačić. Predsjednik HNV-a je istaknuo kako je ovaj saziv Vijeća u protekle tri godine uradio mnogo, ali da je ostalo još mnogo toga uraditi. »Još uvijek tražimo ravnopravnost, kako s većinskim narodom, tako i s tradicionalnim nacionalnomanjinskim zajednicama«, kazao je Bačić.

On je podsjetio i na najvažnija dostignuća ovoga saziva HNV-a, a to su: visoki stupanj jedinstva u hrvatskoj zajednici i rad u interesu svih Hrvata u svim regijama u kojima žive. »Ostvarili smo da HNV ne bude sam sebi cilj. To se ogleda u tome što je prije svega okrenut ostvarivanju svojih

06 11.indd 4 3/20/2013 2:36:07 PM

OG NARODA

Suzana Paunović, István Pásztor, Slaven Bačić

nadležnosti, a tako i svim pripadnicima hrvatske zajednice. Konkretno, to znači da samo jednu trećinu svojih sredstava koristi za funkcioniranje samoga Vijeća, a dvije trećine sredstava za financiranje različitih nadležnosti, od obrazovanja, preko kulture do informiranja. I treće, ovaj saziv HNV-a posebno vodi računa o regionalnoj zastupljenosti Hrvata u institucijama zajednice i na javnim dužnostima«, rekao je Bačić, dodavši kako je proslava blagdana organizirana u Maloj Bosni kako bi HNV zahvalio tamošnjim roditeljima što upisuju djecu u vrtiće i u škole na hrvatskom jeziku te sudjeluju u aktivnostima mjesne hrvatske udruge kulture.

U kulturnom dijelu programa nastupili su: tamburaški sastav »Đurđinske cure«, mališani iz vrtića »Bambi« te recitatorice *Ivana Tikvicki* i *Nađa Kovač*.

Obilježavanju blagdana Sv. Josipa, među ostalim, nazočili su i ravnateljica Ureda za ljudska i manjinska prava *Suzana Paunović*, predsjednik Skupštine AP Vojvodine *István Pásztor*, izaslanik predsjednika Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost spolova Republike Srbije *Mehe Omerovića* i narodni zastupnik *Petar Kuntić*, te predstavnici hrvatske diplomacije, Grada Subotice, hrvatskih institucija, ustanova i udruga.

D. B. P./Z. S.

Domjenak u župi

IVAN IVKOVIĆ, UMIROVLJENIK IZ MALE BOSNE

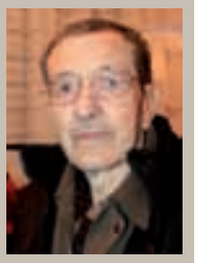

Bio sam više puta na obilježavanjima praznika hrvatske zajednice. Drago mi je što su se danas u velikom broju okupili ovdašnji Hrvati, a vidim da su došli i Hrvati iz drugih mjesta. U našoj crkvi nije bilo ovoliko svijeta odavno, osim za Božić, Uskrs ili kada se slavi Dužijanca. Važan je ovo događaj i za naše selo i za našu zajednicu, jer se i ovom prilikom pokazala naša opstojnost u ovim krajevima, a posebno mi je drago što vidim da ima puno mladih.

ZLATKO SKENDEROVIĆ, POLJOPRIVREDNI PROIZVOĐAČ S KAPONJE

I ranije sam posjećivao obilježavanje praznika naše zajednice. Danas je bilo jako lijepo, došao je zaista velik broj ljudi i iz Male Bosne i s Kaponje, a drago mi je što su došli Hrvati i iz drugih mjesta. Značajna je ovo svečanost za nas Hrvate, jer i na ovaj način iskazujemo svoj identitet, ali i zajedništvo.

ANITA PELHE, NASTAVNICA HRVATSKOG JEZIKA I VJERONAUKA U MALOJ BOSNI

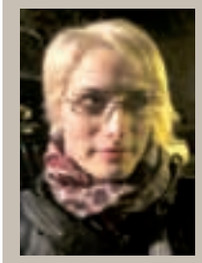

Ponosna sam što je došlo puno djece iz naše škole, a učenici su pripremili i recitaciju za program proslave. Mladi se i na ovaj način upoznaju s tim koji su praznici važni za našu hrvatsku zajednicu. Ovakva okupljanja su važna, jer iskazujemo naš nacionalni identitet, a kao nastavnici vjeronauka, drago mi je što je ovaj praznik povezan s Katoličkom crkvom i što se obilježava na blagdan Svetog Josipa, zaštitnika hrvatskog naroda, koji nam treba biti uzor u životu.

PETAR KUNTIĆ, NARODNI ZASTUPNIK I PREDSJEDNIK DSHV-A

Proslava ovog praznika hrvatske zajednice u Maloj Bosni pokazala je kako je odluka HNV-a da proslave četiriju praznika naše zajednice organizira u raznim mjestima, kako u Bačkoj, tako i u Srijemu, a daj Bože jednog dana i u Banatu, ispravna. Vidimo da se okupilo puno svijeta, vjernika, članova hrvatske zajednice, a mnogo je i onih koji su došli iz raznih dijelova Vojvodine, koji do sada nisu bili u ovoj župi. Zato podržavam inicijativu HNV-a da naše praznike i neke od sjednica Vijeća održavamo i u mjestima poput Male Bosne.

06 11.indd 5 3/20/2013 2:36:16 PM

NERIJEŠEN PROBLEM UDŽBENIKA NA HRVATSKOM JEZIKU I NAKON DESETLJEĆA

Obećanje dano, sumnja ostala

Nakon obećanja da će se intezivirati napori srbijanske strane da problem tiskanja udžbenika na hrvatskom jeziku bude riješen, ipak ostala određena doza sumnje u njegovo ispunjenje, jer ovo pitanje postoji već više od desetljeća

Nedavno je u Beogradu održan sastanak predstojnice Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske *Darie Krstičević* i ministra prosvjete Republike Srbije *Žarka Obradovića*. Obećano je kako će se intezivirati napori srbijanske strane da problem tiskanja udžbenika na hrvatskom jeziku bude riješen. Dano obećanje ipak nije odagnalo određenu dozu sumnje u njegovo ispunjenje, jer ovo pitanje postoji već više od desetljeća, a službena prepiska između Hrvatskog nacionalnog vijeća i srbijanskog Ministarstva prosvjete često je podsjećala na igru »gluhih telefona« ili ping-pong. Dakle, ostaje otvoreno pitanje hoće li najzad, nakon jedanaest godina postojanja školovanja na hrvatskom jeziku u Srbiji, biti riješen problem tiskanja svih udžbenika koji su potrebni za učenike hrvatskih odjela u Vojvodini.

Na spomenutom sastanku, uz predstojnicu Državnoga ureda s hrvatske strane sudjelovali su i *Željko Kuprešak*, veleposlanik Republike Hrvatske u Srbiji, te *Dragan Đurić*, generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici, a sa srbijanske strane i pomoćnica ministra *Vesna Fila*. O očekivanjima i daljnjim koracima HNV-a glede rješavanja problema udžbenika nakon sastanka u Beogradu, razgovarali smo sa *Slavenom Bačićem*, predsjednikom Vijeća.

DOSADAŠNJI NAPORI NISU URODILI PLODOM

»Dogovoreno je da HNV zatraži službeni prijam u Ministarstvu prosvjete radi dogovora o rješavanju pitanja tiskanja udžbenika za nastavu na hrvatskom jeziku, što podrazumijeva prijevode srpskih udžbenika, te izradu dodatnih sadržaja za pojedine predmete, kao i ostvarivanje ravnopravnosti u Projektu besplatnih udžbenika za niže razrede osnovnih škola, budući da je HNV kupio udžbenike iz hrvatskog jezika i darovao ih djeci koja pohađaju nastavu na hrvatskom, jer Ministarstvo nije osiguralo da ovi udžbenici budu besplatni. Naime, Ministarstvo nije odgovorilo na naš dopis radi refundiranja troškova kupnje udžbenika.«

Komentirajući sastanak, Slaven Bačić pozdravlja inicijativu predstojnice Darie Krstičević i kaže kako je nedvojbeno da se na Ministarstvo prosvjete vrši pritisak da postupi sukladno zakonskim obvezama.

»Nedvojbeno je da ovaj posjet pokazuje riješenost predstojnice Državnoga ureda za Hrvate izvan Hrvatske da u okviru svojih ovlasti izvrši pritisak na Ministarstvo prosvjete da postupi sukladno svojim međunarodnim i zakonskim obvezama, jer naši dosadašnji napori, u koje su bili uključeni i Veleposlanstvo i Generalni konzulat Republike Hrvatske, kao i srpski supredsjedatelj Međuvladinoga mješovitoga odbora koji prati provedbu međudržavnoga Sporazuma o zaštiti manjna nisu urodili plodom.«

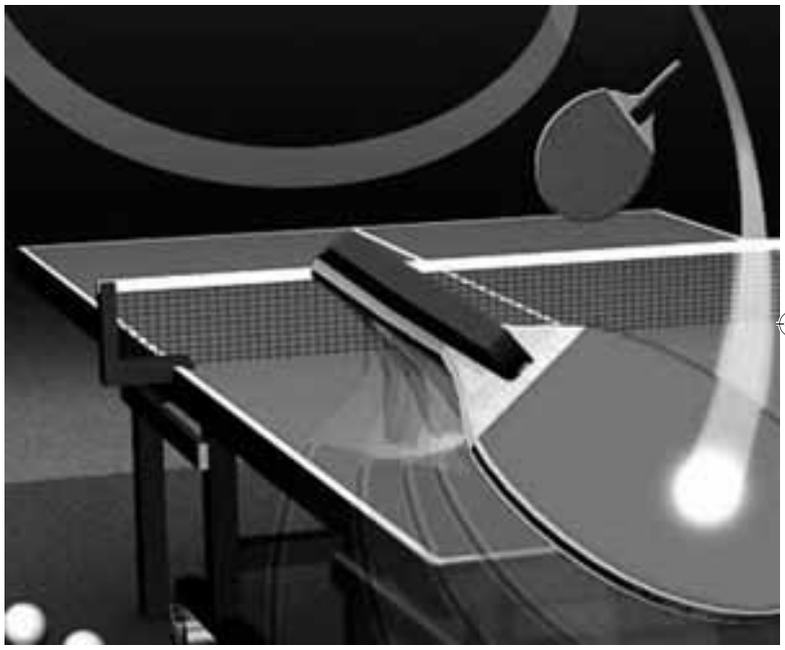

RAZMIŠLJANJE U KATEGORIJAMA PROŠLOSTI

Nakon beogradskog sastanka, u priopćenju iz Državnog ureda se naglašava kako je suštinski problem u tome što međudržavni sporazum o zaštiti prava manjina nije u potpunosti realiziran. Postavlja se onda jedno jednostavno pitanje – znači li to da se zakonski

PROGNOZA

»S obzirom na dosadašnja iskustva s Ministarstvom prosvjete, teško je precizno prognozirati za koju školsku godinu bi se realno mogli tiskati udžbenici koji su potrebni hrvatskoj nacionalnoj manjini, ali ćemo s naše strane nastojati da to bude u najkraćim mogućim rokovima«, kaže Slaven Bačić.

06 11.indd 6 3/20/2013 2:36:17 PM

propisi ne poštuju, provode?

»U pitanju je upravo to: propisi postoje, počevši od međunarodnih, kao što je bilateralni sporazum o zaštiti manjina, preko Ustavom zajamčenog prava na školovanje na svom jeziku i seta manjinskih propisa, pa do zakona i podzakonskih akata o udžbenicima i drugim obrazovnim propisima, ali u Ministarstvu prosvjete očigledno postoji ili izrazito antimanjski stav, ili krajnja nezainteresiranost za obrazovanje na manjinskim jezicima. Moram naglasiti kako ovakve probleme imaju gotovo sve manjinske zajednice u odnosu s Ministarstvom prosvjete, osim nekoliko zajednica prema kojima srpske političke elite imaju izrazito afirmativan stav, a u funkciji su dijeljenja manjina, po starome rimskom pravilu – Divide et impera!«

Govoreći o problemu što se ne refundiraju sredstva koja su uložena u kupnju udžbenika, Slaven Bačić kaže kako HNV želi povratiti ta sredstva i pojašnjava:

»Htio bih precizirati kako je tiskanje udžbenika platio nakladnik, a djelomično je ove troškove pokrilo Ministarstvo prosvjete, dok je HNV u cilju poticanja nastave na hrvatskom jeziku, umjesto roditelja kupio te udžbenike i darovao ih djeci, jer Ministarstvo nije osiguralo da ovi udžbenici budu besplatni, a HNV sada želi samo povratiti novac koji je umjesto Ministarstva prosvjete dao za kupnju udžbenika, jer su djeca iz prva četiri razreda osnovne škole koja slušaju nastavu na srpskom i drugim manjinskim jezicima sve udžbenike dobili besplatno, u okviru Projekta besplatnih udžbenika koje vodi Ministarstvo prosvjete.«

Nižu se pitanja glede dugogodišnjeg problema udžbenika na hrvatskom jeziku, a suštinsko je pitanje – zbog čega u stvari već jedanaest godina zapinje pitanje, tj. realizacija tiskanja udžbenika, a da to financira država? Srbijanska vlast je mogla to riješiti i reći – evo skrbimo i o hrvatskoj manjini u Srbiji, ali to se nije dogodilo. Kako to objasniti? Slaven Bačić kaže kako je uzrok tome što se razmišlja u kategorijama prošlosti.

»Izgleda da u Ministarstvu prosvjete odlučuju ljudi koji razmišljaju u kategorijama prošlosti, ne samo iz 1990-ih godina, nego da se ravnaju po devetnaestostoljetnim mjerilima. Naime, svojedobno je, prije donošenja ugarskoga Zakona o srednjim školama iz 1883., *Béla Grünwald*, inače pomađareni Nijemac iz Gornje Ugarske, današnje Slovačke, vrlo dojmljivo skicirao svoja očekivanja od reforme u gimnazijama: 'Srednja škola je kao veliki stroj, na čijem se jednom kraju ubacuje na stotine slovačkih mladića, a na drugom kraju oni izlaze kao Mađari.' Volio bih da griješim, ali mi se čini kako ista ishodišna logika danas vlada i u Ministarstvu prosvjete u Beogradu! Drukčije je, inače, teško objasniti otkud toliki otpor prema ostvarivanju prava manjina da se školuju na svom jeziku.«

Z. Sarić

Priopćenje Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske

»Tijekom službenog posjeta Beogradu, mr.sc. Daria Krstičević, predstojnica Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske razgovarala je sa dr.sc. Žarkom Obradovićem, ministrom obrazovanja, znanosti i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

Tema razgovora bilo je pitanje obrazovanja hrvatske nacionalne manjine u Republici Srbiji. Predstojnica Krstičević zatražila je dosljednu primjenu zakonskih propisa iz područja obrazovanja na materinskom jeziku za pripadnike hrvatskog naroda.

Dogovoreno je da će se intenzivirati napori srpske strane oko provedbe Sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Srbije o zaštiti prava manjina (sklopljen 15. studenog 2005. godine) a koji, od strane Republike Srbije, nije u potpunosti realiziran.

Ministarstvo obrazovanja, znanosti i tehnološkog razvoja Republike Srbije uložiti će dodatne napore i poduzeti konkretne aktivnosti kako bi se spomenuti Sporazum u potpunosti primijenio, te kako bi Hrvati u Srbiji ostvarila sva manjinska prava na području obrazovanja koja im, u skladu sa srpskim zakonodavstvom, pripadaju.

Podsjećamo da je politički i pravni položaj nacionalnih manjina u Srbiji i Crnoj Gori reguliran Ustavnom poveljom Srbije i Crne Gore, Poveljom o ljudskim i manjinskim pravima i građanskim slobodama te Zakonom o pravima i slobodama nacionalnih manjina (donesen u Skupštini SRJ 26. veljače 2002. godine kada je hrvatskoj nacionalnoj zajednici po prvi puta priznat status manjine).

Nakon višegodišnjih pregovora, u Beogradu 15. studenog 2004. godine potpisan je Sporazum o zaštiti prava hrvatske manjine u Srbiji i Crnoj Gori i srpske i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, koji je 2005. godine i ratificiran u objema državama. Temeljem navedenog Sporazuma formiran je međuvladin Mješoviti odbor sa zadaćom praćenja provedbe i podnošenja preporuka vladama u svezi s ostvarivanjem Sporazuma«, navodi se u priopćenju Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske kojega potpisuje njihova glasnogovornica *Žana Ćorić*.

06 11.indd 7 3/20/2013 2:36:17 PM

NEMANJA DELIĆ, GRADONAČELNIK SOMBORA

Prosperitet grada na prvom mjestu

Ovdje se zna građanski red, imamo osjećaj pripadnosti jednoj zajednici uz poštovanje različitosti, kaže prvi čovjek Grada Sombora

Razgovarala: Zlata Vasiljević

Sombor je grad koji je između dva popisa stanovništva izgubio deset postotaka svog stanovništva. Za jedno desetljeće izgubio je pet tisuća radnih mjesta i to uglavnom u proizvodnji. Sombor spada u gradove s najviše neuspjelih privatizacija. Brzinu propasti somborskog gospodarstva nije pratilo otvaranje novih radnih mjesta, pa se službeno kao nezaposleno vodi 7800 ljudi i svatko će na pitanje što je najveći problem Sombora, reći nezaposlenost. Oko osam tisuća mještana grada i okolnih sela živi od neke vrste socijalne pomoći. S druge strane ovaj grad, koji se nalazi u blizini Dunava, granica s Mađarskom i Hrvatskom, ima povoljan položaj. Veliko bogatstvo je i više od 100.000 hektara zemlje. Sombor baštini tradiciju grada, a taj je status dobio, ili bolje reći kupio, još davne 1749. godine.

Od skoro 86.000 stanovnika polovica živi u gradu i okolnim salašima, a druga polovica u 15 sela. Gradska kasa ove godine raspolaže s 2,5 milijarde dinara. Značajna sredstva iz proračuna izdvajaju se za socijalna davanja. Za narodnu kuhinju ove će godine biti izdvojeno 14 milijuna dinara. Nastavljaju se projekti subvencioniranja prijevoza učenika srednjih i osnovnih škola, naknade za nezaposlene porodilje i trudnice, financiranje inkluzivnog obrazovanja, dodatak za prvorođeno dijete, obuka plivanja osnovaca... Kada je riječ o zdravstvenoj zaštiti, povećana su ulaganja u zarade i nabavu opreme za Dom zdravlja. Do sada je bilo šest zaposlenih mladih liječnika u selima, a kako se pokazalo da je potrebno pojačati seoske ambulante zdravstvenim radnicima planirano je zapošljavanje 10 mladih liječnika, uključujući i stomatologe. Takav grad drugi mandat vodi gradonačelnik *Nemanja Delić* iz Demokratske stranke. Na čelo Grada Sombora došao je s mjesta predsjednika Skupštine grada 2009. godine. Nakon prošlogodišnjih izbora lokalna vlast u Somboru ponovno je formirana oko Demokratske stranke, a Delić je ostao na funkciji gradonačelnika Sombora.

HR: Na mjestu prvog čovjeka Grada Sombora drugi ste mandat. Što biste istakli kao najvažnije stvari koje su u Somboru urađene u tom periodu, a koji su značajni planovi ipak ostali neostvareni?

Sombor je grad s vrlo specifičnim kulturno-povijesnim naslijeđem, čija je cijela gradska jezgra pod režimom zaštite države. Centar grada s pješačkom zonom i glavnom ulicom potpuno je izmijenio fizionomiju i sada je jedno od ljepših mjesta u ovom dijelu Europe. U posljednjih nekoliko godina u komunalnu izgradnju je uloženo sredstava u visini od skoro tri gradska proračuna, zahvaljujući mahom sredstvima sa strane, izvan proračuna grada.

Naš cilj je nastavak poticanja ulaganja u poljoprivredu, kroz izgradnju sustava za navodnjavanje i rad na promjeni sustava proizvodnje. Ovdje, na izvoru sirovina, treba se dovršiti viši stupanj obrade poljoprivrednih proizvoda, a ne da se skoro isključivo ljudi bave ratarstvom.

HR: Ima li realne šanse da se ti neostvareni planovi realiziraju u ovom vašem mandatu?

Mi ćemo se zalagati za naše ciljeve, a kako će biti, to ne ovisi samo od nas. Agrarna politika je u najvećoj mjeri u nadležnosti republičke Vlade. Politička stabilnost i racionalnost odluka viših razina vlasti bitno će utjecati na ostvarenje tih ciljeva.

HR: Ono što najviše zabrinjava građane Sombora je to što u Somboru nema posla. Mnogo češće slušamo vijesti o otpuštanjima, radnicima koji godinama ne mogu naplatiti svoje plaće, stečajevima. U toj situaciji svi pokucaju na vrata Grada Sombora. Koliko im možete pomoći?

Situacija u gospodarstvu je izuzetno teška. Ne samo kod nas. Pokraj svih manjkavosti

12 17.indd 2 3/20/2013 2:38:05 PM

tranzicije i vlasničke pretvorbe kroz koju smo prošli i prolazimo, danas smo svjedoci i velike ekonomske krize širih razmjera. Mnogi ljudi danas veoma teško žive i ima obitelji u kojima, nažalost, nitko nije zaposlen. Svjesni smo da kao lokalna samouprava ne možemo bitno utjecati na kreiranje gospodarskog ambijenta niti voditi ekonomsku politiku. Ipak, mnogim mjerama i programima financiranim s proračuna grada pokušavamo makar djelomice sudjelovati u rješavanju tog problema, zapošljavajući po projektima mlade i obrazovane ljude u institucijama čiji smo osnivači, ali i one s nižim obrazovanjem kroz programe gerontodomaćina, personalnih asistenata i javnih radova. Iz godine u godinu izdvajamo sve veća sredstva za različita socijalna davanja najugroženijima. S druge strane, ulažemo u komunalne objekte u cilju pripremanja lokacija za nove investicije.

HR: S jedne strane svjedoci smo zatvaranja radnih mjesta, otpuštanja, a s druge strane u Somboru nema novih investicija. Hoće li se to promijeniti i zbog čega Sombor ne može, recimo kao Subotica ili Srijemska Mitrovica, privući investitore?

Surađujemo sa svim postojećim gospodarstvenim čimbenicima i nudimo pogodnosti, olakšice i partnerski odnos administracije prema investitorima koji žele ulagati u naš grad. U posljednjih nekoliko godina otvoreno je nekoliko potpuno novih proizvodnih postrojenja, ali je to još uvijek nedovoljno da apsorbira sve probleme nagomilane u prošlosti. Imamo dobru radnu snagu bez posla, imamo prostora za ulaganja, i to je ono što svakodnevno nudimo investitorima koji se interesiraju za ulaganje u našem gradu.

HR: Često volimo isticati kako Sombor ima povoljan geografski položaj, jer se nalazi u blizini državnih granica i međunarodne rijeke Dunav. Međutim, o proširenju graničnog prijelaza s Mađarskom Bački Breg više se i ne govori, nema ni najavljene gradnje luke na Dunavu, pristan na Dunavu nije u funkciji. Hoće li se tu desiti neki pomaci?

Iz sredstava fondova Europske Unije grad je završio izradu projekta rekonstrukcije ceste od Sombora do mađarske granice kod Bačkog Brega. Radi se o državnoj cesti i očekujemo sudjelovanje države u njezinoj izgradnji. Završava se planska dokumentacija za nastavak izgradnje obilaznice oko Sombora. Pokrenuli smo inicijativu za poboljšanje prometnica prema Bačkoj Topoli i Subotici. Cilj je i obilaznica oko Bezdana do mosta 51. divizije na Dunavu prema Republici Hrvatskoj. Bolja prometna povezanost bitan je preduvjet olakšanja protoka ljudi i materijalnih dobara, time i gospodarskog i sveukupnog razvoja. Što se tiče luke na Dunavu kod Bezdana, grad je pokušao aplicirati na fondove u okviru Dunavske strategije, ali smo naišli na probleme nastale u ranijem periodu i to nas trenutačno onemogućava da dalje radimo na tome.

HR: Prema posljednjem popisu stanovništva oko 63 postotaka čine Srbi, oko 11 postotaka Mađari, nešto više od osam postotaka Hrvati, zatim druge nacionalne manjine. Koliko se vodi računa o nacionalnim manjinama u Somboru i okolnim selima?

Sombor je multinacionalna sredina u kojoj složno žive pripadnici preko dvadeset različitih nacionalnosti. Nacionalna i svaka druga šarolikost našu sredinu čine zanimljivom i obogaćuju somborsku kulturu i svakodnevni život. Po tim odlikama, Sombor je Europa u malom. Ovdje se zna građanski red, imamo osjećaj pripadnosti jednoj zajednici uz poštovanje različitosti. Svima nama je prosperitet našeg grada na prvom mjestu.

HR: U samom Somboru, okolnim salašima i u nekoliko sela ima nešto iznad sedam tisuća Hrvata. Kakva je suradnja s hrvatskom nacionalnom zajednicom, s njihovim političkim organizacijama ili udrugama?

U gradu Somboru postoji odlična suradnja s hrvatskom nacionalnom zajednicom, organizacijama i udrugama somborskih Hrvata. Zajednički smo izgradili i unaprijedili odnose i s institucijama Republike Hrvatske u našoj državi. Jedan od najvažnijih rezultata te suradnje u posljednje vrijeme je pokretanje konzularnih dana u Somboru. Naši sugrađani, kao i žitelji Zapadno-bačkog okruga i šire, mogu u Somboru u prostorijama Gradske uprave riješiti poslove vezane za konzularnu administraciju, brže, lakše, jeftinije i bliže mjestu stanovanja nego do sada.

HR: Koliko grad Sombor u financijskom ili nekom drugom smislu može podržati aktivnosti, manifestacije, gostovanja hrvatskih udruga ?

Grad u kontinuitetu podržava kulturne i druge aktivnosti i manifestacije hrvatskih udruga. Nastojimo da se suradnja odvija kroz međusobno uvažavanje, partnerstvo na projektima i provođenje zajedničkih aktivnosti, a ne da se podrška shvaća isključivo kao pomoć. Materijalna potpora je u skladu s mogućnostima nevelikog gradskog proračuna, ali je važno istaći da se financiranje manifestacija od značaja za pripadnike manjinskih nacionalnih zajednica svake godine predviđa kao posebna proračunska stavka rezervirana samo za njih.

HR: Kakva je suradnja sa susjednim općinama u Hrvatskoj kroz neke zajedničke projekte Europske Unije ili neke druge oblike suradnje?

Imamo izrazito dobru volju i želju za prekograničnom suradnjom, na dobrobit stanovnika s obiju strana granice. Do sada su razne organizacije iz našeg grada aplicirale, zajedno s partnerima iz Republike Hrvatske, na više natječaja raspisanih od strane Europske Unije. Jedan mali broj projekata je prošao, no u posljednje vrijeme nismo imali uspjeha i smatramo da na tome trebamo zajednički raditi da se situacija popravi. Nama su veoma važni kontakti s gradovima u blizini granice, ali i s drugim gradovima u Republici Hrvatskoj. Mislim da je unapređenje gospodarske i svake druge suradnje u regiji neophodno radi veće konkurentnosti i razvoja potencijala svih država nastalih iz bivše zajedničke države. Trebamo razmjenjivati ideje i iskustva, koristeći mnoge točke koje nas povezuju i olakšavaju komunikaciju. Za to su neophodni partneri i zato grad Sombor među važnim zadacima prepoznaje poticanje suradnje s gradovima u Hrvatskoj.

12 17.indd 3 3/20/2013 2:38:05 PM

UČESTALE KRAĐE PO KUĆAMA U SOMBORU I OKOLICI

Lopovska duga ruka

Kulen i kobasica s tavana, šunke i suho meso iz pušnice, zimnica, alkohol, staro željezo, kunići, stroj za šišanje trave, alat, kolica, žica, stroj za nadjeve, tehnika, novac, nakit, slike, samo je dio popisa onog što se krade iz kuća u Somboru, salašima i okolnim selima

Piše: Zlata Vasiljević

Somborska je policija prije nekoliko dana, a poslije višemjesečnih aktivnosti, uhitila G. H. iz Subotice zbog osnovane sumnje da je izvršila kazneno djelo razbojništava na području Apatina. Sama po sebi ova vijest ne bi bila neobična da nije riječ o starici od 76 godina koja je iz kuće sedamdesetčetverogodišnje

Glasnogovornica Policijske uprave u Somboru Mirjana Cvijanović

Prigrevčanke novac uzela tako što je nesretnu vlasnicu kuće uspavala i to kolačima koje je nosila sa sobom, a u kojima je bilo sredstvo za umirenje. Ima li ova vremešna Subotičanka veze i s nedavnim slučajevima kada su dvojica također starijih mještana Apatina opljačkana tako što im je u crnu kavu stavljeno sredstvo za umirenje, još se ispituje. Ovo je jedan bizaran slučaj krađe, koja je takvog karaktera da se svrstava u kazneno djelo razbojništva. No, nažalost krađe u kućama Somboraca, mještana okolnih salaša i sela nisu rijetkost, a u prva dva mjeseca ove godine policiji je prijavljeno 55 sitnih krađa, krađa i teških krađa. Koliko je onih koji krađu nisu ni prijavili, u policiji ne žele procjenjivati.

OD ŠUNKI DO NAKITA I NOVCA

Kulen i kobasica s tavana, šunke i suho meso iz pušnice, zimnica, alkohol, staro željezo, kunići, stroj za šišanje trave, alat, kolica, žica, stroj za nadjeve, tehnika, novac, nakit, slike, samo je dio popisa onog što se krade iz kuća u Somboru, salašima i okolnim selima. »Od kuće sam otišla samo na kratko, nepun sat. No, to je bilo dovoljno da lopov uđe u kuću, napravi premetačinu. Bilo je to u prijepodnevnim satima i onaj tko je to uradio dobro je znao da u kući u to vrijeme nema nikoga. Od same materijalne štete mnogo je gore saznanje kako usred bijeloga dana netko ulazi u vašu kuću, pretura po ladicama, ormarima. Što bi bilo da se netko od ukućana u to vrijeme vratio kući?

KRADU I VOĆKE

U selu Aleksa Šantić dogodio se i slučaj krađe mladih sadnica u jednom privatnom voćnjaku. Nepoznate osobe izvadile su 120 mladih sadnica jabuke i kruške iako se voćnjak nalazi u blizini sela i seoskog groblja.

Od 21 počinjenog kaznenog djela krađe, koliko ih je bilo u siječnju i veljači ove godine, u osam slučajeva krađe su počinjene u kućama.

12 17.indd 4 3/20/2013 2:38:12 PM

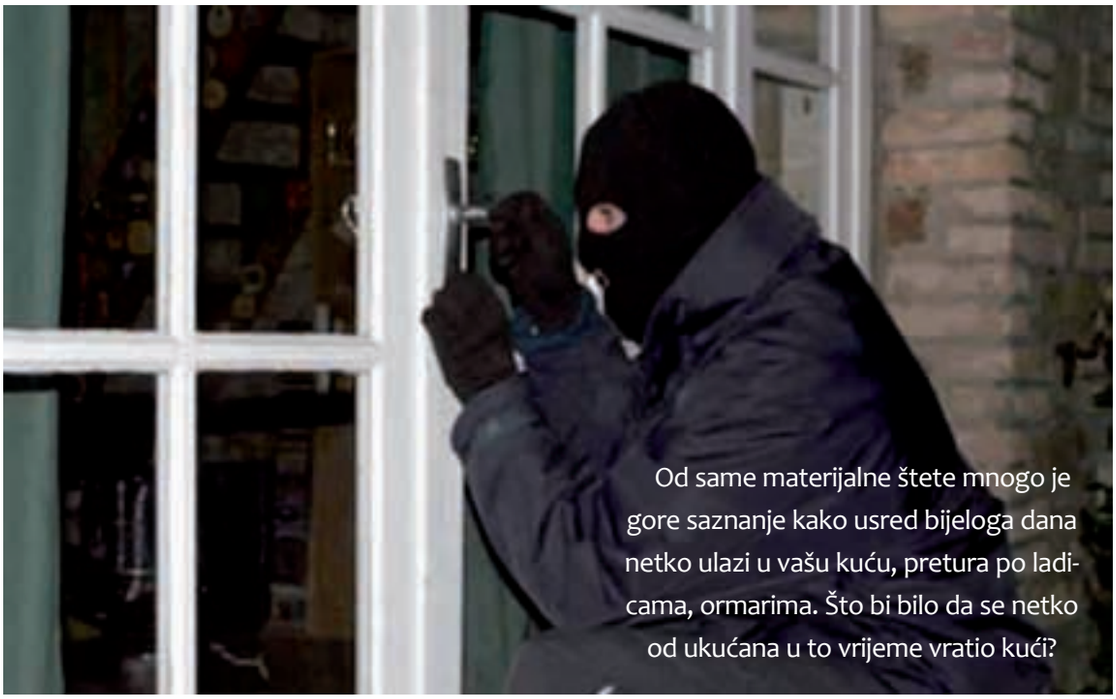

Od same materijalne štete mnogo je gore saznanje kako usred bijeloga dana netko ulazi u vašu kuću, pretura po ladicama, ormarima. Što bi bilo da se netko od ukućana u to vrijeme vratio kući?

Obavijestili smo policiju, koja je izašla na teren, napravila uviđaj, ali još nikakvih informacija o tome jesu li ušli u trag počiniteljima nemamo«, kaže *Margita Pekanović* iz Sombora. »Iz pušnice su mi odnijeli slaninu i dvije šunke. Ujutro kada sam otišao do pušnice zatekao sam razvaljena vrata i praznu pušnicu. Blago je reći da sam bio šokiran i bijesan. Jesmo li došli do toga da se otima i iz kuća? Ja sada mogu sumnjati na svakoga, jer prvo pomislite na ljude oko vas koji znaju gdje vam je pušnica i da vjerojatno nije prazna«, rezignirano kaže mještanin jednog od salaških naselja u okolici Sombora. Ovo su samo neki od slučajeva krađe koji se dogodili na području Sombora. Statistički gledano ako je za dva mjeseca prijavljeno 55 sitnih krađa, krađa i teških krađa, to znači da je u prosjeku skoro svaki dan po jedna kuća na meti lopova. U Beregu međutim kažu kako u posljednje vrijeme krađa po kućama nije bilo. »Nemam saznanja da je bilo krađa u kućama, niti su takvi slučajevi prijavljivani u Mjesnu zajednicu. Prije nekoliko dana opljačkana je trgovina u blizini granice, a šteta se procjenjuje ne nekoliko desetina tisuća eura«, kaže *Adam Tubić*, vijećnik iz Berega.

IZMJENA ZAKONA

Prema ranijem zakonu u slučajevima kada je šteta do 15.000 dinara, djelo se kvalificiralo kao kazneno djelo sitne krađe, utaje i prijevare. Zakon je izmijenjen i sada se u sitnu krađu svrstavaju slučajevi gdje je šteta manja od 5.000 dinara. »Za oštećene građane to znači da se po službenoj dužnosti goni u slučajevima kada je šteta veća od 5.000 dinara, ako je pričinjena šteta manja od tog iznosa oštećeni se upućuju na privatnu tužbu, dok je ranije bio slučaj da su se građani na privatne tužbe upućivali u slučajevima kada je pričinjena šteta bila do 15.000 dinara«, kaže Cvijanović.

LOPOVI BIRAJU PRAZNE KUĆE

Prema podacima somborske policije najviše je kaznenih djela koja se svrstavaju u sitne krađe, utaje i prijevare, a petinu tih kaznenih djela čine krađe iz kuća i salaša. »U prva dva mjeseca prijavljene su 24 sitne krađe u kućama ili salašima, od čega 16 u selima, a osam u samom gradu. Ne može istaknuti neko mjesto koje je ugroženije po broju izvršenih kaznenih djela. Što se tiče vremena izvršenja takvih krađa, sa sigurnošću se može reći kako je osam krađa izvršeno noću, jer vlasnici prijave krađu tek kada primijete da im nešto nedostaje«, kaže *Mirjana Cvijanović*, glasnogovornica Policijske uprave u Somboru. U četiri slučaja krađe su izvršene u kućama u kojima nitko ne živi, a u većini ostalih slučajeva u vrijeme kada su vlasnici bili odsutni, što znači da počinitelji prate kretanje vlasnika kuća i u vrijeme njihova odsustva izvršavaju kaznena djela. Neke su se krađe dogodile u kućama koje nisu bile osigurane, odnosno vlasnici su ostavili otključane kapije ili vrata, pa su lopovi bez problema ulazili u takve kuće. U somborskoj policiji pojašnjavaju kako se u kaznena djela sitne krađe svrstavaju krađe u kojima je pričinjena šteta manja od pet tisuća dinara, a u slučajevima kada je vrijednost ukradene robe veća od tih pet tisuća dinara riječ je o kaznenom djelu krađe. Od 21 počinjenog kaznenog djela krađe, koliko ih je bilo u siječnju i veljači ove godine, u osam slučajeva krađe su počinjene u kućama. »U gradu su prijavljene krađe mobitela, bicikla, vodomjera i poklopca od šahtova, kao i dva janjeta s jednog salaša. Polovica ovih krađa je rasvijetljena«, kaže Cvijanović.

U prva dva mjeseca prijavljeno je 10 teških krađa iz kuća u gradu i 13 na selu. »U deset slučajeva teške krađe izvršene su u kućama u kojima nitko ne živi, što je naročito karakteristično za sela gdje je dosta praznih kuća u kojima nitko ne živi duže vrijeme«, kaže glasnogovornica somborske policije. Ona pojašnjava kako je razlika između krađe i teške krađe u načinu na koji je to kazneno djelo izvršeno, kao u slučaju da ima više izvršitelja, ako je korišteno neko oružje, ili oruđe za obijanje, provaljivanje, svladavanje prepreka i slično.

U somborskoj policiji kažu kako se u slučaju sitnih krađa obično krade hrana, a kad je riječ o krađama i teškim krađama to je roba koja se može prodati, kao što su alat, tehnika, novac, nakit. Počinitelji kaznenih djela uglavnom su povratnici i socijalno ugroženi.

12 17.indd 5 3/20/2013 2:38:16 PM

U APATINU FORMIRAN KLASTER PODUZETNIKA

Očekuje se omasovljenje

Na području Općine Apatin registrirana su 693 poduzetnička obrta, malih i srednjih poduzeća ima 82, a osnivanjem Klastera riješena je potreba njihovog međusobnog povezivanja

Na inicijativu apatinskog Ureda za mala i srednja poduzeća i poduzetnike, a u dogovoru s predsjednikom Općine dr. *Živoradom Smiljanićem*, potkraj prošle i početkom ove godine pristupilo se pripremama za formiranje Klastera poduzetnika na području Općine Apatin. Na području Općine Apatin registrirana su 693 poduzetnička obrta, a malih i srednjih poduzeća je 82. Ured MSPP Apatin, u suradnji s nekolicinom poduzetnika, Regionalnom gospodarstvenom komorom Sombor i stručnim službama Općinske uprave pristupio je izradi potrebne dokumentacije za registriranje Klastera poduzetnika Općine Apatin, a već koncem veljače održana je i osnivačka skupština. Izabrana su tijela udruge, pa je za predsjednika Skupštine »Klastera poduzetnika« izabran *Zoran Šijan*, direktorica je *Dijana Đenić*, tehnička tajnica *Nataša Ćurčić*, a za predsjednika devetočlanog Upravnog odbora *Đorđo Kuridža*. Na Skupštini izabrani predsjednik Izvršnog odbora Đorđo Kuridža perspektivu Klastera vidi u svezi s ulaskom Srbije u EU. »Na formiranje Klastera natjerala nas je nužda. Umjesto dvije udruge koje su u stečaju, opredijelili smo se za Klaster, jer je upravo takav način organiziranja već poznat u zemljama Europske Unije i pokazao se kao vrlo efikasan«, rekao je Kuridža.

OČEKUJE SE OMASOVLJENJE UDRUGE

Dio poduzetnika s područja apatinske općine za sada još nije u članstvu, a čelništvo Klastera očekuje da će se u

Đorđo Kuridža

narednom razdoblju udruga osjetno omasoviti. Sonćanski poduzetnici i obrtnici kažu kako još nisu dobili cjelovitu informaciju o formiranju Klastera. Nadaju se da će poslije rješavanja administrativnih obveza ove udruge i njegove registracije biti obaviješteni o svemu što bi im članstvo u Klasteru donijelo. U ovom mjestu od proizvodnih subjekata danas radi jedino tekstilno poduzeće Mondeks d.o.o. Ubraja se u srednja poduzeća, koja upošljavaju od 50 do 250 radnika.

Kapacitet proizvodnje ovoga poduzeća je od 3000-3500 jedinica gotovih proizvoda mjesečno, ovisno o vrsti, složenosti i seriji modela. Trenutačno upošljava 75 radnika, a u slučaju potrebe može se uposliti ukupno 120 radnika u jednoj smjeni. Proizvodnja poduzeća usmerena je prema inopartnerima, poglavito iz Italije, Njemačke i Nizozemske. Radilo se i radi za modne kuće Moschino, See By Clhoe, Gass, Aposrtof, Rech, Max-Mara, Henry Cotons, Cheruti i dr. Poslovi za inopartnere osigurani su za dulje vrijeme, uposlenicima se zarade isplaćuju mjesec za mjesec. Po riječima radnica, plaće nisu sjajne, ali su redovite i to je u sivilu naše realnosti ipak kakva-takva sigurnost. Njihov poslodavac Bogomir Bojić u više je navrata ukazivao na prevelika zahvaćanja od strane države i na mjere

Bogomir Bojić

koje na domaće proizvođače djeluju vrlo destimulativno. Tako je i prigodom nedavnih posjeta pokrajinskih političara poduzeću ukazao na najveće probleme domaćih gospodarstvenika. »Ovo poduzeće koje je bilo na izdisaju izvukli smo iz teške krize, a danas ovdje radi sedamdesetak uposlenika, većinom žena. U izuzetno lošem poslovnom ozračju uspjeli smo ostvariti relativno dobre poslovne rezultate. Najveće probleme predstavljaju nam cijena novca na našem financijskom tržištu i besmisleno favoriziranje inozemnih kompanija. Bez obzira na razne napise o ukidanju bespotrebnih davanja, zahvaćanja države su prevelika. Kako opstati ukoliko

Inicijatori ideje formiranja klastera bili su potaknuti činjenicom da je dotadašnja Udruga poduzetnika i Udruga obrtnika već dulje vrijeme u stečaju. Potrebe zajedničkog nastupa poduzetnika glede organiziranja, sukladno zakonskim, ekonomskim i ostalim normama u cilju stvaranja boljih uvjeta za rad i funkcioniranje poduzetnika, te malih i srednjih poduzeća sve su veće. Mala i srednja poduzeća, a osobito poduzetnici i obrtnici u sve težoj su poziciji. U procjepu između nikada većih državnih nameta i nikada manjih platežnih mogućnosti konzumenata njihovih proizvoda, mnogi dolaze u bezizlazne situacije, mnogi i do krajnjega sredstva, do zatvaranja svojih objekata.

12 17.indd 6 3/20/2013 2:38:17 PM

na dinar plaće koju dajemo radniku, državi moramo dati još dinar. Nema tu nikakve velike mudrosti. Ukoliko bi

Dio članstva na osnivačkoj skupštini

država prepolovila poreze i doprinose u ovoj oblasti, brzo bi došla reakcija u vidu udvostručenja broja uposlenika i povećanja njihovih zarada. To bi dovelo do čitavog niza pozitivnih posljedica, u krajnjem slučaju do osjetnog povećanja životnog standarda«, rekao je tom prigodom Bojić. I ostao usamljen.

SONĆANSKI OBRTNICI ŠUTE

Nitko od sonćanskih obrtnika ili poduzetnika o problemima u radu, a osobito o pojavama vezanim uz dobivanje pojedinih poslova, o ponašanju inspekcijskih tijela, te o odnosu državne administracije prema njima, nije želio govoriti javno, jer, kažu, plaše se odmazde moćnika, kako lokalnih, tako i onih s viših razina. Kažu, bolje je šutjeti i raditi bar ovako kako rade, nego se nekom zamjeriti i rizikovati da te nedostatak posla dovede čak i do gašenja poduzeća ili obrta. Ove situacije same po sebi nameću prioritetne teme kojima bi se apatinski Klaster poduzetnika, skupa sa srodnim udrugama u cijeloj državi, trebao što skorije pozabaviti. Dulje čekanje, ukoliko se uvjeti poslovanja ne bi promijenili, može dovesti samo do novoga smanjenja broja gospodarstvenih subjekata iz domene Klastera.

Dio poduzetnika s područja apatinske općine za sada još nije u članstvu, a čelništvo Klastera očekuje da će se u narednom razdoblju udruga osjetno omasoviti. Sonćanski poduzetnici i obrtnici kažu kako još nisu dobili cjelovitu informaciju o formiranju Klastera. Nadaju se da će poslije rješavanja administrativnih obveza ove udruge i njegove registracije biti obaviješteni o svemu što bi im članstvo u Klasteru donijelo. U ovom mjestu od proizvodnih subjekata danas radi jedino tekstilno poduzeće Mondeks d.o.o. Ubraja se u srednja poduzeća, koja upošljavaju od 50 do 250 radnika.

Ivan Andrašić

DEVET ZARADA BRODARIMA IZ BAČKOG MONOŠTORA

Novac iz Fonda solidarnosti

Nekadašnji radnici brodogradilišta »Terratrade-brodoremont« u stečaju iz Bačkog Monoštora dobili su rješenja Fonda solidarnosti Srbije po kojima će im biti isplaćeno po devet minimalnih zarada i povezan staž za taj period. »Za isplatu zarada koje im duguje nekadašnje poduzeće javilo nam se 150 radnika, a to pravo je ostvarilo njih 144. Ovih radnicima bit će isplaćeno 23,2 milijuna dinara, a za taj devetomjesečni period Fond će povezati i staž, tako da naša ukupna izdvajanja za brodogradilište iznose oko 35 milijuna dinara. Svaki radnik dobit će u prosjeku po 180.000 dinara«, kaže *Jablan Obradović*, direktor Fonda solidarnosti Srbije, i pojašnjava da taj fond, bez obzira na to koliki je vremenski period neisplaćenih zarada, priznaje isplatu najviše devet minimalaca. Rješenja su brodarima iz Bačkog Monoštora uručena i oni koji se ne budu žalili svoj novac dobit će narednog tjedna, a radnici koji su nezadovoljni utvrđenim iznosom mogu uputiti žalbu.

Iako Fond solidarnosti postoji od 2005. godine i do sada je na području Vojvodine isplatio 800 miljuna dinara radnicima poduzeća u stečaju, brodogradilište je prvo poduzeće iz Sombora čiji će radnici dobiti novac iz Fonda sloidarnosti. Obradović pojašnjava da radnici obično ne znaju da mogu iskoristiti to pravo, a u to ih ne upućuju ni stečajni suci, ni stečajni upravitelji, pa niti sindikat. Kao primjer sredine koja je maksimalno iskoristila Fond solidarnosti, on je izdvojio Apatin.

Radnici s Jablanom Obradovićem

Z. V.

12 17.indd 7 3/20/2013 2:38:19 PM

ODRŽANA 46. SJEDNICA HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA

Izbalansirana raspodjela natječajnih sredstava

Većinom glasova vijećnici usvojili prijedloge raspodjele sredstava na natječajima Ministarstva kulture i informiranja te Grada Subotice

Prijedlozi za raspodjelu sredstava na natječajima Ministarstva kulture i informiranja za sufinanciranje projekata-programa iz područja kulture i javnog informiranja na jezicima nacionalnih manjina, kao i na natječaju iz područja kulture Grada Subotice, bile su glavne točke 46. sjednice Hrvatskog nacionalnog vijeća održane prošle srijede, 13. ožujka, u Subotici. Sjednici je nazočio 21 vijećnik, (s time da je njih dvoje otišlo tijekom sjednice), i svi članovi Izvršnog odbora.

SUME I OČEKIVANJA

Prilikom davanja prijedloga za natječajna sredstva, Izvršni odbor HNV-a se vodio informacijom iz Ministarstva, kako će za projekte koji se tiču Hrvata u Srbiji biti izdvojena približna količina novca kao i lani. Tražena sredstva su kao i obično mnogo veća. Naime, prošle su godine za projekte u području informiranja na hrvatskom jeziku dodijeljena sredstva u iznosu od oko 500.000 dinara. Na ovaj natječaj u 2013. prijavljena su četiri projekta za koje je ukupno traženo oko 1,8 milijuna dinara. Prema odluci HNV-a, zbroj predloženih sredstava iznosi 950.000 dinara, što je skoro dvostruko više od onoga što bi Hrvati trebali dobiti, a dvostruko manje od ukupnog iznosa traženih sredstava.

Na natječaju za projekte u kulturi očekuje se da će biti dobiveno ukupno oko 750.000 dinara. Prijavljeno je 12 projekata, traženi iznos je četiri puta veći (nešto više od 3 milijuna dinara), a prema rangiranju HNV-a predložena suma je 1.360.000 dinara.

Na natječaj Grada Subotice za sufinanciranje projekata i programa u kulturi prijavljeno je najviše, čak 22 projekta. Traženi iznos je 6,8 milijuna, a ukupan prijedlog HNV-a 2,7 milijuna dinara.

NEMA NEVAŽNIH PROJEKATA

Vijećnica *Josipa Ivanković* je zatražila pojašnjenje kriterija po kojima se predlaže raspodjela sredstava. Na ovo pitanje odgovorio je predsjednik Izvršnog odbora *Darko Sarić Lukendić*: »HNV je po zakonu dužan dostaviti prijedlog raspodjele, a ministarstva na osnovi svojih kriterija formiraju konačan prijedlog. Mi smo se pokušali izbalansirati u odnosu na vrstu i strukturu prijedloga. Dakako, mogli smo prepisati tražene iznose 'jedan na jedan', ali se onda bojim da bismo ostavili preširok manevarski prostor meritornima u ministarstvu. Onda bi oni mogli bukvalno samo jednom projektu dodijeliti sredstva, a da sve ostalo bude na nuli. U tom smislu, ni jedan od ovih projekata nije vredniji ili manje vrijedan, a masa sredstava koja je tražena je veća od mase sredstava koja je načelno na raspolaganju, jer smo dobili naznaku da će sredstva biti na razini prošle godine. Imajući u vidu praksu da se naše mišljenje ne uvažava u onoj mjeri u kojoj mislim da bi trebalo, ove naše prijedloge treba shvatiti tek kao smjernice za one koji donose konačnu odluku«, kazao je Darko Sarić Lukendić.

Predsjednik HNV-a dr. *Slaven Bačić* je naglasio kako rasprava o ovoj temi zahtijeva veću zrelost kako bi odluke bile što učinkovitije. »Najlakše bi bilo odobriti cjelokupnu traženu svotu udruga. Ali tako izgledamo prilično neozbiljno u očima državnih tijela. Ipak mi trebamo vrednovati i rangirati zahtjeve i potrebe. Osobno mislim kako bismo čak trebali i smanjiti ukupnu traženu svotu. Nerealno je tražiti i više nego dvostruku svotu od one lanjske. Ako dobijemo deset posto više, bit će jako dobro«, kazao je Slaven Bačić. On je ukazao i na činjenicu da na ove natječaje aplicira mali broj hrvatskih udruga kulture, oslanjajući se većinom na financijsku potporu HNV-a i Veleposlanstva Republike Hrvatske.

18 23.indd 2 3/20/2013 2:40:50 PM

ODLUKE BEZ IZMJENA

Prigodom glasovanja o prijedlozima, vijećnica *Vesna Petreš* je predložila kako bi trebalo povećati sredstva za Koloniju naive u tehnici slame u Tavankutu, vijećnik *Slaven Dulić* se založio za povećanje sredstava »Hosanafestu«, dok je Josipa Ivanković, a podržao ju je i Slaven Dulić, predložila da se Pučkoj kasini 1878. daju sredstva za projekte kojima im prijedlogom odluke za to nisu bila predviđena nikakva sredstva. Ovi prijedlozi vijećnika nisu uvršteni, budući da je većinom glasova odlučeno da se ostaje pri prvotno danom prijedlogu. Vijećnicima su također predočeni i rezultati javnog poziva za raspodjelu sredstava Vlade Republike Hrvatske namijenjenih hrvatskoj manjinskoj zajednici u Republici Srbiji za 2012. godinu. Vijećnik *Petar Balaževič* zatražio je da se vijećnicima dostave rezultati i troškovi kampanje »Izjasni se Hrabro« i predložio da vijećnici daju potporu projektu »Bunjevački put križa« koji za cilj ima obnovu dijela sakralne baštine Hrvata.

D. B. P.

NAJAVE STRATEGIJA

Članovi Izvršnog odbora HNV-a izvijestili su vijećnike o planovima i tijeku izrade strategija za četiri područja kulturne autonomije Hrvata u Srbiji – obrazovanja, kulture, informiranja i službene uporabe jezika. Radne verzije ovih četiriju dokumenata bi trebale, kako je rečeno, biti sačinjene do lipnja ove godine.

Gradska uprava Grada Subotice, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj temeljem članka 29. stavak 1. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS«, br. 135/04 i 36/09) objavljuje

OBAVJEŠTENJE

o donesenom rješenju kojim je odlučeno da nije potrebna procjena utjecaja na životni okoliš projekta: Radio bazne postaje »NS2240_03SU_Teslina« GSM/UMTS mreže javnih mobilnih telekomunikacija u Subotici na objektu u Ulici Čat Geze br. 17.

»Kodar inženjering« ovlašten od strane operatera »VIP MOBILE« Novi Beograd, Omladinskih brigada br 21, podnio je ovom tijelu zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš predmetnog projekta. Nakon provedenog postupka, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj je dana 13.3.2013. godine donijela rješenje broj IV-05-I-501-162-2013 da nije potrebna procjena utjecaja na životni okoliš i shodno odredbama članka 10. stavak 6. propisala uvjete i mjere zaštite životnog okoliša po osnovi posebnih propisa.

U cilju obavještavanja zainteresirane javnosti tekst rješenja objavljuje se u cijelosti na portalu:
http://www.subotica.rs/sr/4253/oglasavanje

Dobri izborni rezultati DSHV-a

Predsjedništvo DSHV-a održalo je 15. ožujka redovitu sjednicu u Glavnom uredu DSHV-a u Subotici. Nakon izvješća o aktivnostima DSHV-a između dvije sjednice, središnja točka se odnosila na aktualna politička dešavanja u Republici Srbiji, Autonomnoj Pokrajini Vojvodini, gradovima i općinama u kojima predstavnici DSHV-a participiraju u izvršnoj vlasti.

»Nakon diskusije ocijenjeno je da pozicija DSHV-a na spomenutim razinama nije ugrožena, kao i to da svi kadrovi DSHV-a s izborne liste 'Za bolji život' dobro i redovito obnašaju dužnosti, a da pritisci na vlast u pojedinim lokalnim sredinama od strane oporbenih stranaka predvođenih SNS-om neće ozbiljnije ugroziti interes DSHV-a. Predsjedništvo je ocijenilo kao više nego dobre rezultate izbora za novi saziv MZ Sonta i samostalni nastup DSHV-a, kao i broj osvojenih glasova, koji je u konačnici bio daleko ispred velikih političkih stranaka – SNS-a, DS-a i SRS-a«, navodi se u pripćenju ove stranke.

U priopćenju se navodi i da je predsjednik DSHV-a *Petar Kuntić* izvijestio članove Predsjedništva da je »uslijed izjave ministra vanjskih poslova Republike Srbije *Ivana Mrkića* u emisiji HRT-a 'Hrvatska uživo' o tome da ne zna za zahtjev DSHV-a za prijam kod predsjednika Republike Srbije *Tomislava Nikolića* uputio sve preslike ranije upućenih pisama predsjedniku Nikoliću. DSHV očekuje da će ministar Mrkić ispuniti obećanje dano tom prigodom i urgirati kod predsjednika Tomislava Nikolića za prijam čelnika hrvatske zajednice u Srbiji«.

Natječaj Fondacije Put ka znanju

Fondacija »Put ka znanju« raspisala je natječaj za dodjeljivanje stipendija iz sredstava Fonda nadarenim mladima i učenicima Grada Subotice radi: financiranja učenika osnovnih i srednjih škola na natjecanjima i smotrama u tuzemstvu i inozemstvu; nagrada učenicima ostvarenim za postignute rezultate tijekom školovanja i obrazovanja, kao i osvojenih na natjecanjima u okviru obrazovnog sustava; podizanja razine mentorskog i timskog rada, poboljšanje tekuće opremljenosti sekcije u području znanosti ili umjetnosti. Fondacija ne financira školarinu, a kandidati trebaju biti stalno nastanjeni na području Grada Subotice i biti državljani Republike Srbije.

Zainteresirani mogu dobiti informacije i formulare, gdje će se dokumentacija i dostavljati, Trg slobode 1 (ulaz sa Strossmayerove ulice), na drugom katu u uredu 222 (kod administratorice Fondacije Hajnalke Illés, tel.: 626-941) ili preuzeti na siteu: www.subotica.rs.

Natječaj je otvoren od 18. ožujka do 30. travnja 2013. godine.

18 23.indd 3 3/20/2013 2:40:51 PM

ULOMAK IZ RUKOPISA »OD ZEMUNICE DO SALAŠA«

Piše: Alojzije Stantić

Čarda

U podikojoj čardi našo se i svirac, najčešće gajdaš, digdi cimbalmoš ili guslaš (violinista) tabanaš, koji su po volji goste dvorili svirkom i pismom

Čarde su mijane nuz putove u ravni, često i di su se sikli važniji putovi med pustarama. To je malo veća zgrada s velikom sobom za goste, a do nje su jedna ili više soba i kujna domaćina. U avliji je malo veća staja s košarom barem za četri konja i misto da iza konja di na slami ili sklepanom krevetu mogu prileć čeljad. Obično je pod istim krovom i staja za gazdin josag, a malo dalje svinjak, čardak, guvno... U avliji su bile šupe, zakrilja od rđavog vrimena za konje sa kolima. U nju su svraćali odmorit konje, ali i čeljad koji su tabanali. Po adetu ako je na kolima bilo žena i dice njima nije misto u mijani, nisu salazili s kola (po sićanju mog dide Ilije koji je svraćo u čardu).

U gostinskoj sobi s nikoliko astala, uveče su svitlile oskudne lojanica ili kamenica ili svitlom izdašniji fenjer, pa i lampaš. U podikojoj čardi našo se i svirac, najčešće gajdaš, digdi cimbalmoš ili guslaš (violinista) tabanaš, koji su po volji goste dvorili svirkom i pismom. Gost je mogo pit vina, sode ili rakije na fićok i poist: s mašćom namazan, posoljen i popapren komad somuna ili švapski paprikaš, posoljen i popapren kruv. I na jedno i na drugo ilo nuz gegu se dobro skliza vino, a poplaši glad. Kog je uvatila noć, a ni se tio otisnit na put ili ga mu pričilo vrime, mogo je prinoćit u čardi. Noćivalo se na slami u košari, a ko je išo na kolima imo je di ispregnit konje.

Čarde su bile važne puku. U njima su se mišali ljudi i minjale visti šta ima novog. Čim je kogod prikoracio prag iznutra su ga pogledali makar ispod oka i ošacovali valjal s njim započet divan. Onda je dosta bilo da se čovik nađe s čovikom pa su već po tom i poznati, toliko je dosta za divan. Čim su iz drugog kraja, makar i iz iste pustare, cigurno imadu šta kazat: kako je ponela litina, koliko je palo kiše, šta se desilo što triba drugima ispripovidat i sl.

BEĆARI I ČARDA

Bećari su u čardu svraćali doznat šta ima novog, a najčešće su njim čardari i još više čardarice bili zakralnici. Bećari su bili na velikom glasu do malo posli Prvog svickog rata. To su odmitnici koji su s manjim bandama harali po pustari. Jašili su dobre konje da bi lakše izmicali tolašima, žandarmima, čuvarima reda u pustarama. Obično su od doušnika ili u čardi načuli da je kogod prodo štogod vridno: josag, žito, dio tala i sl., bacili bi oko na njeg i kad su ga izvrebali i ošacovali svoju nadmoć, smislili su kako će ga opelješit. Ostalo je sačuvano u pripovidanju da su bećari od mijandžije doznali vridne obavisti, pa i na koju stranu su očli tolaši. Zato su s njima bećari bili udobro.

Od druge polovice XIX. vika do posli I. svickog rata, bećari su harali i po subatičkom ataru u ravni i med salašima. Na najvećem glasu bili su *Roža Šandor* koji je haro po sjevernom dilu atara i uzduž i okolo puta »Bećar atar« (put Baja-Senta tj. Dunav-Tisa), koji popriko siče subatički atar s najmanje salaša. Ništa manje od Roža Šandora poznat je bio i *Anđal Andraš–Bandi* koji je haro po dolnjaku atara, u salašima oko Čantavira i okolo Bačke Topole. (Po njemu je ajzlibanu [vozu] na putu Subatica-Crvenka puk nadio ime Bandika.)

Da se obrane od bećara, vrimenom su u salašima najprija pravili puna (cološka) drvena vrata na »kući« (sridnja odaja), kudan se samo išlo u čeljacki salaš. Vrata su za noć ociguravali ćuskijom, priko dovrataka uglavljenim drvenim ili kovanim ojačanjem. Dosta nji su uveče u »kuću« uneli veliku sikiru ili nikoliko vila za nužnu obranu. Pendžeri su ocigurani u zid uglavljenim gvozdenim rešetkama.

Današnji izgled čarde na Kapunji
(umisto trščare je crip, zidovi prikrojeni)

SA ROGLJA

Haranje bećara

Bećari su se držali prostog otimanja vridnosti, uzeli bi novce. Izvrebali bi čeljade koji je na vašaru ili na hetiji ušo u velike novce (prodo vridnost), iz daljeg ga pratili i usamljenog u pusturi orobili. Na glasu su bile njeve otimačine salašara koji su u Baji na peci prodali žito i natrag se vraćali u praznim kolima, ali napunjenim buđelarom. Po tom je i atarski put Baja-Senta dobio ime »Bećar atar«, koji od Čikerije do Čantavira siče subatički atar.

Od 1863. g., od osnivanja lovaskog društva »Dijana« i salašari su radi pasije (strasti) lova mogli zapatit pušku. Salašari su se znali u Baju otisnit nuz pomoć naoružani lovasa, tukadžija, i često su uspili oduprit se i otarasit bećara. Kad su počeli bit sve češći napadi bećara na salašare, na putu »Bećar atar«, i žandari su više nadzirali i učinili cigurnijim taj put. Ipak se bećari s kratežima (puška skraćene civi) nisu se libili tisnit na cuk (kolonu) salašara u desetak prazni kola. Bilo je i taki sukoba da su se bećari okanili napada. Posli 1885. kad je proradio gvozden puta Subatica-Baja žito su nosili ajzlibanom, pa u »Bećar ataru« salašari više nisu bili meta bećarima.

18 23.indd 4 3/20/2013 2:40:51 PM

PREGOVARA LI SE O HRVATSKO–BUNJEVAČKOM UJEDINJENJU?

Neformalni razgovori bez dogovora

Petar Kuntić kaže da je otvoren za razgovor i dijalog, ali odnosi moraju biti čisti, kako se u svojevrsnoj »magli« međusobnih odnosa ne bi mešetarilo * Mirko Bajić također kaže da je suradnja moguća i potrebna, ali ne »iza leđa« s ljudima koji su spremni izdati svoj rod

Zastupnik u Narodnoj skupštini Srbije i predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini *Petar Kuntić* potvrdio je za Hrvatsku riječ da je prošloga ljeta vodio neformalni razgovor s dužnosnicima bunjevačkih institucija o eventualnoj mogućnosti ujedinjenja

Petar Kuntić

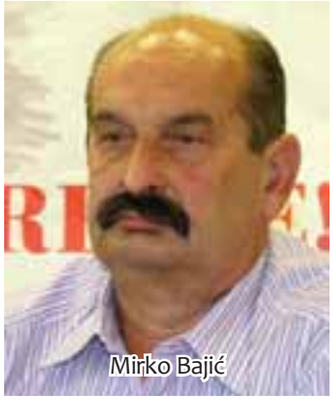
Mirko Bajić

Bunjevačkog i Hrvatskog nacionalnog vijeća, ali tvrdi da nikada nije razgovarao s *Aleksandrom Matkovićem*, članom Nacionalog vijeća Bunjevaca i predsjednikom Bunjevačke stranke Vojvodine.

»Imali smo jedan neslužbeni razgovor, ali i pokraj toga što je to bio neformalni sastanak nismo apsolutno odmakli od početka, jer nisu htjeli prihvatiti naziv Hrvat Bunjevac ili bunjevački Hrvat, već samo Bunjevac, i tu smo u startu završili razgovor. Budući da je od početka došlo do razlaza, kasnijih razgovora nije bilo, a tvrdim da se nikada u svom životu, niti privatno niti neformalno, nisam sastajao s Acom Matkovićem«, kazao je Kuntić.

Povod da ovo pitanje postane predmetom zanimanja javnosti bila je nedavna konferencija za medije *Mirka Bajića*, predsjednika Saveza bačkih Bunjevaca i člana NVB, koji je ustvrdio da se pokušava napraviti raskol u Vijeću, jer »postoje ljudi koji su ušli u Nacionalno vijeće Bunjevaca u namjeri da utječu kako bi se NVB pripojilo hrvatskom, a Bunjevci pripojili Hrvatima i postali poput Šokaca«. Bajić je također zatražio da članovi NVB koji imaju hrvatske dokumente i izjasnili su se kao Hrvati napuste ovo Vijeće, te javno upitao ima li Aleksandar Matković hrvatske dokumente. »Tko se izjasnio da je Hrvat i dobio odgovarajuće dokumente, što traži u Nacionalnom vijeću Bunjevaca?«, kazao je Bajić.

On u izjavi za Hrvatsku riječ kaže da je suradnja između hrvatskih i bunjevačkih institucija, kada je riječ o nacionalnim vijećima, apsolutno moguća i potrebna, ali se ona treba voditi na razini tih institucija. »Suradnja između hrvatskih i bunjevačkih političkih predstavnika također je normalna i potrebna, mi je želimo i uvijek ukazujemo na to upravo u tom cilju da se prestane više s time da Bunjevci ne postoje i da su Hrvati. Kuntić je otvoreno rekao i kako je pravo svakoga da se izjasni onako kako želi i ako je netko Bunjevac, onda je Bunjevac. Pa zašto to onda ne poštuje, zašto radi iza leđa s ljudima koji su spremni izdati svoj rod iz tko zna kojih, možda osobnih, razloga«, kazao je Bajić.

Petar Kuntić također kaže da je otvoren za razgovor i dijalog, ali odnosi moraju biti čisti, kako se u svojevrsnoj »magli« međusobnih odnosa ne bi mešetarilo. »Ovakvo stanje ne potječe iz vremena vladavine *Slobodana Miloševića*, već od početka prošloga stoljeća. Ono je idealno za jače političke opcije koje zasigurno ne žele dobronamjerno gledati kako se ujedinjujemo, što bi izazvalo gubitak vlasti na pojedinim razinama«, kazao je Petar Kuntić uz ocjenu da bi politička scena u Subotici bila sasvim drugačija kada bi došlo do jedinstva hrvatsko-bunjevačkog korpusa.

S. M.

Subotica bez GMO

Udruženje Terra's, Centar za ekologiju i održivi razvoj - CEKOR i Regionalni Arhus centar Subotica pokrenuli su inicijativu za donošenje Deklaracije prema kojoj će Subotica biti grad bez proizvodnje i trgovine genetski modificiranih organizama (GMO).

Nacrt Deklaracije proslijeđen je gradonačelniku Modestu Duliću i njegovim pomoćnicima, predsjednici Skupštine Mariji Kern Solyi, te vijećničkim skupinama i članovima Gradskog vijeća.

U tekstu Deklaracije naglašena je veoma važna pozicija lokalne samouprave u definiranju i provođenju politike o pitanjima GMO. Inicijatori su izrazili spremnost za daljnjim koracima i neposrednim uključivanjem organizacija civilnog društva u razmatranje i donošenje predloženog akta, te predložili da se zajednički organizira javni skup s temom GMO u lokalnoj samoupravi u cilju što kvalitetnijeg informiranja, ne samo predstavnika lokane samouprave, već cjelokupne javnosti.

18 23.indd 5 3/20/2013 2:40:53 PM

PRIČA O NASTANKU I OBNOVI JURIĆEVOG KRIŽA NA BIKOVU

Čistom srijedom na hodočašće

Križ podignut na nekadašnjem Jurićevom imanju, vremenom je obrastao šumarkom i šipražjem i bio nedostupan pogledima i posjetima, sve do 2000. kada je obnovljen inicijativom i angažiranjem obitelji Brejar

Na Čistu srijedu poslije mise u crkvi u Bikovu, na hodočašće pred Jurićev križ ove godine pošlo se traktorima. Blato, kiša, hladnoća, vjetar..., ali uvijek bude i snage i načina za sve generacije s početkom korizme hodočastiti križ oko pet kilometara udaljen od crkve, u njivama. Išlo se proteklih godina i pješice, ili dijelom puta autobusima.

...Čeko sam te, Srido Čista,
Da u mom srcu napravim mista
Pokorno se sitim riči Gospoda i Krista
Dušu svoju da namistim
Misli razbistrim...

(iz pjesme *Pere Peić Tukuljca* posvećene ovom događaju i izgovorene ispred križa).

Jurićev križ u bikovačkom ataru hodočasti se od 2000. godine nakon što je obnovljen na inicijativu obitelji *Brejar*, a nakana podržana i od vlč. *Julija Bašića*, tamošnjeg župnika. Priča o obnovi ovog križa ujedno je i podsjetnik na obiteljske povijesti i povezanost dviju familija, *Jurić* i Brejar, u prošlosti, što se odrazilo i na aktualni trenutak da je križ sačuvan od propadanja, obnovljen, a hodočašće njemu posvećeno očuvanju vjere u narodu.

PRIJE STOTINU GODINA...

»Ovaj križ podižu na slavu Božiju *Stipan Jurić* i supruga *Manda Halasević* 1911 god 20 decembera«, upisano je na Jurićevom križu u prošlosti, a devet desetljeća kasnije ubilježeno kako je obnovljen i blagoslovljen za veliki jubilej kršćanstva. »Bogu, rodu i dobronamjernim ljudima, a posebno *Mariji* i *Lazi Brejar* – hvala – župnik Julije Bašić, Bikovo, 14. 09. 2000.«

Koji je put doveo do obnove ovog svetog znamenja? O njemu priča *Marija Skenderović-Brejar*:

U blizini Jurićevog križa u prošlosti je živjela obitelj *Andrije Brejara*, koji je doselio s Makove sedmice s Brejarovih salaša i podigao sebi imanje. Imao je četiri sina i kćerku. Brejarovi su radili i zemlju Jurićevih, dugo, oko 40 godina, još prije Drugog svjetskog rata i prije nego što je zemlja oduzimana i prešla u državnu nadležnost. Brejarovi su ostali na salašu, na svom obližnjem imanju.

»Bilo je to '90-ih godina kada mi je sverkva *Matilka* pokazala križ, 'skriven' u šumarku i sav obrastao. Neposredno uz križ je bilo i jedno ogromno drvo koje se

Ispred crkve u Bikovu pred polazak ka križu

18 23.indd 6
3/20/2013 2:41:02 PM

vremenom pokazalo kao najveća prepreka da se obnova brže završi. Dok smo gledale u križ pomislila sam – trebalo bi raščistiti rastinje, obnoviti ga. U tom razmišljanju i razgovoru odjednom se smračilo i naišla oluja, jak pljusak, munje, jedva smo izišle iz tog neuređenog okruženja. Odmah smo odlučile ideju o obnovi iznijeti župniku u Bikovu vlč. Juliju Bašiću, koji nas je podržao. Ali potrajalo je još desetak godina dok želju nismo uspjeli realizirati.«

SIMBOLI ZAJEDNIŠTVA

Prema priči sudionika obnove Jurićevog križa, najvećom administrativnom preprekom pokazalo se naraslo drvo uz križ u njivama, jer je ono, prema objašnjenju koje su dobili, imalo značaj vojnog orijentira, te dozvola za uklanjanje nije izdana. Moralo je proći još nekoliko godina do raščišćavanja ovog terena. A tada, kada se konačno krenulo u realizaciju zamisli, pomogli su i drugi ljudi da se na ovo udaljeno mjesto iznese voda u cisternama, ručno je pripremana smjesa za betoniranje podesta oko križa, te napravljena nova ograda od kovanog željeza. Jurićev križ obnovili su Brejarovi, potomci obitelji koja je s nekadašnjim vlasnicima zemlje na kojoj je križ podignut u prošlosti bila povezana poslovnim i susjedskim odnosima. Obnova križa je svečano proslavljena, a u obitelji Brejar imala je obilježje još jednog važnog datuma: Veco i Matilka Brejar proslavili su 50 godina braka, a vjenčali su se upravo u bikovačkoj crkvi. *Veco* i Matilka su Lazini roditelji, tj. svekar i svekrva Marije Skenderović-Brejar.

»Jurićevom križu se hodočasti svake Čiste srijede i to je među ljudima jako lijepo prihvaćeno i zaživjelo je. Križu su za ovih 13 godina hodočastili mnogi ljudi, ponekad nas je bilo i 300, ne samo iz Bikova, grada i okolnih sela, nego i drugih gradova, pa i Austrije i Hrvatske. Iz crkve se do križa u ataru ide pet kilometara. Ove godine nas je također bilo u velikom broju.«

Katarina Korponaić

Slika Lajče Burčara: Brejarov salaš u blizini Jurićevog križa

Četiri generacije Brejarovih: slijeva Veco, Vecin sin Lazar, Lazarov sin Tomislav i Tomislavov sin Matej

Natječaj Aero kluba Ivan Sarić

Radi razvijanja interesovanja kod djece i mladih za zrakoplovstvo, zrakoplovne sportove i avijaciju oćenito, Aero klub »Ivan Sarić« raspisao je dva natječaja. Prvi je tehnički i raspisan je kao natjecanje za najbolje mlade tehničke sportaše, a sastoji se iz dvije faze: nabave i izrade letećih modela, a potom natjecanje tih letećih modela. Natjecanje će biti organizirano 1. lipnja u okviru manifestacije »V. Sarićev vikend« na aerodromu Subotica. Tehnički radovi moraju biti gotovi do 31. svibnja, a krajni rok prijave za tehnički natečaj je 28. svibnja.

Drugi natječaj je likovni i raspisan je za izbor najljepših likovnih radova djece uzrasta od 1. do 8. razreda osnovne škole, sa zadanim temama: »Sarićev avion«, »Sarić nad Suboticom«, »Iz oka ptice« i »Moj zrakoplovni sport«. Natječaj je otvoren do 25. travnja. Likovne radove, kao i prijave za tehnički natječaj, treba poslati na adresu Aero klub »Ivan Sarić«, Matije Gupca br.7, poštanski fah 13, 24.000 Subotica ili na e-mail wegam@eunet.rs

»Poj riči materinske« u Primoštenu

Učenica 7. a razreda OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta *Katarina Petreš*, ravnateljica *Stanislava Stantić-Prćić* i učiteljica *Zorica Sloboda* sudjelovale su u programu povodom natječaja »Poj riči materinske« u Primoštenu 15. ožujka.

Proglašeni su najuspješniji literarni i likovni radovi, a Katarina je recitirala pjesmu »Dužijanca« *Ivana Prćića Gospodara*. Pohvaljen je literarni rad učenice III. razreda *Sare Vuković,* čija je mentorica učiteljica *Josipa Kopilović*. Poslije programa upriličen je obilazak Primoštena, jezera Zmajevo oko, Jurlinovih dvora, a sutradan su Tavankućani posjetili mjesto Muć.

I. D.

18 23.indd 7
3/20/2013 2:41:11 PM

JELENA TUMBAS, UREDNICA PROGRAMA NA HRVATSKOM JEZIKU NA RADIO NOVOM SADU

Dok ima neriješenih problema moramo se baviti njima

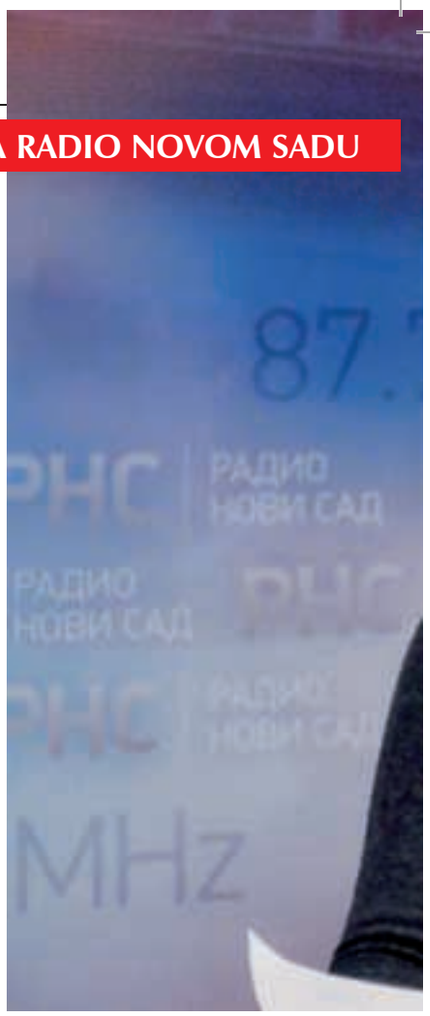

Dokle god postoji neravnopravnost, morat ćemo na nju ukazivati, što mnogima stvara dojam o našoj izoliranosti ili getoiziranosti, a ustvari, trenutačno, dok gledamo kako ukidaju latinicu u Novom Sadu i dok čekamo da se aktualni predsjednik sjeti da i mi postojimo, mi nemamo izbora

Radijska emisija na hrvatskom jeziku koja se emitira na Radio Novom Sadu proslavila je 10. ožujka svoju prvu godišnjicu postojanja. Zahvaljujući urednici *Jeleni Tumbas,* njezinim nastojanjima, upornosti i ustrajnosti, mnogi Vojvođani koji subotom u 21 sat podese svoje radijske prijamnike na 100 MHz mogu čuti o događanjima iz hrvatske zajednice kao i dobru glazbu hrvatskih glazbenika. Od skora ova mogućnost postoji i na području Subotice na 89,7 MHz. Do sada je realizirala preko 50 emisija koje se emitiraju jednom tjedno i traju samo po pola sata.

Kakav je bio put kojim ste prošli, od osnutka, realiziranja prve emisije, do danas?

Od emitiranja prve emisije prošlo je godinu dana i od tada se dosta toga promijenilo, iako su uvjeti u kojima radim i satnica emisije ostali isti. Naime, i dalje radim sama, ali od početne nesigurnosti i osjećaja da sam doista potpuno prepuštena sebi, sada sam stekla sigurnost da ipak na mnoge ljude mogu računati. To su, prije svega, moji suradnici i dopisnici, kolege, ali i drugi iz hrvatske zajednice koji pomažu da emisija usprkos nekim otegotnim okolnostima opstaje. Kada sam radila prve emisije malo sam se pribojavala hoću li imati dovoljno materijala, hoću li pravilno izgovarati i akcentirati riječi i općenito hoće li to itko slušati. Sada, poslije više od 50 emisija, ta je bojazan nestala, a postoji samo odgovornost da što objektivnije i potpunije izvještavam o događanjima u našoj zajednici. Vjerujem da je bilo i propusta, ali oni se događaju i u mnogo većim redakcijama, pa i u »redakciji« koja broji jednog uposlenika. Ono što mi pruža optimizam za budući rad jest nagovještaj osnutka jedinstvene baze informiranja hrvatske nacionalne zajednice, što bi mi umnogome olakšalo posao. S druge strane, želim biti optimistična i glede mogućnosti da uskoro dobijem pojačanje, tj. novinara-suradnika koji bi mi pomagao u pripremanju emisije i pratio događanja tijekom tjedna kada sam angažirana u redakciji programa na srpskom jeziku. Naime, ja sam još uposlenica te redakcije, a dva dana u tjednu imam za pripremanje emisije na hrvatskom jeziku.

Kako prikupljate priloge i kako vam kroz te priloge izgleda život hrvatske zajednice koji prikazujete?

Moram priznati kako sam se iznenadila koliko ima događanja, a čini mi se kao da ih je sve više, što je jako dobro. Jeste da se mnoge manifestacije ponavljaju iz godine u godinu, ali mislim da raznolikosti i ideja ne nedostaje, zahvaljujući Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata, ali i drugim institucijama kulture, koje uspijevaju i u vremenu krize osmisliti kulturni život naše zajednice, a da se on ne svodi samo na folklor. Naravno da treba biti i toga i osobno volim ispratiti takve manifestacije, ali moram pohvaliti stremljenja hrvatskih udruga kulture u uspješnim pokušajima da očuvaju i hrvatski jezik, običaje, glazbu, umjetnost... Ono što još svemu tome nedostaje jest veće sudjelovanje onih kojima su namijenjena sva ta događanja, a to je puk.

Kažete kako nerijetko surađujete s kolegama iz drugih manjinskih redakcija, kao i s redakcijom na srpskom jeziku. Kako ocjenjujete tu suradnju i suradnju s kolegama iz hrvatskih redakcija?

Imam dobru suradnju s kolegama iz redakcije programa na srpskom jeziku, gdje sam zaposlena već pet i pol godina. Iako me tamo već svi dobro poznaju, u početku sam se malo pribojavala komentara u svezi s mojim angažmanom kao urednice programa na hrvatskom jeziku, ali moram priznati kako nisam doživjela niti jedno negativno iskustvo, čak su mi neke kolege ponudile pomoć, tako da mi nerijetko i ustupe materijal koji su snimili, a koji je od značaja i za hrvatsku zajednicu. S kolegama iz drugih manjinskih redakcija u Radio Novom Sadu surađu-

24 29.indd 2 20.3.2013 14:34:25

jem isključivo kada radim za program na srpskom jeziku, a kada je riječ o kolegama iz redakcija drugih hrvatskih medija, mogu reći kako sam jako zadovoljna njihovim prijemom i suradnjom. Isti je slučaj i kada je riječ o predstavnicima drugih hrvatskih institucija, poglavito Hrvatskog nacionalnog vijeća, koje mi je već nakon prvih emisija doniralo prijenosno računalo za potrebe uređivanja emisije, što mi je umnogome olakšalo rad. I ono što moram istaknuti jest da nijednog trenutka nisam osjetila niti najmanji pritisak HNV-a, s jedne strane, niti RTV-a, s druge strane, što je jako važno, jer smatram da je osjećaj slobode izražavanja preduvjet za kvalitetan i neopterećen novinarski rad.

Koje priloge osobno najviše volite raditi?

Najviše volim raditi priloge u koje mogu uključiti i običnog čovjeka i njegovo viđenje nekog događaja ili neke problematike iz života zajednice. Nastojim, kada god je to moguće, napraviti anketu gdje će običan čovjek, s ulice ili tržnice, doći do riječi i dati svoje viđenje neke situacije. Uglavnom nepogrešivo gađaju »u sridu«, jer mogu kazati ono što ćete rijetko čuti od nekog dužnosnika ili što bi, ukoliko biste vi kao novinar to rekli, urednici smatrali subjektivnošću. Kada radite emisiju na hrvatskom jeziku u Novom Sadu, malo je teže naći te »obične« sugovornike koje interesira problematika hrvatske zajednice, pa sam jedno vrijeme radila ankete na susretu mladih katolika. Međutim, i to je postalo problematično, jer ne mogu o različitim temama pitati iste ljude, pa sam nerijetko, kada tema to dopušta, pravila ankete s pripadnicima većinskog naroda. Primjerice, uoči proslave dana Bana Jelačića, pitala sam Novosađane znaju li tko je on i gdje je rođen. I iznenadila sam se da su stariji sugrađani dosta znali o njemu.

Najviše volim raditi priloge u koje mogu uključiti i običnog čovjeka i njegovo viđenje nekog događaja ili neke problematike iz života zajednice. Nastojim, kada god je to moguće, napraviti anketu gdje će običan čovjek, s ulice ili tržnice, doći do riječi i dati svoje viđenje neke situacije. Uglavnom nepogrešivo gađaju »u sridu«, jer mogu kazati ono što ćete rijetko čuti od nekog dužnosnika ili što bi, ukoliko biste vi kao novinar to rekli, urednici smatrali subjektivnošću.

Osim anketa, volim raditi i priloge koji govore o primjerima suradnje između Hrvatske i Srbije, bilo da je riječ o umjetnosti ili gospodarstvu. Mislim da je suradnja neizbježna ukoliko vidimo zajedničku budućnost u Europskoj Uniji.

Kakve su vaše želje i očekivanja glede emisije?

Osim želje da dobijem pojačanje i veću satnicu programa, tj. da hrvatski program preraste u pravu redakciju, željela bih da u budućnosti što češće pišem o suradnji, a što manje o međunacionalnim incidentima. Osim toga, voljela bih imati više vremena i tehničke mogućnosti zaći po manjim mjestima i selima u Vojvodini u kojima također žive Hrvati i praviti reportaže o njihovu životu, običajima, o pojedincima koji se svojim radom ili nekom sposobnošću ističu. U programu Radio Novog Sada postoji emisija »Bolja Vojvodina« koja je polusatna i upravo za temu ima obične živote obično-neobičnih ljudi, a zastupljeni su pripadnici svih nacionalnosti u pokrajini. E, upravo takvu – bolju Vojvodinu priželjkujem, u kojoj ćemo mi kao manjinski narod uživati sva prava, pa nećemo morati preko medija vapiti za njihovim ostvarenjem i baviti se samo svojim problemima, već ćemo moći upoznavati i druge i njihove običaje i kulturu. Nažalost, dokle god postoji neravnopravnost, morat ćemo na nju ukazivati, što mnogima stvara dojam o našoj izoliranosti ili getoiziranosti, a ustvari, trenutačno, dok gledamo kako ukidaju latinicu u Novom Sadu i dok čekamo da se aktualni predsjednik sjeti da i mi postojimo, mi nemamo izbora. Jednostavno, moramo se baviti isključivo svojom zajednicom i neriješenim problemima u njoj.

M. H.

24 29.indd 3 20.3.2013 14:34:29

HKD »ŠID« NA MANIFESTACIJI »BELE POKLADE« U ŠIDU

Doček proljeća

Predstavnici Hrvatskog kulturnog društva »Šid« iz Šida po prvi put su se ove godine pojavili na ponovno oživljenoj manifestaciji »Bele poklade«, koju je u nedjelju, 17. ožujka, organizirala Udruga srpsko-ruskog prijateljstva, Kulturno-obrazovni centar i Turistička organizacija Općine Šid pod pokroviteljstvom Općine Šid. Na svečanosti, kojom se pravoslavni vjernici pripremaju za početak posta, oživljeni su živopisni običaji vezani za ovaj dan, kada su se mladi širom Vojvodine oblačili u »kurjače«, kada bi nagaravljenog lica u starim pocijepanim odijelima išli od kuće do kuće, zbijali šale i dobijali darove od domaćina. Kako je istaknuo organizator ove svetkovine, željeli su pokazati dio bogatstva kulture i tradicije naroda koji žive na ovim prostorima. Tako su se tog dana glavnom ulicom u Šidu u defileu velikog broja sudionika, uglavnom najmlađih, mogli vidjeti raznobojni kostimi, kao i nošnje kulturno-umjetničkih društava. U veseloj povorci kretali su se i članovi HKD-a »Šid«, kojima je ovo prvo predstavljanje na ovoj manifestaciji. A na platou ispred Kulturno-obrazovnog centra priređen je pravi vašar udruga žena, gdje su vrijedne ženske ruke predstavile pregršt svojih ručnih radova, kao i slastica, koje su posjetitelji degustirali. Raznolik je bio i štand Udruge žena »Šokice«, koja djeluje pri HKD-u »Šid«, čije su se članice i ovoga puta potrudile da ga urede na najljepši način.Tako su se na njemu mogli vidjeti radovi od zlatoveza, ručni radovi, boce ukrašene zlatovezom i raznorazni kolači. Nagradu za najbolju masku dobila je desetogodišnja *Željana Vukmir* iz Sota, koja se za ovu prigodu prerušila u strašilo. A najmlađi članovi uživali su na platou uz prigodan program i glazbu, radujući se sa svima ostalima dolasku proljeća.

S. Darabašić

PECAROŠKI BAL U BAČKOM MONOŠTORU

Druženje i doprinos očuvanju prirode

Bal pecaroša, jedna od značajnih manifestacija tijekom godine u Bačkom Monoštoru, održan je u subotu, 16. ožujka. Organizator ovog događanja Klub sportskih ribolovaca »Šaran« ima dobru recepturu, ne samo za najbolji riblji paprikaš, nego i za formulu okupljanja s ciljem druženja, a istodobno i doprinosa očuvanju prirode.

Specijalitet pecaroša – riblji paprikaš, glavna je stvar večeri, pa je svaka ekipa imala svoga pedstavnika koji se natjecao u kuhanju. Natjecatelji su upotrijebili svoje sitne »cake« i tajne sastojke i uživali u druženju uz vatru i rakijicu, budući da je to jedan od najbitnijih aspekata rituala pripeme monoštorskog paprikaša. Žar je još tinjao kad su se kuhari sa svojim ekipama spremali kušati ono što su pripremili, odvojivši i jednu porciju stručnome žiriju za procjenu najboljeg fiša. Večera je protekla uz glazbu, a kasnije tijekom večeri proglašeni su majstori najboljih paprikaša.

Osim kuhanja paprikaša, glazbe, plesa i druženja, značajno je spomenuti i to da su na balu promovirane i akcije koje sprovodi »Šaran« tjekom godine, a tiču se očuvanja okoliša, borbe protiv ribokrađe, rada s djecom, gdje se ističe prošlogodišnji uspješni projekt »Štapom protiv miša«. Naime, kroz ovu akciju želi se poraditi na odvraćanju pozornosti djece s računala, tako što članovi kluba uče mališane pecati i time ih usmjeravaju na prirodne ljepote i vanjski svijet koji postoji pokraj PC igrica i facebooka.

Manifestaciju je podržalo oko 80 sponzora, a glavna nagrada na tomboli je bio veliki drveni čamac kojega je izradila Zanatska radnja »Rang«, a koji će otploviti za Sombor kod sretne dobitnice.

Organizatori bala zadovoljni su time kako je protekla manifestacija i već se pripremaju za nastupajuće proljetne akcije čišćenja i spremanja terena za ribolov, sakupljanje smeća iz Dunavaca, kanala i šume, te raze druge aktivnosti vezane za prirodu i njezino očuvanje.

Z. Mitić

24 29.indd 4 20.3.2013 14:34:37

IZBORNA SKUPŠTINA ŠOKAČKE GRANE

Vera Erl – nova stara predsjednica

Respektabilna udruga, čiji su rad prepoznali i grad i županija, ali i brojne udruge i institucije diljem Hrvatske i van njenih granica

Izborna skupština Šokačke grane održana je u Osijeku 15. ožujka. Izabran je novi Upravni odbor, a za predsjednicu je ponovno, jednoglasno, izabrana dosadašnja predsjednica *Vera Erl*.

Vera Erl je u izlaganju pobrojila sve ono što je Grana uradila u proteklih osam godina i što ju je učinilo respektabilnom udrugom, čiji su rad prepoznali i grad i županija, ali i brojne udruge i institucije diljem Hrvatske i van njenih granica, pa kada danas predstavnici Šokačke grane idu u Pečuh, Suboticu, Sombor, Bereg ili Bač, oni idu svojim prijateljima, jer dosadašnja je suradnja učinila dostatno da ti posjeti prerastu protokolarne okvire.

PROJEKTI

Istaknula je već uhodane projekte, a takav je i Okrugli stol Šokaca i Bunjevaca, čiji 7. zbornik upravo izlazi iz tiska, a baš ta činjenica poslužila je da pohvali najnoviju suradnju i potpisivanje sunakladničkog ugovora sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata. To znači da će i sljedeći zbornici biti zajednički tiskani, a najavila je i mogućnost aktivnog uključenja i Hrvata iz Mađarske, potpisivanjem sličnog ugovora sa Zavodom za znanost u Pečuhu.

Drugi veliki projekt su Šokački suveniri Osijeku, koji ide već godinama i prepoznat je u gradu i županiji, a radionice šokačkog rukotvorstva

Vera Erl je govorila i o zadaćama u idućem razdoblju, poglavito o pripremi Okvirnih smjernica strategije razvitka do 2020. godine, jer Osijek se kandidirao za europsku prijestolnicu kulture, pa će svoj prinos svakako dati i Šokačka grana. A to će ujedno biti i prigoda da Grana pozove sve svoje prijatelje i diljem Hrvatske, ali i iz Vojvodine, Mađarske i Bosanske Posavine.

već osmu godinu okupljaju na stotine snaša kroz čitavu korizmu. Treći veliki projekt je manifestacija Dani *Julija Njikoša*, baštinika kojemu se Šokačka grana odužila za svekoliki rad na prikupljanju, bilježenju i promicanju glazbe i običaja, te nematerijalne baštine i neprocjenjivog blaga diljem Slavonije, Baranje i Srijema.

USPJEŠNE SEKCIJE

Puno lijepih riječi izrekla je za sekcije Šokačke grane, mušku pjevačku skupinu Šokci, bećare koji su rado viđeni na svim smotrama diljem Šokadije i šire i čije pjesme ne silaze s valova radijskih postaja, žensku pjevačku skupinu Šokice, koje žare i pale diljem Slavonije, Baranje i Srijema i prenose lijepe šokačke pjesme i još ljepše ruho, dramsku skupinu Druge, snaše koje svi poznaju na sajmovima u Osijeku i Zagrebu, folklornoj skupini koja putuje po zemlji i inozemstvu i vraća se sa smotri s pregršt priznanja i, naravno, dječju folklornu skupinu koja okuplja najmlađe, skupinu koja je zaloga dugoga vijeka Šokačke grane.

Izvješća su podnijeli svi voditelji sekcija, pa samo da izdvojim Šokce, koji su oduševljeni nastupom na Šokačkoj rapsodiji u Lisinskom u Zagrebu, Šokice, koje su nakon muške pjevačke skupine također snimile svoj CD, folklornu skupinu koja je gostovala diljem Bačke, od Sombora i Subotice do Berega i Monoštora, do Sonte i Plavne, a najviše ih raduje nastup na Vinkovačkim jesenima.

Slavko Žebić

Blagoslov kapele i svetohraništa

U sklopu dvojezične svete mise mons. dr. *Ivan Penzes*, biskup subotički, blagoslovio je svetohranište i kapelu Radio Marije u Subotici. Direktor Radio Marija vlč. *Ištvan Palatinuš* pozdravio je nazočne i zahvalio biskupu za posjet ovoj instituciji. Istaknuo je važnost činjenice da će od sada presveti oltarski sakrament biti stalno prisutan u kapeli, gdje se može svratiti na molitvu i u užurbanoj svakodnevnici naći trenutak mira. Biskup Penzes je naglasio važnost medija, osvrnuvši se na nedavni izbor pape, koji smo putem medija mogli svi pratiti. Pohvalio je i djelovanje Radio Marije u našim krajevima. Vlč. Palatinuš je posebice zahvalio *Stipanu Bašiću* koji je izradio svetohranište i poklonio ga Radio Mariji. Svetu misu su svojom glazbom uljepšali Apostoli Radio Marije.

Č. K.

24 29.indd 5 20.3.2013 14:34:44

MARKO JOZIĆ, NAJUSPJEŠNIJI ČLAN KK »VOJVOĐANIN« IZ SOMBORA

Trijumf već na prvoj utrci

Posrećilo mi se da sa svojim prvim konjem, koji se zvao Golden boy, odem na svoju prvu utrku i pobijedim. Bio je to poseban osjećaj, posebna radost, kaže Marko Jozić

Za deset godina, koliko se bavi konjičkim sportom, *Marko Jozić* iz Nenadića osvojio je dvadesetak pobjeda. Kaže da je to možda za nekoga malo, ali za njega je dovoljno. Dvije godine nosi titulu najuspješnijeg člana Konjičkog kluba »Vojvođanin« iz Sombora. Pitamo ga kako se izborio za to da bude najuspješniji član ovog konjičkog kluba i to dvije posljednje godine uzastopce. Kaže da su se za to izborili konji svojim uspjehom na utrkama, tu su zatim rad trenera, vozača. »To je sport u koji se stalno ulaže, a malo vraća. Rezultati jednom moraju doći, ali čovjek mora biti uporan i radan«, kaže Marko i dodaje da je prvi korak odabir kvalitetnog grla. Posije toga slijedi rad uz dobrog trenera i dobrog vozača. Vodeći se tom logikom Marko je svoje konje povjerio, kako kaže, jednom od najboljih trenera i vozaču, Subotičanima *Aleksandru Dimitrijeviću* i *Borisu Kečenoviću*.

ZA PUNOLJETSTVO PRVI KONJ

U obitelji Jozić ljubav prema konjima tradicija je generacijama. Na samo da su se konji koristili u svakodnevnim poslovima, već su Markov djed i otac bili vjerni posmatrači konjičkih utrka. Često su na utrke vodili i Marka, pa zato i ne čudi što je zavolio konjarstvo i što je još kao dječarac maštao o svom konju. Želja mu se ispunila kada je postao punoljetan. »Bio je to poseban osjećaj, posebna radost. Posrećilo mi se i da sa svojim prvim konjem, koji je zvao Golden boy, odem na svoju prvu utrku i pobijedim. Bila je to utrka u Novom Kneževcu, ne toliko značajna, ali za mene je ta pobjeda bila itekako velika i značajna. Kada sam kupovao svog prvog konja za mene je bilo bitno samo da ga kupim i nisam toliko vodio računa o rodoslovu, ali za početak je bilo dobro. Nažalost, konj je dobio stomačnu bolest i uginuo je, a za njim je tugovala cijela naša kuća«, priča Marko. Prošlo je kroz Markovu štalu nekoliko konja, bilo ih je dobrih i onih malo manje dobrih. Trenutačno ih ima šest, od kojih su tri mlada koja će na prve utrke izaći tek ove godine. Marko je do sada imao domaće konje, a to znači da su grla oždrebljena u Srbiji. No, želja mu je da za neke veće utrke ima čistog stranog konja, poput grla iz Italije, Švedske, Francuske ili Mađarske. »Ovo je financijski vrlo zahtjevan sport. Bez nekoliko tisuća eura sada se ne može kupiti konj za koga mislite da može napraviti neke rezultate. Ali to je samo pretpostavka, jer ništa se ne zna dok on na stazi ne pokaže rezultate. Koštaju i odlasci na utrke. Ali to je ljubav i ne gleda se na to koliko košta. Skoro sve slobodno vrijeme provodim u radu s konjima, organizaciji ili drugim poslovima vezanim za konje«, kaže Marko. Nama neupućenima on pojašnjava da priprema konja za utrku mora biti kontinuirana, pa predaha nema ni zimi. Unaprijed se zna za koje je utrke koji konj spreman i tako se onda unaprijed i organiziraju njihove pripreme. Olakotna okolnost za Marka je što se njegova obitelj i on bave poljoprivredom, pa nema izdataka za hranu, osim za kupovinu vitamina koji su ovakvim konjima neophodni.

Četverogodišnji ciklus

Da bi se pokazalo je li neki konj dobar u utrkama čeka se i po četiri godine. Kobila ždrijebe nosi 11 mjeseci, a na prave utrke grla kod nas izlaze kada uđu u treću godinu, kada se vide i prave mogućnosti.

NAJDRAŽE POBJEDE PRED SOMBORCIMA

Pobjeda na Beogradskom derbiju je utrka koju svi sanjaju, pa i Marko. Kaže ima mnogo vrhunskih natje-

24 29.indd 6 20.3.2013 14:34:48

catelja koji su u tom sportu proveli cijeli život, a nisu uspjeli ostvariti pobjedu na Beogradskom derbiju. »Ja sam sudjelovao dva puta, ali nisam ni jednom uspio pobijediti, jer na startu je 12 najboljih četverogodih grla. Prošle godine sam s grlom Eksploziv benker bio šesti na derbiju i meni taj uspjeh mnogo znači. U Somboru sam u jednom trkačkom danu 2011. godine osvojio dva prva mjesta. To mi je također bilo značajno, jer sam trijumfirao pred svojom, somborskom publikom. Imao sam dvije pobjede u Beogradu, dvije u Srbobranu, Bečeju... Želja mi je da ovdje ostvarim dobre rezultate u klasnim utrkama da mogu sudjelovati na utrkama i inozemstvu, za početak u Mađarskoj«. Želja mu je i da ove godine ostvari što bolji rezultat u utrci za pehar Somborskih novina. »Od početka osamdesetih godina prošloga stoljeća pehar 'Somborskih novina' nije osvojilo grlo iz Sombora i mislim da je vrijeme da konačno ovaj pehar osvoji netko od somborskih odgajivača«, kaže Marko.

Organizator utrka u Somboru Konjički klub »Vojvođanin«, čiji je i Marko član, od prošle godine uveo je tri trkačka dana u Somboru. »Velike zasluge za to ima naš novi predsjednik dr. *Jovan Virt*. Na sva tri trkačka dana publike na hipodromu je bilo, znači da Somborci i dalje vole konjičke utrke. Naš klub ima stotinjak članova, a nadamo se da će nas biti i više«, kaže naš sugovornik koji je član natjecateljske komisije u »Vojvođaninu«.

Zlata Vasiljević

PREDSTAVLJEN PROGRAM NAMIJENJEN ŽENAMA SA SELA

Organska poljoprivreda – šansa za sve

Anita Beretić

Tribina na temu organske poljoprivrede organizirana u Bačkom Monoštoru 18. ožujka okupila je oko 70 žena, članica ženskih udruga i žena koje su zainteresirane za ovaj vid poljoprivrede. Prisutne su bile predstavnice Bezdana, Koluta, Apatina, Sombora, Stanišića, Gakova, Sivca, Ruskog Krstura, te Bačkog Monoštora. Organizator tribine i nositelj istoimenog projekta je Pokrajinsko tajništvo za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova, u suradnji s Pokrajinskim zavodom za ravnopravnost spolova, Pokrajinskim tajništvom za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo, te Zelenom mrežom Vojvodine.

U okviru nastojanja da se poboljša položaj žena u ruralnim sredinama u AP Vojvodini, Tajništvo planira tijekom 2013. godine zajedno s partnerima na projektu približiti ženama ovaj vid proizvodnje hrane, kao neškodljiv za zdravlje i okoliš, a istovremeno kao mogućnost za ostvarivanje prihoda.

Program je namijenjen ženama sa sela, s ciljem njihova ekonomskog osnaživanja, a imajući u vidu tradicionalno bavljenje žena vrtlarstvom, skrb o kvaliteti hrane i prehrani obitelji.

Na tribini je govorila *Anita Beretić* iz Pokrajinskog tajništva za gopspodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova, upoznavši nazočne s projektom, a o načelima, prednostima i mogućnostima organske poljoprivrede govorila je prof. dr. *Branka Lazić*, naša eminentna stručnjakinja u ovom području, autorica knjige »Moj salaš«, koja je svojevrsni manifest organske proizvodnje. Mogućnost za suradnju i svoja nastojanja na polju proizvodnje organske i zdravstveno sigurne hrane, te rezultate projekta »Sačuvajmo stare vojvođanske sorte« predstavila je i Poljoprivredna stručna služba, ustanova koja je osnovna logistička potpora za daljnje aktivnosti na projektu.

Daljnji koraci bile bi organizirane specijalizirane edukacije i male škole za žene koje su se opredijelile za organsku poljoprivredu, naravno sve uz podršku svih partnera na projektu, koji treba postati i stil života.

Z. Mitić

SYCULTOUR – SEMINAR NA TEMU TURIZMA I KULTURE

Unapređenje i razvoj turističkog proizvoda

Protekloga tjedna u Apatinu je bio organiziran trodnevni seminar na temu turizma i kulture.

Prirodno-matematički fakultet iz Novog Sada – Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo u okviru projekta SY_CULTour okupio je polaznike treninga s teritorija Grada Sombora i Općine Apatin. Od 13. do 15. ožujka članovi udruga starih obrta, udruga žena iz Sombora i okolnih sela - »Zlatne ruke Somborke«, art salaš »Višinka«, Dida Hornjakov salaš, Umjetnička sekcija Bunjevačkog kola, UG »Podunav« iz Bačkog Monoštora, »Vikend« iz Bezdana, Turističke organizacije Grada Sombora i Općine Apatin, »Bajova bašta« i mnogi drugi turistički subjekti, sudjelovali su u obuci za unapređenje i razvoj turističkog proizvoda ovoga kraja, kao sredstva za očuvanje i promidžbu kulturnog naslijeđa. Cilj ovog projekta, koji je započet 2011. godine, turistički je razvitak baziran na kulturnim vrijednostima u sprezi s agro turizmom, drugim riječima, baš ono što je karakteristično za Vojvodinu uopće – jedinstvo različitih kultura i agrara kao pretežne djelatnosti.

Uz mnogobrojne teme, kao što su poduzetništvo, tradicionalni obrti, obiteljska poljoprivredna gazdinstva i njihovo poslovanje, polaznici treninga stekli su nova znanja potrebna za daljnji rad, budući da su u pitanju ljudi koji se već na neki od načina bave turizmom.

Z. Mitić

24 29.indd 7 20.3.2013 14:34:56

IŠČEZLA STOLJEĆA – CRTICE IZ POVIJESTI O NASELJIMA U SRIJEMU U SREDNJEM VIJEKU (LI. DIO)

Mjerilo razvijenosti srednjovjekovnog grada – gilde i cehovi

Piše: dr. Zsombor Szabó

Iz prethodnih nastavaka vidjeli smo kako je od životnih namirnica ponuda na tržnicama bila skoro identična kao danas. Proizvođači su bili slobodni seljaci. Ali, na tržnicama se trgovalo i drugačijom robom. Prije svega žitom, kojeg je bilo u izobilju (sudeći po opisu Idrisija), zatim životinjskim krznima, kožom i osobito u Srijemu vinom. Trgovalo se i zanatskim proizvodima, uglavnom su to bile rukotvorine lončara, krznara, čizmara, krojača itd. Kao mjerilo razvijenosti jednog srednjovjekovnog grada smatra se u kojoj su mjeri u njemu razvijeni trgovina i zanatstvo. Nažalost, ovi aspekti razvoja srednjovjekovnih gradova kod nas su, pa tako i u Srijemu, vrlo slabo ili nikako istraženi, no imamo određene podatke na temelju kojih možemo dobiti ipak neku predstavu o životu jednog grada iz tog razdoblja u Srijemu.

TRGOVAČKE UDRUGE-GILDE

U zapadnoj Europi, prije svega u Hansa gradovima, trgovci su se udruživali u gilde. Na našim prostorima u dokumentima nemamo taj pojam, ali zato se u nekoliko navrata spominju trgovci u množini, kao mercatores=trgovci. Iza tog naziva se zapravo kriju udruge trgovaca koje se spominju već u XIII. stoljeću: mercatores de Zolunkemen (Slankamen) 1287. godine, mercatores de Zemlen (Zemun) 1287. godine i mercatores de S. Demetrio (Sr. Mitrovica) 1391. godine. Interesantno je kako za sada nije pronađen dokument u kojem se izravno spominju trgovci u Iloku, ali znamo da su dubrovački trgovci, kada su ceste za vrijeme Anžuvinaca postale sigurne, osnivali svoje kolonije u Sr. Mitrovici, a imali su svoju koloniju i u Iloku i Kovinu. Kovin je bila polazna točka za trgovinu u Ugarskoj i Erdelju, ali su oni iz Kovina trgovali i s Raškom (Srbijom).

ZANATLIJSKE UDRUGE-CEHOVI

Na cijelom teritoriju Vojvodine imamo malo podataka o udruzi zanatlija-cehova. Po sadašnjim saznanjima cehovi su postojali u gradu Iloku: krznari, krojači i mesari. U Senti su postojali cehovi krojača i sarača po ugledu na ove cehove u Segedinu, a u Zondu 1448. godine spominje se ceh čizmara (sutorii) koji su svoja pravila dobili od feudalnog vlasnika, samostana klarisa u Budimu. Iz ovo malo podataka vidimo kako su zanatlije uglavnom vršili jednostavnije zanate – preradu kože, odnosno izradu odijela. Pisana pravila cehova, po kojima su oni radili, objavljeni su kao dodatak u Statutu grada Iloka. Zajedničko za spomente cehove je da svaki mora imati svoje prisegle predstavnike, koji su u crkvi prisegli da će savjesno i pravedno kontrolirati kvalitetu rada zanatlija iz svog ceha (danas bismo rekli unutarnja kontrola ili inspekcija). Zatim, da u crkvi svaki ceh treba imati svoj oltar, oko kojeg će se za vrijeme mise okupljati sa svojim čelnicima, a na proslavi najsvetijeg Isusovog tijela, tzv. Tijelovo, trebaju sudjelovati u procesiji sa svijećama, ukrašenim cvijećem. Od krznara nitko nije mogao postići zvanje majstora bez pristanka ostalih majstora i trebao je platiti taj pristanak, a trebao je platiti i članarinu (rekli bismo danas), po tarifi koji važi za majstore (skoro je identična procedura danas kada se netko prima u npr. odvjetničku komoru). Kada stignu kalfe (momci), njih treba podijeliti među majstorima ceha i nitko ne smije takve mladiće primiti na stan kod sebe. Od građana nitko ne smije poručiti bundu ili krzno od kalfi (znači nema rada na crno), ako netko to učini gubi bundu ili krzno. Kod ceha krojača imamo još neke interesantne detalje. Majstori krojači trebaju se okupljati svakih petnaest dana i na tim sastancima razgovarati o položaju i problemima zanata. Ako nekog kalfu ostali prihvate za majstora treba platiti dvije zlatne forinte i, uz jamstvo uglednih ljudi iz udruge, treba prihvatiti obvezu da će se u roku od godinu dana oženiti. Majstori će odrediti koju visinu napojnice mogu primiti šegrti za svoj rad. Zatim piše: »...da nitko ne smije bez znanja i dozvole majstora raditi, jer takvi upropašćuju grad, pošto oni 'skidaju kajmak' i zajednici ne plaćaju porez, i ovakvi kada napune svoje džepove i buđelare, onda se odsele na drugo mjesto« (pojava koja nije nepoznata ni u današnje vrijeme).

Sudeći po arheološkim ostacima, u mjestu Dombo (stari Rakovac) radili su kujundžije, što se već računalo kao složeniji i skuplji zanat, a tragovi slične radionice su nađeni i u Vršcu.

Trgovac solju, minijatura, XIV. stoljeće

30 35.indd 2 20.3.2013 14:37:48

Vrijedna donacija »Školske knjige« iz Zagreba

SUBOTICA – »Školska knjiga Zagreb« darovala je novoformiranom hrvatskom odjelu Gradske knjižnice 104 knjige iz svoje naklade. Knjige su namijenjene osnovnoškolskoj i predškolskoj dobi djece. Mahom su to metodički obrađena lektirna izdanja i slikovnice, a ima i nekoliko rječnika i leksikona. Ova donacija plod je u listopadu dogovorene čvršće i efektnije suradnje između »Školske knjige Zagreb« i Gradske knjižnice koja je utvrđena na više razina. Osim donacija knjiga, kojih će kako najavljuju iz Zagreba biti još, surađivat će se i u drugim područjima, promoviranju hrvatskih književnika u Subotici, organiziranju zajedničkih projekata i drugog, a sve u cilju pospješivanja nastave na hrvatskom jeziku te u cilju skupljanja, čuvanja, proučavanja, istraživanja, njegovanja, razvijanja i promicanja kulturne baštine Hrvata u Vojvodini.

B. I.

Uskršnja izložba u Tavankutu

SUBOTICA – U prostorijama HKPD-a »Matija Gubec« u Tavankutu večeras (petak, 22. ožujka) u 18 sati bit će otvorena Uskršnja izložba. Izložbu predmeta s uskršnjim motivima prodajnog karaktera priredit će učenici OŠ »Matija Gubec«, slamarke HKPD-a »Matija Gubec« te pojedinci koji se bave izradom rukotvorina. Izložba se tradicionalno organizira u suradnji OŠ »Matija Gubec«, HKPD-a »Matija Gubec« te Galerije Prve kolonije naive u tehnici slame iz Tavankuta.

I. D.

Književna večer »Mirisi vrbika Marka Dekića Bodoljaša«

SUBOTICA – Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU »Hrvatska riječ« priređuju književnu večer pod nazivom »Mirisi vrbika Marka Dekića Bodoljaša«, u okviru koje će biti predstavljeno književno stvaralaštvo ovog pisca i pjesnika *Marka Dekića Bodoljaša*.

Književna večer na kojoj će biti riječi i o nakladničkoj praksi suvremene hrvatske književnosti u Mađarskoj održat će se večeras (petak, 22. ožujka) u prostorijama Galerije »Dr. Vinko Perčić« s početkom u 18 sati.

Prikaz prilika u povijesti i sadašnjosti te uređivački koncept Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj predstavit će ravnatelj Zavoda mr. sc. *Stjepan Blažetin*.

O književniku će govoriti dr. *Mijo Karagić*, počasni predsjednik Hrvatske državne samouprave, i *Csaba Horváth*, ravnatelj Croatice, neprofitnog poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost iz Budimpešte.

Uskrsna izložba u Somboru

SOMBOR – Klub ljubitelja biljaka »Za sreću veću« pri HKUD-u »Vladimir Nazor« organizira Uskrsnu izložbu s prikazom jela koja se spremaju u korizmi sutra. Osim domaćina, sudjelovat će i druge udruge iz Sombora i okolice. Početak je u 16 sati u Hrvatskom domu.

Z. V.

Izložba slika s kolonije »Stipan Šabić 2012.«

SUBOTICA – Izložba slika nastalih na drugom sazivu Umjetničke kolonije »Stipan Šabić 2012.«, koju organizira HLU »CroArt«, bit će otvorena u ponedjeljak, 25. ožujka, u galeriji Otvorenog sveučilišta u Subotici, u 18 sati. Izložbu će otvoriti povjesničarka umjetnosti *Nela Tonković*. Na drugom sazivu Umjetničke kolonije »Stipan Šabić 2012.« tijekom mjeseca kolovoza prošle godine sudjelovalo je četrnaest umjetnika iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Slovenije i Rumunjske. Izložba će biti otvorena dva tjedna.

Predavanje i promocija knjige Viktorije Aladžić

SUBOTICA – Predavanje o urbanističkom razvoju Subotice pod naslovom »Subotica – ruža pustare« i predstavljanje knjige »Subotica koja nestaje« *Viktorije Aladžić*, objavljene nakladom NIU »Hrvatska riječ«, bit će održano u srijedu, 3. travnja, u Art kinu »Lifka« s početkom u 18 sati. Zbog ograničenog prostora organizatori preporučuju rezervaciju mjesta na telefon kina 024/531-991.

»Tamburaški oproštaj« u Subotici

SUBOTICA – Glumci dramske skupine Male scene Hrvatske čitaonice izvest će predstavu »Tamburaški oproštaj« u četvrtak i nedjelju (4. i 7. travnja) na sceni Dječjeg kazališta u Subotici, s početkom u 19 sati. Autor teksta i režije je *Marjan Kiš*.

Ulaznice po cijeni od 100 dinara mogu se rezervirati i kupiti putem telefona 069/101-7090.

Poziv za »Liru naivu 2013.«

Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica »Ivan Kujundžić« pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« Subotica upućuju poziv za jedanaesti susret pjesnika Vojvodine pod nazivom »Lira naiva 2013.«.

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u istoimenoj zbirci. Pokrajinski susret pjesnika »Lira naiva 2013.« bit će 25. svibnja 2013. godine u Subotici.

Pjesme i prijavu (s kraćim životopisom te fotografijom/portret) treba poslati do 1. svibnja 2013. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica, ili putem elektroničke pošte na adresu: katarina.celikovic@gmail.com. Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona broj +381 64 211 31 86.

30 35.indd 3 20.3.2013 14:37:48

INICIJATIVA ZA SPAS HKC-A »BUNJEVAČKO KOLO« U SUBOTICI

Formiran konzorcij

Do sada prikupljeno između 500 i 600 tisuća dinara, što još nije dovoljno za otkup, te je Marinko Prćić apelirao na sve ljude dobre volje da sudjeluju u akciji i svojim donacijama pridonesu spašavanju HKC-a

Sastanak u restoranu »Dukat«

Inicijativna skupina »Za spas Bunjevačkog kola« dosljedno provodi planirane aktivnosti čiji krajnji cilj treba biti otkup Bunjevačkog kola iz stečaja, te je nakon otvaranja namjenskih računa i prikupljanja novca, koji će biti upotrebljen za otkup ove institucije na dražbi, osnovan i konzorcij čiji će potpisnici imati pravo sudjelovanja u stečaju. Ugovor o konzorciju zaključen je 5. ožujka, a članovi su: *Marinko Prćić*, *Marinko Piuković*, *Pavle Kujundžić*, *Andrija Bašić Palković*, *Ivan Piuković* i *Tomislav Vojnić Purčar*.

OTPISAN DIO DUGOVANJA

Ukratko, u Hrvatskom kulturnom centru »Bunjevačko kolo« zbog nagomilanih dugovanja sredinom studenog prošle godine otvoren je stečajni postupak, vjerovnici su prijavili svoja potraživanja, te slijedi prodaja iz stečaja. Bivši i sadašnji članovi HKC-a, prijatelji i simpatizeri, osnovali su skupinu »Za spas HKC 'Bunjevačko kolo'« kako bi pokrenuli akciju prikupljanja novca i otkupili Centar na dražbi te tako sačuvali izvorni naziv ove najstarije hrvatske institucije osnovane 1970. godine.

»Sve ono o čemu smo do sada razgovarali i angažirali se ima opravdanja u konkretnim rezultatima. Konzorcij je registriran na sudu i time smo stekli pravo da razgovaramo s vjerovnicima te smo u tom smislu puno uradili, jer oni su razumjeli našu tešku situaciju i svojim gestama dali doprinos našim nastojanjima, koja će se, nadam se, vrlo brzo i zvanično potvrditi«, kazao je Marinko Prćić, koordinator inicijativne skupine, na sastanku održanom u ponedjeljak, 18. ožujka.

On je istaknuo da je polovica vjerovnika otpisala cjelokupni dug »Kola«, te da je većina ostalih pristala otpisati 50 do 70 posto potraživanja, ali da se u tom smislu još vode razgovori. Zajedničko rješenje pokušava se postići i s javnim i komunalnim poduzećima koja potražuju naplate, te s poreznim tijelima, i osigurao se određeni način odloženog plaćanja. Prema riječima Prćića, Konzorcij na taj način pokušava postati jedini vjerovnik.

»U međuvremenu smo sudjelovali u natječaju za izdavanje prostorija 'Bunjevačkog kola', koji je stečajni upravitelj službeno otvorio prije neki dan. Bili smo najbolji ponuđači i zakupili smo cjelokupni prostor, te se nadam da će nam on maksimalno koristiti budući da se nastavljaju i aktivnosti vezane uz organizaciju 'Dužijance'«, kazao je Marinko Prćić te dodao, da je urađeno sve ono što se moglo u ovom trenutku, te izrazio očekivanje da će i razgovori s javnim poduzećima završiti pozitivnim ishodom.

JOŠ NEMA DOVOLJNO NOVCA ZA OTKUP

On je iznio da je do sada prikupljeno između 500 i 600 tisuća dinara, što još nije dovoljno za otkup, te apelirao na sve ljude dobre volje da sudjeluju u akciji i svojim donacijama pridonesu spašavanju institucije. Istaknuo je da je, bez obzira na iznos s kojim netko može sudjelovati, važnije da se što više ljudi priključi s povjerenjem da se akcija vodi transparentno. Prćić je ponovio da će, ukoliko se ne prikupi dovoljno novca sva uplaćena sredstva biti vraćena donatorima, odnosno novac prikupljen preko potrebnog iznosa za otkup ući će u fond za funkcioniranje »Kola«.

Sastanku je prisustvovao i dogradonačelnik *Blaško Stantić* koji je rekao kako je i u interesu grada da se spasi ova kulturna institucija, te da inicijativna skupina može računati na potporu. On je iznio da će za organizaciju »Dužijance« Grad osigurati sredstva iz tekućih proračunskih rezervi, te da će ovih dana gradonačelnik potvrditi imenovanje Organizacijskog odbora.

S. M.

30 35.indd 4 20.3.2013 14:37:53

TEKST MUZIKOLOGA JULIJA NJIKOŠA O PODUNAVSKOM SELU U BAČKOJ

Jedan dan u Plavni

Julije Njikoš na prvim »Danima A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića «

HKUPD »Matoš« nedavno je dobio znatan dio glazbene ostavštine *Julija Njikoša* - veliki broj notnih zapisa, pisama, tekstova, fotografija i dr. Ovaj znameniti muzikolog, kao izravni nasljednik djela dr. *Josipa Andrića*, dobro je poznat Plavanjcima, kao i njegova kći *Vesna Njikoš Pečkaj*, konzulica savjetnica Republike Hrvatske u Subotici, i supruga *Vera Svoboda*, poznata vokalna umjetnica. Julije Njikoš je sa svojom suprugom nazočio praizvedbi operete »Na vrbi svirala« dr. Josipa Andrića u Plavni 1956. godine, a svojim predavanjem o Andriću na prvim »Danima A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića«, održanim 2009., oduševio je Plavanjce i goste na manifestaciji. U znak sjećanja na Njikoša, velikog prijatelja Plavne i vrsnog glazbenika, iz obimnog materijala ovoga puta donosimo njegov članak »Jedan dan u Plavni« posvećen ovom podunavskom selu uz naš kratki komentar na kraju teksta.

»Snijegom pokrivenom bačkom ravnicom vozile su nas saonice prema Plavni. Veliko je to bačko selo smješteno 13 km od željezničke postaje Bač. Veže ga i autobusna linija koja ide iz Sombora prema Plavni, no već tri dana autobus ne saobraća. Kažu: zapeo u snigu, pa ne mož dalje... Vlakovi imaju velika zakašnjenja, a i veze su loše, pa se rijetko tko od seljana dade na put. Jedino poštar sa svojim saonama dočekuje svako jutro vlak iz Vinkovaca koji ide prema Subotici. Plavanjci se služe i kraćim putem prema Slavoniji i Srijemu, pa voze svoje proizvode i na vukovarsku tržnicu, koja im je najbliža. No kako Dunavom plove sante leda, to ne mogu sada ni ovim putem sve dok se Dunav ne zamrzne... A onda, ako je debel led, tjeraju čak i saone preko njega, pa su za čas u Vukovaru...

Seljani obavljaju preko dana samo najnužnije zimske poslove. Zatim se skupljaju u komšiluku pa divane... Žene predu, čiju perje, vezu, a djeca se sanjkaju i prave snjegovića... I tako dan za dan kroz to zimsko vrijeme.

Sve je u selu mirno do predveče. Onda započinje rad u Domu dobrovoljnog vatrogasnog društva... Predavanja, sastanci, kružoci, domaćinski tečajevi, savjetovanja poljoprivrednika... A na kulturno-prosvjetnom polju doživjeli smo jedno ugodno iznenađenje.

Mjeseca rujna prošle godine pozvao je članove diletantske sekcije i omladinu sela, koja ima volju i smisla za rad u sekciji, na sastanak tajnik Vatrogasnog društva u Plavni *Antun Šarvari*. On im je predložio da se upuste u jedan nesvagdašnji posao. Njihov čika Andrić, kako oni nazivaju poznatog bačkog kompozitora dr. Josipa Andrića, napisao je operetu 'Na vrbi svirala' na temelju nekoliko istinitih događaja zbitih oko 1912. godine u Plavni. Mjesni učitelj Edo Bazler, koji je režirao već nekoliko Nušićevih komedija, prihvatio se režije u zajednici s Antunom Šarvarijem, a Josip Probojčević, također seljanin iz Plavne, sastavio je orkestar, koji će sudjelovati u izvedbi operete. I onda, prišli su ozbiljnom poslu.

Nije ni čudo. Rijetko se koje selo može pohvaliti da mu koji kompozitor posvećuje toliko pažnje koliko to čini Plavni dr. Josip Andrić. Nakon vrlo uspjelog Plavanjskog kola (kojim započinje i operetа) posvetio je ovom selu još nekoliko svojih kompozicija, a sada i ovu operetu.

Pokusi su započeli. Četrdesetak omladinaca i omladinki dolazili su skoro svaki dan na pokuse. Jedan dan su vježbali solisti, drugi pjevački zbor, treći orkestar. Zatim čitači, aranžerke i konačno je došao prvi veljače, dan praizvedbe.

Koliko je zanimanje seljana bilo za operetu vidi se najbolje po tome, da su već unaprijed za pet predstava karte bile rasprodane. Predstave su se održavale od prvog do petog veljače. Čak i iz susjednih sela dolazili su seljani na predstave.

Bio je to veliki događaj u Plavni. Kada smo gledali na pozornici Mariju Polgar, Anu Lakić, Marišku Šarvari, Katicu Ružička, Đuru Higla, Vernera Klopku, Karola Vađinu i ostale seljane Plavne, nismo mogli niti pomisliti da će opereta biti zaista tako lijepo izvedena. Svi su oni dali sve od sebe. Josip Benak, slikar samouk, također seljak iz Bođana, trudio se da vjerno prikaže u svojoj inscenaciji mjesta gdje se radnja odvija, pa je i on zaslužan za uspjeh operete, koja je tako lijepo primljena od gledalaca.

Članovi diletantske sekcije Dobrovoljnog vatrogasnog društva pozvani su već i na gostovanje u Vajsku, Bač i Bođane. Sada se bave mišljenjem da osnuju amatersko kazalište u Plavni. Uspjeh ove predstave dokazuje da će to zbilja biti u stanju.«

To se doista na neki način počelo i ostvarivati, ali nastale su okolnosti koje su zaustavile ostvarenje ove plemenite namjere. Nakon dugog vremena, osnutkom HKUPD-a »Matoš«, Hrvati u Plavni pokušavaju oživjeti te ideje i popuniti praznine koje su vremenom nastale. Za to je potrebno mnogo truda i angažiranje što većeg broja mladih, što je u ovom selu koje ima sve manje stanovnika teško ostvarivo.

Zvonimir Pelajić

30 35.indd 5 20.3.2013 14:37:56

BUNJEVAČKA NARODNA NOŠNJA (I. DIO)

Piše: Kata Suknović, dipl. ing. za tekstilno inženjerstvo, tekstilno-strojarske struke

Začunčanice

Tkalja i prelja Manda Skenderović Lešina, 1920. g., iz fototeke Nestike Skenderovića Leše

Kada govorimo o narodnoj nošnji bunjevačkih Hrvata, ponajprije moramo ukazati na poljodjelstvo i stočarstvo, koje se u ovim krajevima razvilo u osnovne gospodarske grane. Primarne biljke od koji su se proizvodile sirovine za izradu tkanina, a koje su se mogle uzgajati na plodnom prostoru panonske ravnice, bile su lan i konoplja (kudjelja). Do samoga kraja 19. stoljeća one su redovito uzgajane, a žene su po domaćinstvima izrađivale pređe i tkanine. Finija konoplja (muška biljka tzv. bjelojka) koristila se za izradu tkanina za odjevne predmete, a grublja (ženska biljka tzv. crnojka) za pletenje užadi, različitih pokrivala i vreća. Uz platnenu, bunjevački su Hrvati nosili i krznene i suknene odjevne predmete, npr. kraće i duže kapute, s rukavima i bez njih, te duge ogrtače, tzv. »opaklije«.

Krajem 19. stoljeća, kada se javila mogućnost nabave tvorničkog platna od lana, konoplje, ali i pamuka, i Bunjevke napuštaju ručnu izradu pređe i tkanina. Od tada postupno zamire ovakva vrsta rukotvorina, osobito »čunčanje« . Vrsta je to finoga tkanja kojim su se izrađivale »začunčanice«. Služile su kao tkanina za izradu »bilih ruva divojačkih«, rubaca, prekrivača za krevete i zastore. Začunčanice su se izrađivale na tananom platnu zvanom »tanki« u kojega su se brojanjem žica tijekom tkanja čunkom utkivali različiti motivi. Punijom »bijelom žicom« (bijeli konac) čunčali su se motivi poput geometrijskih figura, cvijeća, životinja i dr. Često se pokraj bijelog konca za čunčanje rabila i zlatna nit. Motivi začunčanica imaju i svoja imena: »kaloper«, »orlaš«, »šestoper«, »tičice«, »pivčići«, »jelenče«, »ljiljani«, »limuni«, »naranče«, »jabuke«, »vlaće«, »vinčići«, »grozdići«, »perunike«, »paunovo pero«, »misec«, »zvizde«, »kolačići« i dr. O njihovoj je ljepoti pisao i *Milko Cepelić* u Subotičkoj Danici 1919. g.: »Začunčanice su tako nježne i otmjene da bi ih svaka carica na svojoj odjeći imala«.

Usporedbom tkanina, izrade i naziva pojedinih dijelova odjeće može se uočiti povezanost bunjevačkih Hrvata s pučanstvom šireg hrvatskog područja, i to osobito u preplitanju glavnih osobitosti ruha panonskog i dinarskog područja.

Obitelj Pere Stantića iz fototeke Ante Pokornika

30 35.indd 6 20.3.2013 14:38:08

IZLOŽBA »LJUBAV PREMA SUBVERZIJI« U SUBOTIČKOJ GALERIJI DR. VINKA PERČIĆA

Radikalno suprotstavljanje tradicionalnim umjetničkim disciplinama

Do 26. travnja u Galeriji dr. Vinka Perčića u Subotici možete pogledati jučer otvorenu izložbu »Ljubav prema subverziji«, čiji je autor istaknuti likovni kritičar i kustos iz Hrvatske *Branko Franceschi*. Zahvaćajući vremenski raspon od 1932. do 2012. godine izložba predstavlja umjetnike i umjetničke grupe čiju je umjetnost obilježio društveni aktivizam s ciljem poticanja promjena u područjima institucionalne kulture i društveno-političkog okruženja ili, barem, mijenjanja svijesti svoje publike.

Tema izložbe predstavljena je fotografskom i video dokumentacijom performansa, audio instalacijom, eksperimentalnim i autorskim filmovima. Zastupljeni autori su: Grupa OHO, Crveni Peristil,

Bosch + Bosch, Grupa šestorice umetnika *Željko Kipke*, *Josip Seissel* (Traveleri), Gorgona, *Marjan Molnar*, *Balint Szombathy*, *Tomislav Gotovac*, Obitelj iz Šempasa, *Bogdanka Poznanović*, *Attila Csernik*, *Vladimir Petek*, *Ante Verzotti*, *Ivan Martinac*, *Miroslav Mikuljan*, *Slobodan Šijan*, *Petar Trinajstić*, *Marko* and *Marika Pogačnik*, *Naško Križnar*, *Marjan Ciglič*, *Ljubomir Šimunić*, *Era Milivojević*, *Ivana Tomljenović*, *Marina Abramović*. »Riječ je o umjetnicima koji su svoju društvenu poziciju i umjetničku praksu shvatili kao platformu za promicanje programa i strategija čiji je cilj bio potkopavanje zatečene razine i oblika vladajućeg autoriteta, uključujući pozicije političke moći, građanskog morala te hijerarhijsku strukturu unutar koje se odvija umjetničko stvaralaštvo. Njihov se aktivizam u području umjetničkog izraza paralelno manifestirao kao radikalno odstupanje i suprotstavljanje tradicionalnim umjetničkim disciplinama i, nadasve, umjetničkom radu čiji je cilj umjetnički objekt, a regulator tržište umjetnina«, zapisao je Branko Franceschi u pratećem tekstu izložbe.

Materijali izložbe posuđeni su od autora, iz Kolekcije Marinko Sudac, Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu i Hrvatskog filmskog saveza.

Radno vrijeme Galerije dr. Vinka Perčića je radnim danima od 9 do 18,30 sati, a subotom od 10 do 14 sati.

D. B. P.

PROJEKT REKONSTRUKCIJE U TOVARNIKU

U dvorištu Matoševe spomen-kuće replika ambara

U dvorištu iza Matoševe spomen-kuće postavljena je zimus izrađena replika drvenoga ambara kako bi se očuvao i otrgnuo od zaborava dio arhitektonske i graditeljske baštine Tovarnika, koja je zbog polustoljetnoga nemara i rata te poslijeratne obnove gotovo posve nestala, izvijestilo je Društvo Antuna Gustava Matoša.

Društvo napominje da je izrada ambara provedena u okviru projekta rekonstrukcije i izgradnje Kuće A. G. Matoša – kulturnog centra u Tovarniku, čija je važna sastavnica i Srijemska kuća, tradicionalno imanje koje će, kao produžetak stalnoga spomen-postava posvećenog životu i radu A. G. Matoša omogućiti posjetiteljima da dožive Tovarnik kakav je bio u vrijeme njegova rođenja.

Jedan od sadržaja buduće Srijemske kuće bit će, kako se navodi, i netom postavljeni drveni ambar izgrađen tradicionalnim načinom gradnje od hrasta lužnjaka, kao vjerna replika gotovo posve urušenog ambara nastalog početkom 19. stoljeća.

Srijemska kuća pružit će posjetiteljima Tovarnika zanimljiv doživljaj života na selu kao izvanredni spoj baštinskih i prirodnih bogatstava te istodobno čuvati, obnavljati i prenositi vrijednu kulturnu baštinu starih zanata, tradicijskih kuća, narodne nošnje, lokalnih jela, običaja, pjesama, ističe Društvo AGM.

Društo navodi kako je ambar izradila tvrtka Grab iz Strošinaca, a financiran je sredstvima Hrvatske turističke zajednice i Vukovarsko-srijemske županije.

(Hina)

30 35.indd 7 20.3.2013 14:38:13

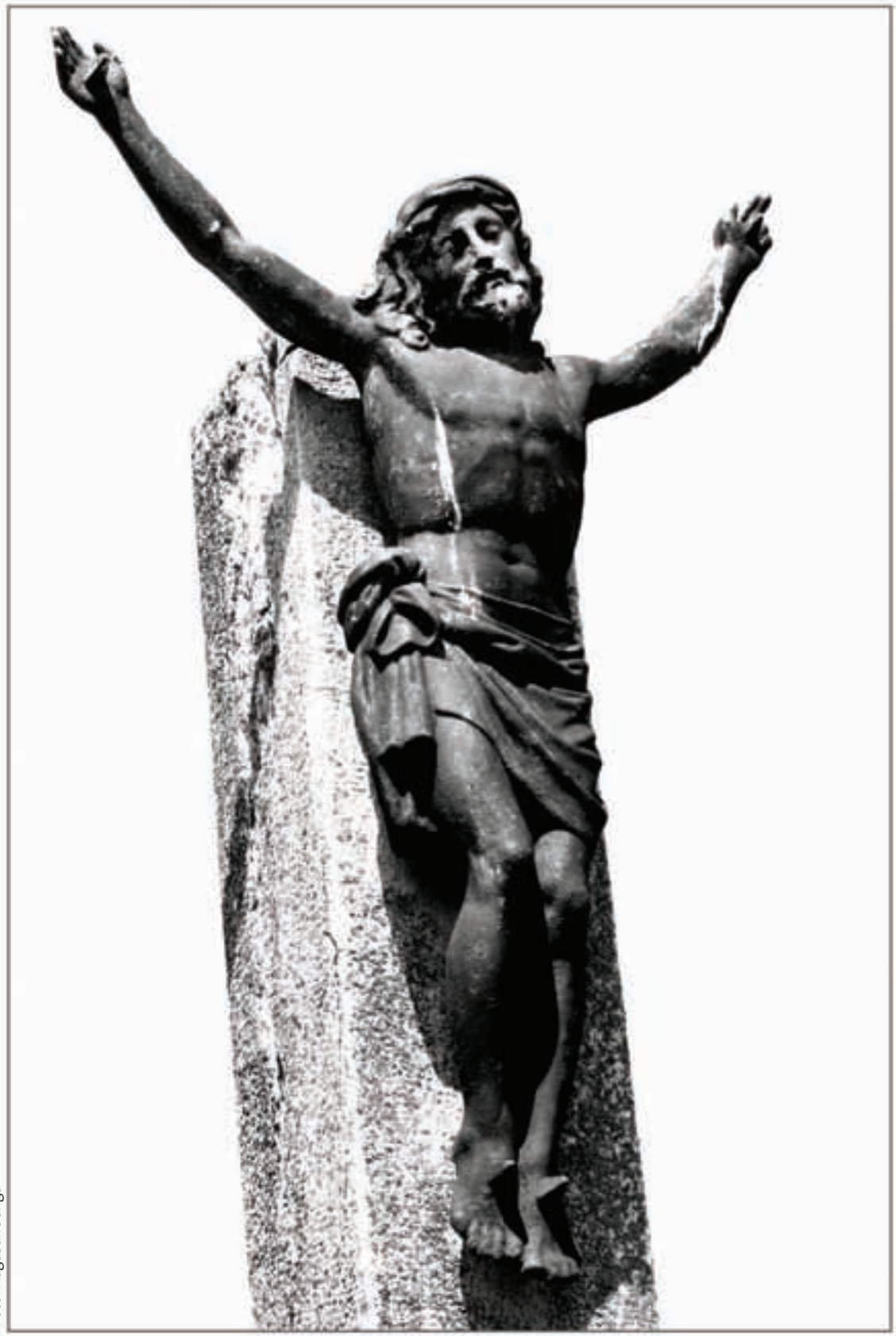

Foto: Augustin Juriga

X. POSTAJA
S' Isusa sadiraju odilo

BUNJEVAČKI PUT KRIŽA

Na Kalvariji si. Stigo si do kraja jedva… Nedilima ljudi nikad kraja – ponizit Te je, Isuse, tribalo i u zadnjem času: izranjenog Te, nagog, svitu pokazat, a umisto vode, gorku žuć dat Ti pit.

Žući smo se i mi napili. Nisu nas vlasti mazile. Nisu! Već nikale i potirale! Osvišćujem to pod križom Tvojim na Pačirskom putu. Često je takog znalo bit… Poludi čovik kad se ovlasti! I med našim svitom tog je znalo bit…

36 39.indd 2 20.3.2013 14:40:44

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 22. do 28. ožujka

22. OŽUJKA 2002.

U Stonu kod Dubrovnika umro je istaknuti subotički književnik, kritičar, povjesničar književnosti i antologičar *Geza Kikić*. Tvorac je dva značajna djela »Antologija poezije bunjevačkih Hrvata« i »Antologija proze bunjevačkih Hrvata«. Zbog sudjelovanja u »Hrvatskom proljeću« iz tiska mu je povučeno i rastureno već složeno djelo »Zbornik preporodnog pokreta biskupa Ivana Antunovića«, dok su rukopisi antologije drame, nadalje kritika i eseja bačkih Hrvata navodno – zagubljeni! Rođen je u Subotici 15. rujna 1925.

23. OŽUJKA 1877.

U Bajmoku u siromašnoj obitelji kao sedmo dijete rođen je *Stipan Kopilović*, istaknuti slikar i osnivač Udruženja likovnih umjetnika Vojvodine (1924.). U Budimpešti njegov talent zapaža *Gustav Morelli*, profesor Škole dekorativnog crtanja, zatim Škole primijenjenih umjetnosti, gdje je Kopilović student (1900.-1902.), a potom studira u klasi profesora *Petera Halma* na Bavarskoj kraljevskoj slikarskoj akademiji u Münchenu (1902.-1903.). Nakon više godina provedenih u Münchenu, Parizu, Firenci i Rimu vraća se rodnom podneblju. Unatoč tomu što su, za sada, poznata svega dvadeset tri njegova ulja i zidne slike što ih je napravio u transeptu i apsidi bajmočke crkve (1907.–1908.) *Stipan Kopilović* smatra se prvim impresionistom i najvažnijom likovnom pojavom svoga razdoblja.

23. OŽUJKA 1963.

Rođena je *Jasminka Dulić*, sociologinja. Nakon diplome stečene na Filozofskom fakultetu u Beogradu magistrirala je u Novom Sadu (»Religioznost, socijalna alijenacija i vrijednosne orijentacije – Analiza rađena na uzorku učenika srednjih škola u Subotici«), a doktorsku radnju obranila je u Beogradu (»Političko-ideološke orijentacije i stranačke preferencije stanovnika Vojvodine«). Jedno vrijeme predaje u subotičkim školama, zatim je koordinatorica obrazovnih i istraživačkih projekata pri Centru za ženske studije, potom je u NIU »Hrvatska riječ« novinarka, a sada odgovorna urednica istoimenog tjednika.

24. OŽUJKA 1999.

U večernjim satima, nešto prije 20 sati, počeli su udari zrakoplovnih snaga NATO pakta na ciljeve u Vojvodini, Srbiji i Crnoj Gori. Predsjednik Vlade SRJ *Momir Bulatović* proglasio je ratno stanje. Na izvanrednoj sjednici Izvršnog odbora Skupštine općine ustrojen je *Krizni štab*. Prve sirene oglasile su se u Subotici u 20 sati i 25 minuta, gradske ulice i trgovi su začas opustjeli, prozori zamračeni, svjetla pogašena.

25. OŽUJKA 1999.

Na izvanrednoj sjednici Skupštine općine vijećnici su jednodušno osudili napad na zemlju. Izvršni odbor preimenovan je u Krizni stožer. Istodobno, počelo je plansko isključenje električne energije. Sve osnovne, srednje škole i fakulteti raspušteni su do 2. travnja. Smanjeno je prometovanje na autobusnim linijama, a u bolnici su pojačana dežurstva i pripravnost. Opskrba – redovita.

26. OŽUJKA 1744.

Izaslanstvo katoličke općine Subotičkog vojnog šanca: *Stipan Vojnić*, *Ilija Bukvić* i *Grgo Križanović* u Beču je sklopilo ugovor s Kraljevskom komorom o razvojačenju šanca, koji je tada u sklopu Potiske vojne krajine. Poslužio je kao temelj za buduću Povelju kojom je Subotica stekla status slobodne, povlaštene kraljevsko-komorske varoši Szent-Mária (Sveta Marija), prije zvane Szabadka, odnosno Subotica.

26. OŽUJKA 1967.

U Zagrebu je umro *Ervin Sinkó*, književnik, publicist, sveučilišni profesor, akademik. Srednju školu uči u Subotici, učenik je revolucije u Pešti 1918./19., emigrant u Austriji, Švicarskoj, Austriji i SSSR-u. Godine 1939. vraća se u Jugoslaviju, učesnik je NOB-a. objavio je više vrijednih djela u gotovo svim književnim vrstama. Rođen je 5. listopada 1898.

27. OŽUJKA 1873.

U Bajmoku je rođen *Ljudevit Lajčo Budanović*, prvi biskup Subotičke biskupije, među ostalim i zapaženi spisatelj. Prvi rad objavio je 1894. godine u «Subotičkim novinama», a potom je surađivao i u mnogim drugim glasilima. Uz tekstove vjerskog i nabožnog karaktera, piše rodoljubive i poučne crtice i novele, njeguje putopis, te piše članke i rasprave. Pokrenuo je Katoličko književno društvo »Alfa«, podupirući njegovu nakladničku djelatnost, a također je pomagao »Subotičke novine« i njihov podlistak »Kultura«, zatim »Subotičku Danicu« , a od 1935. godine i novopokrenuti književni časopis »Klasje naših ravni«. Umro je 16. ožujka 1958. godine.

27. OŽUJKA 1928.

U Subotici, gdje mu je otac bio predavač na Pravnom fakultetu, rođen je i u njoj proveo dobar dio djetinjstva književnik i mislilac *Radomir Konstantinović*. U literaturi južnoslavenskih naroda novoga vremena ostvario je osobit tip romana. Njegova studija »Filozofija palanke« vivisekcija je malograđanštine i tradicionalizma.

27. OŽUJKA 1998.

Pred prepunom salom HKC-a »Bunjevačko kolo« Dramska skupina Kola upriličila je praizvedbu monodrame »Ilija Troskot i njegova dica«, subotičkog spisatelja *Josipa Klarskog* (1927.-1997.). Djelo je na scenu postavio *Josip Baić*, dugogodišnji prvak i redatelj, a jedno vrijeme i ravnatelj subotičkog kazališta. Noseću ulogu tumačio je daroviti *Jakov Vojnić Tunić*. Scenografiju je izradio slikar *Šime Peić*.

28. OŽUJKA 1817.

Ugledni posjednik *Matija Vojnić* priložio je trinaest tisuća forinti u fond za gradnju suvremene subotičke Gradske bolnice.

36 39.indd 3 20.3.2013 14:40:47

ŠTO VOLITE KUHATI, PODIJELITE S NAMA!

Ključna stvar, organizirati se

Posjet *Jasni Peić*, nastavnici matematike u Osnovnoj školi »Miloš Crnjanski«, bio je srdačan, prijateljski i nadasve ugodan, jer Jasna je otvorena, draga i gostoljubiva osoba. Svoj poziv voli, voli raditi s djecom te se da zaključiti da djeca vole njen pristup. S neskrivenim oduševljenjem priča o djeci, o svom predmetu... Jer, kako nam kaže: »uživam im prenositi svoju ljubav prema ovom posebnom predmetu, matematici. Jer, u ljubavi prema matematici ne postoji aritmetička sredina, ona se ili voli svim srcem, ili se ne voli niti najmanje.«

Jasna nam dalje priča. »Osim što uživam u svom poslu, okružena djecom, doma također uživam u društvu svoje dvoje djece.« Stariji sin *David* pohađa drugi razred srednje kemijske škole, a mlađi *Filip* je učenik 8. razreda Osnovne škole »Matko Vuković« i pohađa nastavu na hrvatskom jeziku. Filip ove godine završava osnovnu školu, namjera mu je nastaviti školovanje u ekonomskoj školi – smjer turizam.

Kada priča o djeci, nekim njihovim aktivnostima, ističe da se David bavi sportom od svoje osme godine, trenutačno trenira odbojku i u drugom je timu »Spartaka«. Filipa puno toga zanima i raznovrstan mu je spektar interesiranja. U školi je predsjednik razreda i Đačkog parlamenta. Pažnju mu posebice odvlači kompjutor i uživa majstorisati oko njega.

Na naše pitanje ima li pomoć u kući, dodaje da joj djeca vole pomoći kad im to slobodno vrijeme dopusti, što je i razumljivo, a najviše ipak vole uraditi one tipično muške poslove. No, mama Jasna ističe: »Veliki su kavaliri, te iz kupovine ja nikada ne moram nositi niti jednu vrećicu s namirnicama.«

Ova obitelj je uvijek imala barem po jednog kućnog ljubimca, a Jasna nam dodaje da je i ona kao dijete uvijek bila okružena životinjama. Trenutačno imaju jednog psa i jednog mačka. Pas je ženka ret terijera, zove se Mala, vrlo je ljupko i odgojeno stvorenje. Njihov mačak se zove Munjo, rase Main Coon, te je i on veliki umiljati mezimac. Oko ljubimaca se najviše brinu i bave Filip i mama, ali ih svi jedna-

DIJELIMO S VAMA DANAŠNJI RECEPT SA SLIKOM!

KUGLOF S MAKOM

Potrebni sastojci:
1 dl mlakog mlijeka
1 kavena žličica šećera
1 kvasac
500 g brašna
20 dag margarina
2 žumanjka

Priprema:
U 1 dl mlakog mlijeka dodati kavenu žličicu šećera, te u to potopiti kvasac. U drugoj posudi pomiješati 500 g brašna, margarin, malo soli i šećera po okusu. Kada se kvasac digne, ulije se u ovu posudu i pomiješa s brašnom i margarinom.
Tijesto se potom umijesi kao za pogaču uz dolijevanje mlakog mlijeka po potrebi. U tu smjesu se dodaju 2 žumanjka i ostavi se na toplom mjestu da se tijesto digne (oko pola sata). Tijesto se istanji, razvuče u četvrtasti oblik, zatim se fila makom koji je prethodno pošećeren i prokuhan u malo mlijeka.

Smjesa se urola poput pogače, stavi u kalup za kuglof, koji ste prethodno namazali margarinom i posuli mrvicama. Kalup s tijestom se ostavi da još nadođe do vrha, a potom se peče u pećnici na 180 stupnjeva oko sat vremena.

36 39.indd 4 20.3.2013 14:40:56

Piše i uređuje: Branka Dulić

ko vole. Obitelj ima lijepo dvorište gdje je ljeti smješten bazen, prekrasnu terasu prekrivenu trskom, gdje se mogu povući za vrijeme ljetnih žega. Ovo je pravi ugođaj za sve.

Kada je u pitanju organiziranje nekih stvari Jasna nam kaže: »Organiziranje je ključna stvar, osobito za nas žene. Ali, također se sve može postići ako postoji dobra volja i cilj kojemu težimo. Tako da postižem raditi svoj posao, baviti se svojom djecom, pomagati im oko učenja, provoditi vrijeme s njima, baviti se kućom, ali nalazim vrijeme i za svoje prijateljice.«

Točno je da smo, odlazeći svaki dan na posao i obavljajući sve ostale dužnosti, preplavljeni obvezama, a onda smo i nezadovoljni. Jasna na ovo kaže: »Nedostaje nam životne radosti jer potiskujemo veoma važan dio sebe – svoju kreativnost, želju za samoizražavanjem, želju za učenjem novih vještina, a upravo hobi, sport ili neki tečaj nam mogu pomoći da se osjetimo ispunjenijim, zdravijim, svestranijim, te dakle i sposobnijim za sve obveze koje trebamo obaviti.«

Jasnin hobi je akvabik, kojim je, kako nam priča, oduševljena. To je neka kombinacija aerobike i plivanja, vježba se u malom bazenu, ima dobro društvo, a što je najbitnije rezultati su vidljivi.

Malo nas je još interesirao raspored i obveze oko kuhinje i kuhanja. Kuhinja je njena, glavni kuhar je ona, ali svi vole isprobavati nove recepte i zanimljiva jela. « Osobno, volim mediteransku kuhinju, obožavam lagana jela s povrćem i piletinom, a najdraže jelo mi je grčka salata. Kuham kako slana, tako i slatka jela, pogotovu neka nova, interesantna, koja moja obitelj nije kušala.»

Recept koji dijeli s nama dobila je od svoje mame. Kuglof je jedinstveni starinski kolač vojvođanskih krajeva, podrijetlom iz Njemačke. Spravljale su ga naše bake i bio je nezaobilazni dio svake obiteljske trpeze. Kušajte ga, odista miriše svim mirisima nekih prošlih vremena, davnih sjećanja. Uvrstite ga u svoju obiteljsku trpezu.

36 39.indd 5 20.3.2013 14:41:01

GENERALNI KONZULAT REPUBLIKE HRVATSKE
S U B O T I C A
Maksima Gorkog 6, 24000 Subotica, Republika Srbija
Tel: (+381) 24 557-793, fax: (+381) 24 557-791
e-mail: gkrh.subotica@mvp.hr

Generalni konzulat RH u Subotici temeljem čl. 29. i 36. Zakona o registru birača (»Narodne novine« broj 144/2012.) daje sljedeću

OBJAVU BIRAČIMA

Predsjednik Republike Hrvatske donio je 1. ožujka 2013. godine Odluku o raspisivanju izbora za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske, koja je stupila na snagu 4. ožujka 2013. godine.

Izbori za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske održat će se u subotu 13. i u nedjelju 14. travnja 2013. godine u vremenu od 7,00 do 19,00 sati u prostorijama Generalnog konzulata RH u Subotici i to:

Biračko mjesto broj 1. Na adresi : Maksima Gorkog 6, Subotica.

Državljani Republike Hrvatske mogu obaviti uvid u registar birača na internetskim stranicama Ministarstva uprave Republike Hrvatske www.uprava.hr na način da upišu svoj OIB ili MBG i prezime. Na navedenoj web stanici dostupni su i svi obrasci potrebni za aktivnu i prethodnu registraciju birača.

Državljani Republike Hrvatske koji će na izborima za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske glasovati u Republici Srbiji a NEMAJU prebivalište u Republici Hrvatskoj moraju obaviti AKTIVNU registraciju.

Državljani Republike Hrvatske koji će na izborima za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske glasovati u Republici Srbiji a IMAJU pre**bivalište u Republici Hrvatskoj moraju obaviti PRETHODNU registraciju.**

Zahtjeve za aktivnu i prethodnu registraciju birači podnose OSOBNO u Generalnom konzulatu RH u **Subotici radnim danom od 9,00 do 16,00 sati ili putem fax-a na broj 024/ 557 791, zaključno do 03. 4. 2013.g.**

Zahtjev mora sadržavati: Ime i prezime, datum rođenja, prebivalište (u Republici Hrvatskoj ako se podnosi zahtjev za prethodnu registraciju odnosno u inozemstvu ako se podnosi zahtjev za aktivnu registraciju), te kontakt telefon. Zahtjev se vlastoručno potpisuje a uz njega se prilaže preslika valjanog identifikacijskog dokumenta sa slikom.
Za dodatne informacije možete se obratiti Generalnom konzulatu RH u Subotici na broj telefona: 024/ 656 900.

OSNIVAČ:
Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:
Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«,Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:
Vesna Prćić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR
Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:
dr. sc. Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić

REDAKCIJA:
Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prćić (sport i zabava)
Željka Vukov (društvo i urednica Hrcka)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:
Mirko Kopunović

TEHNIČKA REDAKCIJA:
Thomas Šujić (tehnički urednik)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

FOTOGRAFIJE:
Nada Sudarević

UREDNIK WEB IZDANJA:
Dražen Prćić

ADMINISTRACIJA:
Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić
Branimir Kuntić
Josip Horvat

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

40 41.indd 2 20.3.2013 14:43:50

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Piše: Ivan Andrašić

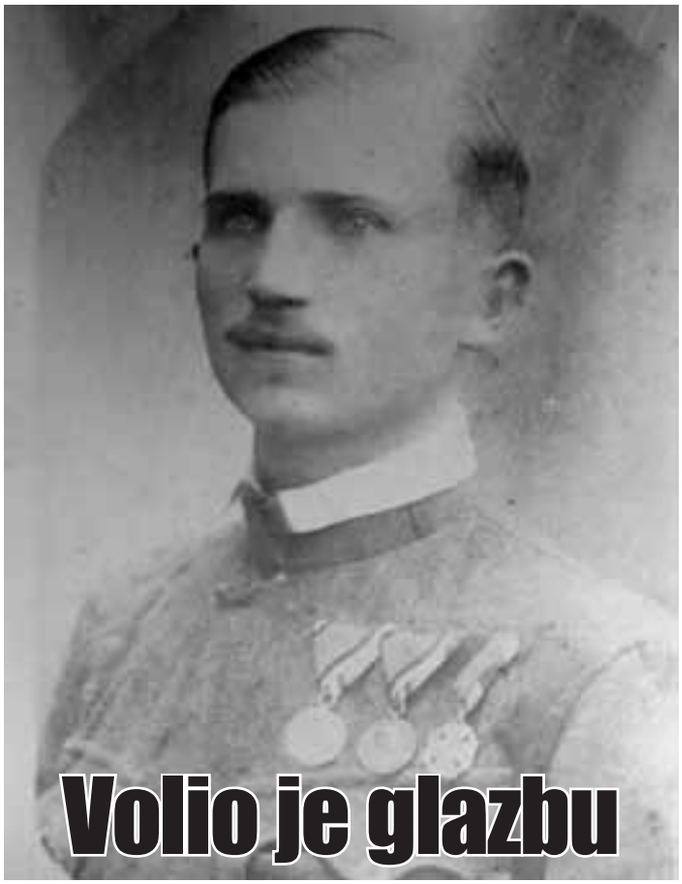

Volio je glazbu

Stari album obitelji Jakšić iz Sonte čuva pravo blago u vidu još starijih fotografija. Baka *Kata*, rođena *Gladić*, s ljubavlju ga povremeno prelistava i tada je prepun emocija. »Tako održavam neke nevidljive, ali i neraskidive veze sa svojim korijenima, s članovima svoje nekadašnje obitelji. Svaka od ovih fotografija jedna je od neispričanih priča. Svaka od njih vezana je uz ponekog iz moje najuže obitelji. Ima ih starih čak i cijelo stoljeće«, kaže baka Kata.

S KRAJA PRVOG SVJETSKOG RATA

Prigodom jednoga razgovora o zbivanjima vezanim uz daleke pedesete prošloga stoljeća, oko mi je zapelo upravo za fotografiju koja je danas pred čitateljima. Jedna je od najstarijih u albumu, a nastala je 1918. godine. Na fotografiji je baka Katin najstariji stric *Josip*, kojega nikada nije ni upoznala. Prsa mu krase odličja stečena u paklu I. svjetskoga rata, a lice vedar pogled u budućnost. »Strica se sjećam samo po očevim pričama. Otac nam je s tugom u očima pripovijedao o njegovoj dobroti i prostodušnosti, o njegovoj ljubavi prema glazbi. No, nije dobio priliku svirati u kasnije vrlo poznatom glazbenom sastavu braće Gladić, znanom u Sonti po imenu 'Mrvicini svirači'. A bio je najbolji djedov učenik. Sudbina mu je namijenila da vrlo mlad, na pragu onog pravog života, svoje najljepše godine podari ratu. No, nije to bila jedina nedaća. Puno je Sonćana unovačeno prije vremena, puno ih je upućeno na ratište. Nakon svršetka rata, 1918. godine, raznovačen je i vratio se rodnom domu. Bio je pred ženidbom, ali mu je sudbina dodijelila suprotno. Umjesto zasnivanja obitelji, zbog časnoga vojevanja ugasio mu se i tako mlad život. Evo i moj otac je još od tih godina pisao svojevrsnu kroniku svojega života, pa je jedna strana posvećena i njegovu bratu Josipu«, priča dobrodušna baka Kata, donoseći tvrdo ukoričenu staru bilježnicu formata A4.

TAJNE BILJEŽNICE A4 FORMATA

Na stranicama bilježnice, nevještom rukom čovjeka koji je školu pohodio taman toliko koliko je trebalo da nauči pisati i čitati, opisani su uvjeti u kojima se živjelo u tadašnjoj Sonti. Opisan je i život njegove obitelji. Cijela strana posvećena je zbivanjima vezanim uz I. svjetski rat. Zbog nedostatka prostora navodim prepričan zapis sa stranice koja dijelom govori o obitelji i stranice na kojoj su zapisi o I. svjetskom ratu. »Otac mi je bio biroš na Fernbahovom salašu, pa je cijela obitelj tamo živjela. Bilo nas je petero braće i tri sestre. Oskudijevali smo u svačemu, trebalo je prehraniti deset usta. U najvećoj krizi bili smo kad je počeo I. svjetski rat. Otac je pozvan već 1914. godine, a o nama je brinula majka. Tada sam bio star četiri godine, pa se pomalo sjećam da i po tri dana nismo jeli ništa osim suhih višanja, a spavali smo po četvero u jednom krevetu, pokriveni iskrzanom dekom. Ubrzo za ocem otišao je i najstariji brat Josip. Nakon svršetka rata 1918. godine vratili su se, prvo otac, poslije i brat. Živo se sjećam radosti kad nam se brat vratio, bio je 29. listopada. No, već sutradan u ranu zoru radost je zamijenila još veća tuga. Došli su mađarski vojnici, uhvatili Josipa, vezali ga, a cijelo vrijeme su ga tukli. Odveli su ga u općinsku zgradu. Tukli su ga i tamo, a poslije su njega i još četvoricu momaka strijeljali. Sutradan su na isti način uhvatili i strijeljali još petnaest momaka. Svi su bili povratnici iz rata, svi su bili Hrvati, mladi, naprednih ideja. I svi su bili za pripajanje Vojvodine Jugoslaviji. Mađari su nastojali teritorij Srijema, Banata i Bačke pripojiti Mađarskoj i to je uzrok njihova stradanja. Upravo tih dana stvorena je država Srba, Hrvata i Slovenaca, država za koju su dali svoju mladost. No, sirotinja nije osjetila nikakav boljitak, ni nova država o nama nije vodila veću brigu nego stara.« Baka Kata s ljubavlju uzima bilježnicu i ostavlja je na njezino mjesto u starinskoj vitrini, odmah iza albuma s najstarijim fotografijama.

40 41.indd 3 20.3.2013 14:43:51

Dani hrvatskoga jezika u Tavankutu

Svake godine od 11. do 17. ožujka obilježava se kulturna manifestacija Dani hrvatskoga jezika. Ove godine u Osnovnoj školi »Matija Gubec« u Tavankutu obilježena je na nekoliko načina. Osim na satima hrvatskoga jezika, učenici su kroz dodatne aktivnosti pisali sastave, učili o povijesti hrvatskoga jezika, a održana je i radionica na kojoj su učenici viših razreda izrađivali slova od glagoljice za uređenje školskog panoa. Budući da se ove godine obilježava i 100. rođendan Šegrta Hlapića, junaka priče Ivane Brlić-Mažuranić, učenike od I. do VI. razreda posjetila je Bernadica Ivanković, knjižničarka Gradske knjižnice iz Subotice. Tom je prigodom postavljena mala školska izložba starih izdanja knjiga Šegrta Hlapića, tekstova o Hlapiću i pokoji učenički crtež. No, osim izložbe, učenice i učenici su s knjižničarkom Bernadicom imali i vrlo zanimljiv sat na kojemu su rješavali kviz o Hlapiću, igrali igricu o likovima iz priče, pogledali nekoliko isječaka iz predstave o Šegrtu Hlapiću, opere i dječjih pjesama posvećenih ovome književnom liku, a u jednom su trenutku najmlađi učenici i zaplesali. Dakle, prošli je tjedan u tavankutskoj školi bilo vrlo edukativno, ali i veselo.

V. Č.

JOŠ 9 DANA DO KRAJA KVIZA »ČITAM I SKITAM«

Popunite online upitnik do 31. 3.

Dragi moji osnovci, činilo nam se tako daleko, a sad je već gotovo sam kraj Kviza za poticanje čitanja »Čitam i skitam« koji već petu godinu organizira Gradska knjižnica. Veoma brzo prošla su ova dva mjeseca i preostalo nam je još svega 9 dana do njegova završetka.

Stoga, ukoliko još niste, požurite. Obnovite svoju članarinu ili postanite član Gradske knjižnice za svega 300 dinara te popunite online upitnik koji se nalazi na http://www.subiblioteka.rs/hr/kviz-citam-i-skitam/http://www.subiblioteka.rs/hr/kviz-citam-i-skitam/. Pitanja su veoma laka i odnose se na bajke braće Grimm. Nagrada ima 100 i veoma su vrijedne. Podsjetimo se nekih od njih: bicikl, roleri, lopta, USB memorija, izlet, knjige, slastice, školski pribor, torbe i još neka iznenađenja...

Svečano i javno izvlačenje nagrada bit će 2. travnja u 12 sati u čitaonici Gradske knjižnice na Međunarodni dan dječje knjige.

Mi ćemo biti tamo, a vi?

Potrudite se malo, pa se vidimo.

42 43.indd 2 20.3.2013 14:44:46

TRAGOVIMA KRISTOFORA KOLUMBA

Interesantna i edukativna radionica u Vrtiću »Marija Petković«

Vrtić »Marija Petković« u kojem se radi na hrvatskom jeziku i po programu Marije Montessori često je tema Hrckovih stranica, zato što se tamo uvijek nešto interesantno događa. Tako je bilo i ovoga puta. Predškolske skupine »Cvjetići« i »Balončići« skupa su sa svojim odgojiteljicama Eminom Kujundžić, Biljanom Mrđanov i Dajanom Šimić odlučili krenuti tragovima Kristofora Kolumba. Punih tjedan dana istraživali su što je to radio Kristofor Kolumbo i zbog čega je on poznat. U svojim aktivnostima u vrtiću ponajprije su razgovarali, potom crtali, a na kraju svoje znanje predstavili svojima doma. I ja sam imala tu čast čuti od ovih mališana koliko su toga naučili. Moram priznati kako odgovore na neka pitanja ni sama nisam znala, jer sam

vremenom i zaboravila, ali oni su mi sve potanko ispričali. U miru i tišini, posjedali su u krug i polako me poveli tragovima Kristofora Kolumba.

U razgovoru s malim prijateljima iz Vrtića »Marija Petković« doznala sam kako je Kristofor Kolumbo jako volio brodove i more, a uz to i putovati. Kad je napunio 15 godina napustio je školu (što mi oni ipak ne preporučuju, u školu svakako vrijedi ići te se oni spremaju da od jeseni budu njeni đaci). Kristofor je bio veoma vješt u crtanju morskih karata. Htio je otputovati u Indiju, ali je došao do Amerike, otkrio je novi kontinent. Na put je krenuo s tri broda karavele. Najveći je bio Santa Maria kojim je on zapovijedao, najmanji je bio Pinta, a najbrži Ninja. Na putu se svašta dogodilo, ali sad vam ne mogu baš sve ispričati. Ako želite ipak doznati, raspitajte se kod nekog od predškolaca iz Vrtića »Marija Petković«, oni su vam baš dobro upućeni u ove događaje.

Na kraju su mi pokazali i kako su sve to radili. Na karti svijeta zaplovio je jedan papirni čamac tražeći Indiju, a pronašavši Ameriku. Bio je tu i globus da nam olakša posao. Zadovoljni na koncu razgovora pokazali su mi svoje likovne uratke, točnije brod Santa Maria koji su crtali. Pogledajte ih i vi, kako su krasni.

Ovaj način rada je, doznajemo od odgojiteljica, uobičajeni u ovom vrtiću. Ne samo zbog višestruke edukativne i odgojne vrijednosti, nego i zbog toga što ga djeca najviše i vole. Na isti način obradili su i druge teme, stoga s predškolcima ovog vrtića možete bez poteškoća razgovarati o brojnim temama.

Kako vidim, baš su se dobro pripremili za školu koja ih očekuje već na jesen.

42 43.indd 3 20.3.2013 14:44:57

PETAK 22.3.2013.

HRT 1

06:10 Trenutak spoznaje (R)
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
07:40 Dobro jutro, Hrvatska
10:00 Vrtovi svijeta 1, dokumentarna serija
10:45 Vijesti iz kulture
10:54 Skica za portret
11:10 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija
11:33 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija
12:00 Dnevnik 1
12:39 Prkosna ljubav
13:26 Dr. Oz 2, talk-show
14:20 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:33 Drugo mišljenje
15:05 Znanstvena petica
15:50 Sučevo novo ruho, serija
16:45 Hrvatska uživo
17:50 Putem europskih fondova
18:10 Iza ekrana
18:50 manjinski MOZAIK: Čovjek u vremenu
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:10 Ciklus filmova Krste Papića: Iluzija
21:35 Počivali u miru, serija
22:25 Dnevnik 3
22:45 Vijesti iz kulture
23:02 Filmski maraton: Ljepota poroka, crnogorsko-srpski film
00:43 Filmski maraton: Peking Encounter, američki film
01:53 Umorstvo u ulici Morgue, američko-francuski film
03:23 Dr. Oz 2, talk-show
04:03 Skica za portret
04:20 Jelovnici izgubljenog vremena:
04:40 Znanstvena petica
05:10 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija (R)
05:33 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija (R)

HRT 2

05:25 Najava programa
05:30 Vrtovi svijeta 1: Vrtovi Sicilije, dok. serija
06:15 Prkosna ljubav
07:00 Mala TV:
--:-- TV vrtić: Vrtni patuljci
--:-- Fleks: Lijepa kao slika, crtani film
--:-- Baltazar: Gusarski problemi, crtani film
07:30 Šaolinski paževi, crtana serija
07:55 Teletubbies
08:20 Johnny i Johanna, serija za djecu
08:45 Amika, serija za djecu
08:57 Amika, serija za djecu
09:10 Školski sat: Mala škola dizajna
09:58 Dolina sunca, serija
10:43 Strani igrani film - hit
12:35 Umorstvo u ulici Morgue, američko-francuski film
14:05 Briljanteen
14:45 Degrassi 1, serija za mlade
15:10 Školski sat: Mala škola dizajna
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 Zalagaonica, dokumentarna serija
17:00 Nogomet - kvalifikacije za SP 2014.: Hrvatska - Srbija, emisija
17:50 Nogomet - kvalifikacije za SP 2014.: Hrvatska - Srbija, prijenos
19:50 Nogomet - kvalifikacije za SP 2014.: Hrvatska - Srbija, emisija
20:50 Tajne ljudskog uma, dokumentarna serija
21:42 Knjiga ili život
22:17 Lewis 5, mini-serija
23:47 Enigma varijacije - Simfonijski orkestar HRT-a pod ravnanjem Nikše Bareze
00:47 Retrovizor: Zaštitnica svjedoka 3, serija
01:27 Retrovizor: Tračerica 4, serija
02:07 Retrovizor: Seks i grad 6, humoristična serija
02:35 Noćni glazbeni program

nova

07:10 Animanijaci
07:35 Monsuno, crtana serija
08:00 TV izlog
08:15 Kako vrijeme prolazi, serija R
09:35 TV izlog
09:50 Sila, serija R
11:05 Inspektor Rex, serija R
12:05 In magazin R
12:50 Zauvijek susjedi, R
13:20 Ninja ratnici, serija R
13:50 Inspektor Rex, serija
15:50 Ninja ratnici, serija
16:20 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbunjen, normalan
20:55 Misionar, igrani film
22:45 Sad je dosta, igrani film
00:50 Pijani učitelj, igrani film
02:50 Ezo TV, tarot show
04:20 Dnevnik Nove TV R
05:10 In magazin R
05:45 Zauvijek susjedi, R
06:20 Kraj programa

RTL

05.50 RTL Danas, (R)
06.30 Ruža vjetrova, serija (R)
07.20 Ben 10: Ultimate Alien, animirana serija
07.45 Moji džepni ljubimci, animirana serija
08.00 Yu-Gi-Oh!, animirana serija
08.25 Virus attack, animirana serija
08.40 TV prodaja
08.55 Cobra 11, serija (R)
09.55 Cobra 11, serija (R)
10.55 TV prodaja
11.20 Exkluziv Tabloid, (R)
11.45 Krv nije voda, serija (R)
12.40 TV prodaja
12.55 Ruža vjetrova, serija (R)
13.50 Sulejman Veličanstveni, povijesna serija (R)
15.00 Cobra 11, akcijska serija
15.55 Cobra 11, akcijska serija
16.55 RTL 5 do 5
17.10 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
18.05 Exkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.10 Krv nije voda, serija
20.00 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
21.15 Osveta za smrt, igrani film, akcijski
23.05 Eurojackpot
23.10 Spartanci dolaze, igrani film, komedija
00.45 Podmornice - TV premijera, film, akcijski
02.10 RTL Danas, (R)
02.50 Kraj programa

SUBOTA 23.3.2013.

HRT 1

05:58 Drugo mišljenje (R)
06:45 Knjiga ili život
07:15 Iza ekrana
07:50 Hrvatska kronika BiH
08:10 Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Kroz divljinu Missourija, američki film
09:30 Domaći dokumentarni film
09:45 Tata mata: Zaštićeni svjedok, dokumentarna serija (R)
10:20 Kućni ljubimci
10:50 Vijesti iz kulture
11:05 Normalan život, emisija
12:00 Dnevnik 1
12:35 Veterani mira, emisija
13:20 Duhovni izazovi
13:50 Prizma
14:35 Eko zona
15:05 Reporteri
16:00 U potrazi za vukovima, dokumentarni film
17:15 Znanstvene vijesti
17:25 Komiški kvarantore, emisija pučke i predajne kulture
18:05 Lijepom našom: Sopron Gradiščanci
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:10 LOTO 7/39
20:15 Do posljednjeg zbora
21:40 Dnevnik 3
22:00 Vijesti iz kulture
22:25 Rat i mir, mini-serija
00:10 Filmski maraton: Noćni razgovori, američki film
01:55 Filmski maraton: Kroz divljinu Missourija, američki film
03:15 U potrazi za vukovima, dokumentarni film
04:05 Neprijatelji naroda, dokumentarni film
05:40 Jelovnici izgubljenog vremena:
06:00 Lijepom našom: Prelog (R)

HRT 2

05:10 Najava programa
05:15 Spektar, unutrašnjo politički magazin
06:00 Vrtovi svijeta 1, dokumentarna serija
06:45 Hamtaro, crtana serija
07:10 Moj mali planet
07:15 Wot wot's, crtana serija
07:25 Matkova čudovišta, crtana serija
07:40 Merlin 3, serija za djecu
08:55 Mala TV:
--:-- TV vrtić: Čarobne kopačke
--:-- Danica i tajni zec
--:-- Rupert i odbjegla glazba, crtani film
--:-- Brlog: Seobe (R)
09:25 Teletubbies
09:55 Ninja kornjače, hongkonški animirani film za djecu (R)
11:20 Heaven Before I Die, američki film
12:55 Igrani film (strani)
15:00 Tajne ljudskog uma, dokumentarna serija
15:50 Pozitivno
16:20 Vanna, snimka koncerta (2.dio)
17:20 Zalagaonica, dokumentarna serija
17:45 Nogomet - kvalifikacije za SP 2014.: Hrvatska - Srbija, snimka
19:30 Kriške sira 5, dokumentarna serija
20:00 Neprijatelji naroda, dokumentarni film
21:40 Plaćenici, američki film
23:25 Peti dan, talk show (R)
00:25 Retrovizor: Zaštitnica svjedoka 3, serija
01:10 Retrovizor: Tračerica 4
01:55 Retrovizor: Seks i grad 6, humoristična serija
02:20 Noćni glazbeni program

nova

06:15 Angie, serija
06:40 Zauvijek susjedi, R
07:15 TV Izlog
07:30 Ninja kornjače, crtana serija R
07:55 Beyblade Metal Master,
08:20 Winx Club, R
08:45 Power Rangers Samurai
09:10 Larin izbor, serija R
11:10 Mi smo Maršal, film
13:35 Pijani učitelj, film R
15:45 Provjereno, R
16:45 Lud, zbunjen, normalan, humoristična serija R
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Lud, zbunjen, normalan, humoristična serija R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Gas do daske 3, film
22:00 Mamurluk, igrani film
23:50 Iznenadni udar, film
02:00 Pisma s Iwo Jime, film
04:15 Ezo TV, tarot show
05:45 Dnevnik Nove TV R
06:35 Kraj programa

RTL

06.00 Bibin svijet, serija
06.30 Yu-Gi-Oh!, serija (R)
07.20 Virus attack, serija
07.40 Uvrnuti čupavci, serija
08.20 Učilica, kviz za djecu
08.55 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
09.50 TV prodaja
10.05 Čimpanze u svemiru, igrani film, animirani
11.45 TV prodaja
12.00 Šminkerice - TV premijera, film, komedija
14.00 Obiteljski kamen, film, romantična komedija
16.05 Koledžicom po svijetu, prilično zabavna emisija
17.10 Smrtonosnih 60, dokumentarna serija
17.45 Smrtonosnih 60
18.30 RTL Danas
19.10 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
20.00 Pirati s Kariba: Na kraju svijeta, igrani film, avanturistički
23.10 Tropska grmljavina, igrani film, komedija
01.00 Iskonsko zlo - TV premijera, film, horor
02.50 Astro show, emisija uživo
03.50 RTL Danas, (R)
04.25 Kraj programa

44 47.indd 2
20.3.2013 14:45:44

NEDJELJA 24.3.2013.

HRT 1

07:05 Najava programa
07:55 Zlatna kinoteka: Špijuni, francuski film
10:05 ni DA ni NE: Uniforme u školama
10:55 Vijesti iz kulture
11:10 Ubojstvo, napisala je (9) - serija
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Split: More
14:00 Nedjeljom u dva
15:05 Mir i dobro
15:40 Divlji u srcu 5, serija
16:30 Vrtlarica (R)
17:15 The Secret Laughter of Woman, britanski film
18:50 Popuna
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:10 LOTO 6/45
20:15 Sve u 7!, kviz
21:10 Odmori se, zaslužio si V - humoristična serija
21:50 Damin gambit, talk show
22:35 Dnevnik 3
22:55 Vijesti iz kulture
23:10 Počivali u miru, serija
00:15 The Secret Laughter of Woman, britanski film
01:48 Špijuni, francuski film
03:48 Ubojstvo, napisala je - serija
04:33 Divlji u srcu 5, serija
05:18 Sve u 7!, kviz

HRT 2

05:30 Najava programa
05:35 Veterani mira, emisija
06:20 Normalan život, emisija
07:10 Moomini, crtana serija
07:35 Gradić Wakkaville, crtana serija
08:00 Završnica natjecanja Vaclav Huml: Marin Maras (četvrta nagrada) Johannes Brahms: Koncert za violinu i orkestar u D-duru
09:00 Komiški kvarantore, emisija pučke i predajne kulture
09:40 Biblija
09:50 Portret Crkve i mjesta
10:00 Bisag Veliki: Cvjetnica - prijenos mise
11:45 Jelovnici izgubljenog vremena:
12:05 Kraljević i prosjak, američko-mađarski film za mlade
13:40 Do posljednjeg zbora
16:00 Olimp - emisija o sportu
16:55 Košarka, ABA Liga: Zadar - Split, prijenos
18:45 Zalagaonica, dokumentarna serija
19:05 Magazin LP
19:30 Kriške sira 5, dokumentarna serija
20:00 Zvjezdani ratovi 6: Povratak Jedija, američki film
22:10 Ciklus kultnih filmova: Stand by Me, američki film
23:37 4th Blues Challenge, snimka koncerta
00:37 Retrovizor: Zaštitnica svjedoka 3, serija
01:19 Retrovizor: Tračerica 4, serija
01:59 Retrovizor: Seks i grad 6, humoristična serija
02:27 Noćni glazbeni program

NOVA

07:05 In magazin R
07:40 TV Izlog
07:55 Angie, serija 7/9
08:25 Zauvijek susjedi, R
08:50 Dupinov san, animirani film
10:20 Ninja kornjače
10:45 Beyblade Metal Master
11:10 Winx Club
11:35 Power Rangers Samurai
12:00 Larin izbor, serija R
13:00 Maloljetni špijun, igrani film
14:45 Duma, igrani film
16:45 In magazin vikend
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Lud, zbunjen, normalan, humoristična serija R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Larin izbor, serija
22:00 Seks i grad, igrani film
00:25 Iznenadni udar, igrani film R
02:30 Replikator, igrani film
04:05 Dnevnik Nove TV R
05:00 Dupinov san, animirani film
06:30 Kraj programa

RTL

05.35 RTL Danas, (R)
06.10 Bibin svijet, serija (R)
06.45 Yu-Gi-Oh!, serija (R)
08.00 Virus attack, serija
08.20 Uvrnuti čupavci, serija
08.45 TV prodaja
09.00 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
09.55 TV prodaja
10.10 Koledžicom po svijetu, prilično zabavna emisija
11.15 Smrtonosnih 60, dokumentarna serija (R)
11.55 Smrtonosnih 60, dokumentarna serija (R)
12.35 TV prodaja
12.50 Hotel za pse, igrani film
14.45 Kraljević i ja 3, film, romantična komedija
16.40 Ljubav je na selu, (R)
17.40 RTL Extra Magazin, showbiz emisija
18.30 RTL Danas
19.10 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
20.00 Zalomilo se - TV premijera, igrani film, romantična komedija
22.30 CSI: Miami, serija
23.20 CSI: Miami, serija
00.15 CSI: Miami, serija
01.05 Iskonsko zlo - TV premijera, igrani film, horor (R)
02.45 Astro show, emisija uživo
03.45 RTL Danas, (R)
04.20 Kraj programa

HRT 2 22.03.2013. 17:00
NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA SP 2014.: HRVATSKA - SRBIJA, EMISIJA I PRIJENOS

U kvalifikacijama za Svjetsko prvenstvo u Brazilu 2014. Hrvatska je 22. ožujka domaćin Srbiji. Maksimirski stadion bit će pun. Ulaznice su rasprodane u jednome danu. Igračima i navijačima to je najvažnija utakmica kvalifikacija, za nju se posebno pripremaju i svi je jedva čekaju. Svi ne mogu biti na stadionu, ali mogu uz Drugi program Hrvatske televizije.

PONEDJELJAK 25.3.2013.

HRT 1

06:10 Mir i dobro
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
07:40 Dobro jutro, Hrvatska
08:35 Vijesti
10:00 Opasne ceste, dokumentarna serija
10:45 Vijesti iz kulture
10:55 Skica za portret
11:10 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija
11:33 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija
12:00 Dnevnik 1
12:37 Prkosna ljubav
13:22 Dr. Oz 2, talk-show
14:02 Skica za portret
14:20 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:35 Treća dob, emisija
15:05 Glas domovine
15:55 Sučevo novo ruho, serija
16:45 Hrvatska uživo
17:45 Kazalište u kući, humoristična serija
18:20 8. kat, talk-show
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:10 TV Bingo
20:35 Potrošački kod
21:10 Nulta točka, politički talk-show
22:15 Dnevnik 3
22:35 Vijesti iz kulture
22:52 Na rubu znanosti: Propaganda
23:45 Bez oduševljenja, molim! 8, humoristična serija
00:15 Fielderov izbor, američki film (R)
01:37 Zakon i red: Zločinačke nakane 6, serija
02:19 Lovci na natprirodno 5, serija
02:59 Dr. Oz 2, talk-show
03:39 Fotografija u Hrvatskoj
03:55 Jelovnici izgubljenog vremena
04:15 Jasna Zlokić, snimka koncerta (R)
05:25 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija (R)
05:48 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija (R)

HRT 2

06:10 Najava programa
06:15 Prkosna ljubav
07:00 Mala TV:
--:-- TV vrtić
--:-- Čarobna ploča
07:30 Šaolinski paževi
07:55 Teletubbies
08:20 Johnny i Johanna, serija
08:45 Amika, serija za djecu
08:57 Amika, serija za djecu
09:10 Školski sat
10:00 Reprizni program
10:45 Jasna Zlokić, snimka koncerta
11:55 Jelovnici izgubljenog vremena:
12:20 Nedjeljom u dva (R)
13:20 Fielderov izbor, američki film (R)
14:45 Degrassi 2, serija
15:10 Školski sat
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 Dolina sunca, serija
17:25 Lijepom našom: Sopron Gradiščanci
18:25 Direkt: Drugi
19:00 Crtani film
19:10 Mala TV:
19:40 Kriške sira 5, dokumentarna serija
20:10 Turistička klasa
20:45 Easy Virtue, britanski film
22:25 Zakon i red: Zločinačke nakane 6, serija
23:10 Uvijek je sunčano u Philadelphiji 6, serija
23:35 Lovci na natprirodno 5, serija
00:20 Retrovizor: Zaštitnica svjedoka 3, serija
01:05 Retrovizor: Tračerica 4
01:50 Retrovizor: Seks i grad 6, humoristična serija
02:15 Noćni glazbeni program

NOVA

07:25 Animanijaci
07:50 Monsuno, crtana serija
08:15 TV izlog
08:30 Kako vrijeme prolazi, serija R
09:40 TV izlog
09:55 Larin izbor, serija R
11:50 In magazin vikend R
12:35 TV izlog
12:50 Zauvijek susjedi, R
13:20 Ninja ratnici, serija R
13:50 Inspektor Rex, serija
15:50 Ninja ratnici, serija

44 47.indd 3 20.3.2013 14:45:57

16:20 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbunjen, normalan
20:55 Sila, serija 58/135
22:00 Larin izbor, serija
23:00 Večernje vijesti
23:20 Mentalist, serija
00:20 Pobješnjeli Max, film
02:05 Sheena, kraljica džungle, serija
03:00 Mentalist, serija R
03:45 Inspektor Rex, serija R
04:30 Ezo TV, tarot show
05:30 Dnevnik Nove TV R
06:20 In magazin vikend R
06:50 Kraj programa

RTL

06.25 RTL Danas, (R)
07.00 Ben 10: Ultimate Alien
07.30 Moji džepni ljubimci
07.45 Yu-Gi-Oh!
08.10 Virus attack
08.40 Cobra 11, serija (R)
09.40 Cobra 11, serija (R)
10.40 TV prodaja
10.55 Obiteljski kamen, film, romantična komedija (R)
13.10 RTL Extra Magazin, showbiz emisija
14.00 Krv nije voda, serija (R)
15.00 Cobra 11, akcijska serija
15.55 Cobra 11, akcijska serija
16.55 RTL 5 do 5
17.10 Galileo, emisija
18.05 Exkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.10 Krv nije voda, serija
20.00 Ruža vjetrova, serija
21.00 Sulejman Veličanstveni
22.00 RTL Vijesti
22.20 Talac, igrani film, kriminalistička drama
00.25 Dolazak, serija
01.15 Dolazak, serija
02.00 Astro show, emisija uživo
03.00 CSI: Miami, serija (R)
03.40 CSI: Miami, serija (R)
04.25 RTL Danas, (R)
05.00 Kraj programa

UTORAK 26.3.2013.

HRT 1

06:10 Znanstvena petica
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
07:40 Dobro jutro, Hrvatska
10:00 Opasne ceste, dokumentarna serija
10:45 Vijesti iz kulture
10:55 Skica za portret
11:10 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija
11:33 Preuredi pa prodaj! 5
12:00 Dnevnik 1
12:37 Prkosna ljubav
13:22 Dr. Oz 2, talk-show
14:02 Skica za portret
14:20 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:35 Među nama
15:05 Kulturna baština: Perivoj Maksimir
15:20 Fotografija u Hrvatskoj
15:55 Sučevo novo ruho, serija (R)
16:45 Hrvatska uživo
17:45 Kazalište u kući, humoristična serija
18:20 8. kat, talk-show
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:10 Paravan
21:05 Ciklus hrvatskog filma: Breza (R)
22:40 Dnevnik 3
23:00 Vijesti iz kulture
23:20 Carstvo životinja, australski film
01:00 Među svojima, američki film (R)
02:25 Zakon i red: Zločinačke nakane 6, serija
03:08 Lovci na natprirodno 5, serija
03:48 Dr. Oz 2, talk-show
04:28 Skica za portret
04:50 Jelovnici izgubljenog vremena
05:10 Kulturna baština (R)
05:25 Preuredi pa prodaj! 5 R
05:48 Preuredi pa prodaj! 5,R

HRT 2

05:30 Najava programa
05:35 Opasne ceste, dokumentarna serija
06:20 Prkosna ljubav
07:00 Mala TV:
07:30 Šaolinski paževi
07:55 Teletubbies
08:20 Jul i Svingen, serija
08:45 Amika, serija za djecu
08:57 Amika, serija za djecu
09:10 Školski sat
10:00 Dolina sunca, serija
10:45 Easy Virtue, britanski film
12:50 Zalagaonica
13:20 Među svojima, američki film
14:45 Degrassi 2, serija
15:10 Školski sat
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 Dolina sunca, serija
17:20 Damin gambit, talk show
18:00 ni DA ni NE: Vjeronauk u školama
18:50 Crtani film
19:00 Mala TV:
19:30 Kriške sira 5, dok. serija
20:00 Nogomet - kvalifikacije za SP 2014.: Wales - Hrvatska, emisija
20:45 Nogomet - kvalifikacije za SP 2014.: Wales - Hrvatska, prijenos
22:35 Nogomet - kvalifikacije za SP 2014.: Wales - Hrvatska, emisija
23:00 Zakon i red: Zločinačke nakane 6, serija
23:45 Uvijek je sunčano u Philadelphiji 6, serija
00:06 Lovci na natprirodno 5, serija
00:46 Retrovizor: Zaštitnica svjedoka 3, serija
01:28 Retrovizor: Tračerica 4
02:08 Retrovizor: Seks i grad 6, humoristična serija
02:36 Noćni glazbeni program

nova

06:50 Animanijaci, R
07:15 Animanijaci
07:40 Monsuno, crtana serija
08:20 Kako vrijeme prolazi
09:45 Sila, serija R
10:55 Larin izbor, serija R
11:50 In magazin R
12:50 Zauvijek susjedi, R
13:20 Ninja ratnici, serija R
13:50 Inspektor Rex, serija
15:50 Ninja ratnici, serija
16:20 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbunjen, normalan
20:55 Sila, serija 59/135
22:00 Larin izbor, serija
23:00 Večernje vijesti
23:20 Mentalist, serija
00:20 Otkupnina za Kinga, igrani film
02:10 Živa meta, serija
03:05 Mentalist, serija
03:50 Inspektor Rex, serija R
04:35 Ezo TV, tarot show
05:35 Dnevnik Nove TV R
06:25 IN magazin R (od pon)
06:50 Kraj programa

RTL

05.55 RTL Danas, (R)
06.35 Ruža vjetrova, serija (R)
07.20 Ben 10: Ultimate Alien
07.45 Moji džepni ljubimci
08.05 Yu-Gi-Oh!
08.30 Virus attack
09.00 Cobra 11, serija (R)
10.00 Cobra 11, serija (R)
11.00 TV prodaja
11.25 Exkluziv Tabloid, (R)
11.45 Krv nije voda, serija (R)
12.55 Ruža vjetrova, serija (R)
13.55 Sulejman Veličanstveni
15.00 Cobra 11, akcijska serija
15.55 Cobra 11, akcijska serija
16.55 RTL 5 do 5
17.10 Galileo, emisija
18.05 Exkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.10 Krv nije voda, serija
20.00 Ruža vjetrova, serija
21.00 Sulejman Veličanstveni,
22.05 RTL Vijesti
22.30 S tatom za vratom, igrani fim, komedija
00.05 Talac, film, (R)
02.05 Astro show
03.05 Dolazak, serija (R)
03.45 Dolazak, serija (R)
04.25 RTL Danas, (R)
05.05 Kraj programa

SRIJEDA 27.3.2013.

HRT 1

06:10 Među nama
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
10:00 Opasne ceste, dokumentarna serija
10:45 Vijesti iz kulture
10:55 Skica za portret
11:10 Preuredi pa prodaj! 5
11:33 Preuredi pa prodaj! 5
12:00 Dnevnik 1
12:37 Prkosna ljubav
13:22 Dr. Oz 2, talk-show
14:20 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:35 Ekumena, religijski program
15:05 Alpe Dunav Jadran
15:55 Sučevo novo ruho
16:45 Hrvatska uživo
17:50 Slatko ludilo 1, dokumentarna serija
18:20 8. kat, talk-show
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:10 LOTO 7/39
20:15 U potrazi za Markom Polom, dok. serija
21:10 Globalno sijelo
21:40 Horizonti, vanjsko politički magazin
22:30 Dnevnik 3
22:50 Vijesti iz kulture
23:07 Drugi format
23:57 Bez oduševljenja, molim! 8, serija
00:27 Vinegar Hill, američko-kanadski film (R)
01:57 Zakon i red: Zločinačke nakane 6, serija
02:39 Lovci na natprirodno 5, serija
03:19 Dr. Oz 2, talk-show
03:59 Drugi format
04:44 Skica za portret
05:05 Jelovnici izgubljenog vremena
05:25 Preuredi pa prodaj! 5, (R)
05:48 Preuredi pa prodaj! 5, (R)

HRT 2

05:25 Najava programa
05:30 Opasne ceste, dokumentarna serija
06:15 Prkosna ljubav
07:00 Mala TV:
07:30 Šaolinski paževi
07:55 Teletubbies
08:20 Jul i Svingen, serija
08:45 Amika, serija za djecu
08:57 Amika, serija za djecu
09:10 Školski sat
10:00 Dolina sunca, serija
10:45 Ciklus hrvatskog filma: Breza (R)
12:15 Eko zona
12:45 Zalagaonica, dokumentarna serija
13:15 Vinegar Hill, američko-kanadski film
14:45 Degrassi 2, serija
15:10 Školski sat
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 Dolina sunca, serija
17:20 Mala TV:
17:55 Vaterpolo, SL: Hrvatska - Turska, prijenos
19:15 Crtani film
19:30 Chocolate Covered, dokumentarna serija
20:00 Rolerica, američki film
21:50 Top Gear 14, dokumentarna serija
22:40 Zakon i red: Zločinačke nakane 6, serija
23:22 Uvijek je sunčano u Philadelphiji 6, serija
23:47 Lovci na natprirodno 5, serija
00:27 Retrovizor: Zaštitnica svjedoka 3, serija
01:09 Retrovizor: Tračerica 4
01:49 Retrovizor: Seks i grad 6, humoristična serija
02:17 Noćni glazbeni program

nova

06:50 Animanijaci, R
07:15 Animanijaci
07:40 Monsuno, crtana serija
08:05 TV izlog
08:20 Kako vrijeme prolazi, serija R
09:30 TV izlog
09:45 Sila, serija R
10:55 Larin izbor, serija R
11:50 In magazin R
12:35 TV izlog
12:50 Zauvijek susjedi, R
13:20 Ninja ratnici, serija R
13:50 Inspektor Rex, serija
15:50 Ninja ratnici, serija
16:20 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbunjen, normalan
20:55 Sila, serija 60/135
22:00 Larin izbor, serija
23:00 Večernje Vijesti
23:20 Mentalist, serija
00:20 Pokojni, igrani film

44 47.indd 4 20.3.2013 14:45:59

02:55 Živa meta, serija
03:50 Mentalist, serija R
04:35 Ezo TV, tarot show
05:35 Dnevnik Nove TV R
06:25 IN magazin R
06:50 Kraj programa

RTL

05.50 RTL Danas, (R)
06.30 Ruža vjetrova, serija (R)
07.20 Ben 10: Ultimate Alien
07.45 Moji džepni ljubimci
08.00 Yu-Gi-Oh!, serija
08.25 Virus attack, serija
08.55 Cobra 11, serija (R)
09.55 Cobra 11, serija (R)
10.55 TV prodaja
11.20 Exkluziv Tabloid, (R)
11.40 Krv nije voda, serija (R)
12.40 TV prodaja
12.55 Ruža vjetrova, serija (R)
13.55 Sulejman Veličanstveni, povijesna serija (R)
15.00 Cobra 11, akcijska serija
15.55 Cobra 11, akcijska serija
16.55 RTL 5 do 5
17.10 Galileo, emisija
18.05 Exkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.10 Krv nije voda, serija
20.00 Ruža vjetrova, serija
21.00 Sulejman Veličanstveni
22.00 Mentalist, serija
22.20 Mentalist, serija
00.10 S tatom za vratom, igrani fim, komedija (R)
01.50 Astro show, emisija uživo
02.50 RTL Danas, (R)
03.30 Kraj programa

ČETVRTAK 27.3.2013.

HRT 1

06:10 Ekumena
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
10:00 Opasne ceste, dokumentarna serija
10:45 Vijesti iz kulture
10:55 Skica za portret
11:10 Preuredi pa prodaj! 5
11:33 Preuredi pa prodaj! 5
12:00 Dnevnik 1
12:37 Prkosna ljubav
13:22 Dr. Oz 2, talk-show
14:02 Skica za portret
14:20 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:35 Trenutak spoznaje
15:55 Domaći dok. film
16:45 Hrvatska uživo
17:50 Slatko ludilo 1, dokumentarna serija
18:20 8. kat, talk-show
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:10 Žiraha, dok. film
20:45 Spektar, unutrašnjo politički magazin
21:35 Paralele, vanjsko politička emisija
22:10 Pola ure kulture
22:45 Dnevnik 3
23:05 Vijesti iz kulture
23:25 Nowhere Boy, britanski film
01:00 Da nitko neće, ja idem za njim - američki film (R)
02:35 Zakon i red: Zločinačke nakane 6, serija
03:20 Lovci na natprirodno 5, serija
04:00 Dr. Oz 2, talk-show
04:40 Skica za portret
05:05 Jelovnici izgubljenog vremena
05:25 Preuredi pa prodaj! 5, (R)
05:48 Preuredi pa prodaj! 5, (R)

HRT 2

05:25 Najava programa
05:30 Opasne ceste, dokumentarna serija
06:15 Prkosna ljubav
07:00 Mala TV:
07:30 Šaolinski paževi
07:55 Teletubbies
08:20 Jul i Svingen, serija
08:45 Amika, serija za djecu
08:57 Amika, serija za djecu
09:10 Školski sat
10:00 Dolina sunca, serija
10:45 Rolerica, američki film
12:40 Zalagaonica, dokumentarna serija
13:10 Da nitko neće, ja idem za njim - američki film
14:45 Degrassi 2, serija za mlade
15:10 Školski sat
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 Dolina sunca, serija
17:20 U potrazi za Markom Polom, dok. serija
18:10 Globalno sijelo
18:35 Turistička klasa
19:05 Mala TV:
19:35 Chocolate Covered, dokumentarna serija
20:05 Začarana Ella, američki film
21:45 Nove avanture stare Christine 5, serija
22:10 Nove avanture stare Christine 5, serija
22:35 Zakon i red: Zločinačke nakane 6, serija
23:20 Uvijek je sunčano u Philadelphiji 6, serija
23:45 Lovci na natprirodno 5, serija
00:25 Retrovizor: Zaštitnica svjedoka 3, serija
01:10 Retrovizor: Tračerica 4
01:50 Retrovizor: Seks i grad 6, humoristična serija
02:18 Noćni glazbeni program

nova

06:50 Animanijaci, R
07:15 Animanijaci
07:40 Monsuno, crtana serija
08:05 TV izlog
08:20 Kako vrijeme prolazi, R
09:30 TV izlog
09:45 Sila, serija R
10:55 Larin izbor, serija R
11:50 In magazin R
12:50 Zauvijek susjedi, R
13:20 Ninja ratnici, serija R
13:50 Inspektor Rex, serija
15:50 Ninja ratnici, serija
16:20 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbunjen, normalan
20:55 Sila, serija 61/135
22:00 Provjereno
23:05 Večernje Vijesti
23:25 Mentalist, serija
00:25 Cmok cmok, bang bang, igrani film
02:20 Živa meta, serija
03:15 Mentalist, serija R
04:00 Inspektor Rex, serija R
04:45 Ezo TV, tarot show
05:45 Okusi Hrvatske
06:10 Dnevnik Nove TV R
07:00 Kraj programa

RTL

05.55 RTL Danas, (R)
06.35 Ruža vjetrova, serija (R)
07.25 Ben 10: Ultimate Alien
07.50 Moji džepni ljubimci
08.05 Yu-Gi-Oh!
08.30 Virus attack
09.00 Cobra 11, serija (R)
10.00 Cobra 11, serija (R)
11.00 TV prodaja
11.45 Exkluziv Tabloid, (R)
12.05 Krv nije voda, serija (R)
12.45 TV prodaja
13.00 Ruža vjetrova, serija
13.55 Sulejman Veličanstveni, povijesna serija (R)
15.00 Cobra 11, akcijska serija
15.55 Cobra 11, akcijska serija
16.55 RTL 5 do 5
17.10 Galileo, emisija
18.05 Exkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.10 Krv nije voda, serija
20.00 Ruža vjetrova, serija
21.00 Sulejman Veličanstveni
22.05 RTL Vijesti
22.30 CSI: NY, serija
23.20 CSI: NY, serija
00.10 Mentalist, serija (R)
01.05 Mentalist, serija (R)
01.55 Astro show, emisija uživo
02.55 RTL Danas, (R)
03.30 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetionik« nedjeljom od 16,30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljkom od 14,40 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

Радио Суботица
Radio Subotica
Szabadkai Rádió
104, 4 Mhz

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00
Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 - 19,30
• Poetski predah • 'Popularne melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00
• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30
• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktualije' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« – emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00
• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 'Vojvođanski tjedan'
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20,00 Divni novi svijet
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20,55 Odjava programa

44 47.indd 5 20.3.2013 14:46:00

NOGOMET

Bivši nogometaš predsjednik RK Sonta

SONTA – Na godišnjoj i izbornoj skupštini Rukometnog kluba Sonta, održanoj u maloj sali Mjesne zajednice u četvrtak, 14. ožujka, izabrano je novo čelništvo kluba. Prije nego se pristupilo izborima, sada već bivši predsjednik Željko Dekan prezentirao je izvješće o financijskom poslovanju, a o radu ženske i muške ekipe govorili su treneri prof. Goran Matić i Željko Apatinac, a više nazočnih se uključilo u raspravu. Iskazano je veliko zadovoljstvo igrama i rezultatima ženske ekipe u njihovoj prvoj natjecateljskoj polusezoni Treće lige Srbije - Srem - Južna Bačka i plasman na 5. mjesto u polusezoni, a osobito podatak da su, iako su po godinama najmlađa ekipa lige, primili najmanje zgoditaka. Prva utakmica proljetne polusezone Sonćanki je 30. ožujka na domaćem parketu. Iskazani su i mali nesporazumi na relaciji između trenera muške ekipe Željka Apatinca i pojedinaca iz Upravnog odbora kluba. Muška ekipa još nije uključena u natjecanje, trenira i igra prijateljske utakmice, a stav čelništva kluba je da od jeseni bude uključena u odgovarajući rang natjecanja, zbog mladosti okupljenih igrača najvjerojatnije u juniorsku ligu. U novi Upravni odbor RK Sonta izabrani su: Josip Topal, Ivan Čoban, Željko Apatinac, prof. Goran Matić, Stevan Grbić i Tereza Bukovac. Novi predsjednik je bivši predsjednik Nogometnog kluba Dinamo i svojedobno zapažen nogometaš Saša Krstin, tajnik Željko Vinko i sportski direktor Željko Dekan. U Nadzorni odbor birani su Jelena Danilović, Ivan Andrašić i Stevan Pap.

I. A

ŠAH

Višenacionalni šahovski četveromeč u Sotu

SOT – Potaknuti prethodno započetom suradnjom između šahovskog kluba »Jednota« iz Šida sa šahovskim klubom »Ilok« iz Iloka u subotu, 16. ožujka, domaćin višenacionalnog šahovskog četveromeča bio je Sot, točnije meč se odigravao u župnoj kući u Sotu, gdje je domaćin bio župnik vlč. Zdravko Čabrajac, koji je dugogodišnji član šahovskog kluba »Ilok«. Inače, meč se odigravao između više šahovskih klubova - ŠK »Jednota« Šid, ŠK KPD »Đura Kiš«, ŠK »Radnički« Šid, MZ Sot i u svojstvu gosta ŠK »Ilok« iz Iloka. Kako je istaknuo vlč Čabrajac, inicijativa za održavanje tog turnira stoji u prethodno započetoj suradnji između dva šahovska kluba iz Šida i Iloka, kada su se stvorili dobrosusjedski, kršćanski, ljudski međusobni odnosi.

S.D.

PLIVANJE

Zimsko prvenstvo Vojvodine

ZRENJANIN – Zimsko prvenstvo države u plivanju za kadete, juniore i plivače u apsolutnoj kategoriji održano je prošlog vikenda u Zrenjaninu. Plivači Spartaka su osvojili ukupno 20 medalja (6 zlatnih, 7 srebrnih i 7 brončanih), dok su ekipno u kadetskoj konkurenciji zauzeli 3. mjesto iza ekipa Novog Sada i Vojvodine.

ODBOJKA

Poraz na startu

SUBOTICA – Odbojkašice Spartaka poražene su od Vizure (2-3) u prvom susretu polufinala doigravanja za naslov prvakinja Superlige. Gošće iz Beograda napravile su preokret nakon vodstva »golubica« od 2-1. Priliku za popravni Subotičanke su imale u srijedu u drugom polufinalnom susretu. Plasman u finale osigurat će ekipa koja bude prva stigla do tri pobjede.

Temeljem članka 63. stavak 2. Zakona o planiranju i izgradnji (»Sl. glasnik RS«, br.72/2009, 81/2009-ispr., 64/2010-odluka US, 24/2011 i 121/2012) i Pravilnika o načinu javne prezentacije urbanističkog projekta (»Službeni glasnik RS«, broj 43/10), obavještavaju se zainteresirani građani da će se od 25.3.2013. do 1.4.2013. u uredu 202/2 Stare Gradske kuće održati:

JAVNA PREZENTACIJA

URBANISTIČKOG PROJEKTA ZA URBANISTIČKO-ARHITEKTONSKU RAZRADU LOKACIJE S UVJETIMA ZA IZGRADNJU AUTOPRAONICE NA K.P. BR. 4181/1 K.O. STARI GRAD U SUBOTICI

Zainteresirana pravna i fizička lica mogu izvršiti uvid i dobiti informacije o Urbanističkom projektu u Gradskoj upravi Subotice, u Službi za građevinarstvo, Stara gradska kuća, ured br. 202/2.
Primjedbe na planirana rješenja u tijeku javnog uvida, mogu se u pisanoj formi dostaviti Službi za građevinarstvo (Uslužni centar, šalter 14 ili 15), do 1.04. 2013.
Sve primjedbe prispjele u Zakonskom roku bit će dostavljene Komisiji za planove.

Temeljem članka 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04, 36/09) Gradska uprava, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Subotica - Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da je JKP »Čistoća i zelenilo«, Jožefa Atile br. 4, Subotica, podnijelo zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš PROJEKTA »Poslovni objekt i portirnica« na katastarskoj parceli 11072 ko Donji grad, grad Subotica.
Uvid u podatke, obavještenja i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se izvršiti u prostorijama Službe za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj II. kat, Stare gradske kuće, soba 226 u periodu od 22.3.2013. do 1.4.2013, u vremenu od 10 do 12h.
Molimo vas da u gore navedenom roku, dostavite mišljenje, primjedbe o zahtjevu za odlučivanje o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja na životni okoliš predmetnog projekta.

48 52.indd 2 20.3.2013 14:47:37

JOSIP GABRIĆ, TRENER NK ZRINJSKI 1932

Razgovor vodio: Dražen Prćić

Igrat ćemo više napadački

Moja nogometna vizija uvijek je bila dati gol više

Koncem siječnja za novog trenera prve momčladi NK Zrinjski 1932 postavljen je *Josip Gabrić*, iskusni nogometni stručnjak i nekadašnji igrač najpoznatijih subotičkih klubova Bačke i Spartaka. Kako je došlo do njegovog novog trenerskog angažmana i kakve su njegove vizije poboljšanja kvalitete igre »plavo-bijelog« gradskog ligaša pokušali smo doznati u kraćem razgovoru za naš tjednik.

»Na poziv mojih sportskih prijatelja, koji su aktivni u djelovanju NK Zrinjski 1932, odlučio sam prihvatiti vođenje prve momčadi i pokušati svojim znanjem i iskustvom doprinijeti rezultatskom poboljšanju. Od 25 siječnja sam službeno preuzeo ekipu, proveo pripremno razdoblje i sada nas, protiv lidera NK Subotice, očekuje start proljetnog dijela sezone u Gradskoj nogometnoj ligi Subotice«, pojasnio je Josip Gabrić osnovne detalje vezane uz njegovo dolazak na čelo stručnog štaba momčadi NK Zrinjski 1932.

MLADA MOMČAD

Novog trenera je u svlačionici dočekala vrlo mlada i neiskusna momčad s kojom će nastojati popraviti trenutačnu poziciju na tablici. A prema postignutim rezultatima tijekom pripremnih prijateljskih susreta, navijači Zrinjskog bi se mogli više radovati uspjesima svojim ljubimaca.

»Momčad je zbilja mlada, raspolažem s igračkim kadrom od dvadesetak nogometaša koje, nažalost, zbog objektivnih razloga njihove osobne zauzetosti (posao, škola) ne mogu uvijek okupiti na treningu. No, nastojimo se snalaziti s onima s kojima raspolažemo u datom trenutku i izvući maksimum iz svakog novog zajedničkog vježbanja. Rezultati koje smo postigli tijekom pripremnog razdoblja su vrlo ohrabrujući i naviještaju bolje proljeće za momčad Zrinjskog. Uspjeli smo pobijediti Bačku i Lokomotivu, te odigrati neodlučeno s Bratstvom iz Ljutova, što je dobar poticaj za nastavak prvenstva u Gradskoj ligi Subotice«.

TRENERSKA FILOZOFIJA

Kao aktivan nogometaš subotičkih klubova Bačke, Spartaka i Severa, Josip Gabrić je igrao u veznom redu, uz konstantnu aspiraciju prema protivničkom golu. Sklonost prema ofenzivnoj igri zadržao je i u svojoj trenerskoj filozofiji bazirajući je uvijek u smjeru postignutog gola više.

»Oduvijek njegujem isključivo napadački nogomet, jer prije svega publika i dolazi na utakmice kako bi vidjela pogotke. To moje strateško opredjeljenje jasno je demonstrirano tijekom prvih susreta na kojima sam vodio momčad, a 14 golova u šest susreta najbolje potvrđuju kako će u budućnosti Zrinjski igrati mnogo agresivnije i efikasnije.«

PLANOVI

Na pitanje s kojim bi rezultatom svoje nove momčadi bio zadovoljan po okončanju proljetnog nastavka prvenstva, njen prvi strateg priznaje:

»Bio bih zadovoljan ukoliko bi ostvarili više od polovine pobjeda u predstojećim ligaškim susretima, jer mislim kako ova momčad ima potencijala za tako nešto. Bude li sve kako smo planirali, uz realiziranje svih zacrtanih planova, Zrinjski 1932 bi mogao završiti prvenstvo negdje oko 5.-6. mjesta. Naravno, to ćemo morati dokazati i na terenu, ali vjerujem u svoju momčad«, zaključio je razgovor vrlo optimistično novi trener Zrinjskog 1932 Josip Gabrić.

Iskustvo

Više od trideset godina je Josip Gabrić aktivno proveo u nogometu, kao aktivan igrač i trener nekoliko najpoznatijih subotičkih klubova.

48 52.indd 3 20.3.2013 14:47:43

POGLED S TRIBINA

22. ožujka 2013.

Današnji dan će zasigurno zauvijek ostati upamćen u nogometnoj povijesti Hrvatske i Srbije. Dan, točnije večer u kojoj su se u sklopu kvalifikacijskog ciklusa za plasman na Svjetsko nogometno prvenstvo u Brazilu 2014. godine susrele reprezentacije najbližih susjeda. I iskreno se nadamo kako će ovaj susret ostati upamćen po dobroj i fair igri dvije nacionalne selekcije, a ne po nečemu drugom što se, nažalost, danima pred njegovo odigravanje pumpalo u medijima s obiju strana državne granice.

U pitanju je sport. Istina NJ.V. Nogomet, najvažnija sporedna stvar na svijetu. Nešto zbog čega velika većina navijača naprosto živi, a ovo je susret koji se događa jednom u tko zna koliko godina. Ali ipak. Konačno, susret 5. kola kvalifikacijske skupine A svojim večerašnjim konačnim rezultatom neće mnogo toga riješiti u konačnom rasporedu, jer ima još mnogo da se igra do viziranja putovnica za Rio de Janeiro, ne zaboravimo kako Hrvatska ipak ima 6 bodova prednosti ispred rivala nad rivalima. S druge strane, Srbiji je duel na Maksimiru vjerojatno posljednji vlak do aerodroma za Brazil i sve izuzev pobjede daleko je udaljuje od primisli na jedno od dva prva mjesta koja otvaraju mogućnost izravnog ili plasmana kroz doigravanje. Hrvatski uteg ogleda se u imperativu pobjede, ne samo zbog bodova, nego i zbog revanša za rezultatski neuspjeh u onom prvom povijesnom susretu prije 14 godina, kada je zbog neodlučenog rezultata na istom ovom Maksimiru EP u Belgiji i Nizozemskoj ostao sam puki san.

Čiji će se sportski i rezultatski san ostvariti večeras u povijesnoj nogometnoj predstavi koja počinje u 18 sati, saznat ćemo dva sata kasnije. Luka Modrić, Darijo Srna, Mario Mandžukić i ostali hrvatski nogometaši učinit će sve da to budu vatreni.

D. P.

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtne pomoći koju daje PIO.

NOGOMET

Remiji Dinama i Hajduka

Vodeći Dinamo ostao je neporažen na gostovanju kod Istre 1961 (0-0), dok Hajduk nije uspio pobijediti Zadar na njegovim Stanovima (1-1). Ostali rezultati 24. kola 1. HNL: Zagreb – Lokomotiva 2:4, Inter – Split 0:0, Slaven – Osijek 0:0, Cibalia – Rijeka 0:1.

KOŠARKA

Cedevita – Cibona 92:78

Aktualni hrvatski prvak Cedevita bila je bolja u domaćem derbiju 25. kola ABA lige i pobjedom protiv Cibone

(92:78) učinili veliki korak prema plasmanu u Eurokup. Ostala dva hrvatska predstavnika Split i Zadar poraženi su protiv Radničkog (63:81), odnosno Szolnoka (79:90).

SKIJANJE

Kostelić peti u Svjetskom kupu

Osvajanjem trećeg mjesta u posljednjoj slalomskoj utrci na finalu Svjetskog kupa u Leinzerheideu (Švicarska) najbolji hrvatski skijaš svih vremena, unatoč ozbiljnim problemima s koljenom, uspio je ski sezonu 2012.-13. završiti kao peti u ukupnom poretku Svjetskog kupa, te kao treći u slalomskoj konkurenciji.

RUKOMET

Popis za Mađarsku

Izbornik muške rukometne reprezentacije Hrvatske objavio je popis igrača na koje računa za predstojeće susrete s Mađarskom u sklopu kvalifikacijskog ciklusa za odlazak na EP u Danskoj 2014. godine. Prvi susret se igra 4. travnja u Veszpremu, a uzvrat je dva dana kasnije u Zagrebu.

TENIS

Čilić i Dodig u Miamiju

Hrvatski tenis imat će dvojicu predstavnika na predstojećem turniru iz Masters serije 1000 koji počinje ovoga vikenda u Miamiju. Marin Čilić je slobodan u prvom kolu, dok će Ivan Dodig natjecanje započeti duelom protiv Slovaka Lacka.

48 52.indd 4 20.3.2013 14:47:44

Prodajem 600 kom. stare cigle velikog formata. Tel. 024 535 319.

Prihvatila bih čuvanje i njegu male djece ili starije osobe. Tel.: 064/0714938.

Prhvatila bi se održavanja stambene zgrade uz plaćanje svih režijskoh troškova. Tel.: 065/5319928.

Izdaje se namješten stan na Prozivci, bračnom paru ili studentima i učenicima. Tel.: 062/1789170.

Hitno izdajem sobu za jednu ili dvije ozbiljne učenice, studentice ili uposlenice na Novom naselju, u Novom Sadu. Tel: 021/496-014.

Prodajem potpuno novu motornu prskalicu STIHL SR 420. Cijena po dogovoru. Tel.: 064/4088979 ili 063/7246417.

Povoljno izdajem skladište i podrum kod autobusnog kolodvora u Subotici. Tel.: 064-9640745.

Dvosoban stan od 60 m^2 Subotica – Zorka izdajem ili mijenjam za sličan u Novom Sadu. Tel.: 064 255 68 22.

Prodajem ediciju – Pet stoljeća hrvatske književnosti, izdanje 1965 god. Matica hrvatska.
Tel.: 063 8886755 ili 064 2170160.

Ozbiljna, poštena, vrijedna žena srednjih godina brinula bi o starijoj osobi – radila bi u domaćinstvu – spremala, kuhala. Tel.: 064 4208423.

Prodajem Zastavu 10, 2008/5 godište. Registriran do 5/2013 godine. Ugrađen je plin. Od dodatne opreme ima alarm, centralnu bravu, radio, klimu, maglenke, tempomat. Uredno servisiran. Zadnji servis urađen 5.10.2012. godine. Cijena po dogovoru. Tel.: 064-1208170 i 024-525-373.

Predajem sate: engleskog jezika, AutoCAD-a, ArchiCAD-a, 3Ds Max Desing-a. Tel.: 064/640-63-99.

Prodajem Nitendo Wii za 100 eura + 2 igrice. Tel.: 064/640-63-99.

Prodajem dva kauča i dvije fotelje, može i pojedinačno, usisavač Vox 1400W, žensku bundu od nerca boj 44. Tel.: 024/557-531 i 061/231-19-14.

U najljepšem dijelu Kertvaroša prodajem dio obiteljske kuće, poseban ulaz, cca 64m^2. Potrebna adaptacija. Cijena 14.000 eura. Postoji struja, voda, kanalizacija, mogućnost priključka na plin. Tel.: 024-572-875, 063/8838747.

Prodajem umjetničku sliku »Sofa« – ulje na platnu akademskog slikara Tilića. Cijena 1.500 eura. Tel.: 065 429 4097.

Povoljno izdajem veliko dvorište pogodno za parkiranje kamiona, većih vozila pa čak i za auto-plac, kod autobusnog kolodvora u Subotici, čuvano 0-24 h. Tel.: 064/9640745.

Prodajem stambeno poslovni prostor u strogom centru Subotice – Petra Drapšina 2, u površini od cca 48 m^2. Tel.: 063/75-44-440.

Prodajem Kirbi nov, neraspakovan, sentria mikron magic, hepa filtration with mikroalergen tehnology. Cijena 950 eura. Tel.: 0652190496.

Prodaju se tvornički univerzalni skoro nov cirkular, nov el. šporet s ravnom pločom HANSA, ZOB, spavaća starinska bunjevačka soba i oprema, nošnje, trpezarijski stol, stolice, tepih i sl. i moderna venčanica. Tel.: 060053570 ili 024-532570.

Prodajem bilijar stol – karambol iz 1875. godine, antikvitet, veoma očuvan s 3 x 3 kugle od original slonovače. Rezervna čoja iz Amerike. Od 1983. godine uopće nekorišten, za 3500 eura. Tel.: 024-572-875 ili 063-8838747.

Izdaje se dvosobni namješten stan na Prozivci. Tel.: 069 - 2887213.

Prodajem priručnike za pripremu državne mature u RH i to: matematika, hrvatski, engleski, te biologija, fizika, kemija. Zvati 063 - 8820654.

Izdajem jednosobni namješten stan, blizu Ekonomskog fakulteta, telefon, CATV, interfon, TA peć, priključak na ADSL. Tel.: 064 - 3285657.

Prodajem veću termoizolovanu kompletno završenu tehnički primljenu katnicu (13 x 11) sa suterenom, CG i svim infrastrukturnim priključcima (voda, kanalizacija, telefon, internet, gas) u centru Sombora. Tel.: 025-449-220; 064-280-84-32.

Prodajem traktor Torpedo tip TD 4506 izdanje 1979 god. Registriran, izvršena generalna popravka i u odličnom je stanju. Tel.: 061-1621820.

Prodajem sajle raznih dužina i debljina u Novom Sadu. Tel.: 063 8291-264.

Subotica - Centar, izdaje se poslovni prostor 96 m^2 – 4 prostorije pogodan za urede, predstavništva, agencije. Tel.: 024 529-745; 063 518-218.

Izrađujem hrastove čamce, 3 do 6 metara dužine i jasenova vesla. Prijevoz po dogovoru. Petar Okrugić, Morović Tel.: 064-3467056 www.okrugic-camci.co.rs

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,
I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važit će za četiri broja.**
Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKA RIJEČ

Hrvatska likovna udruga »CroArt« prodaje umjetničke slike, djela članova udruge.
Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

Pretplatite se! **Uz popust od 20%**

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara
☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 40 EURA
☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ
Ime i prezime: _____
Ulica i broj: _____
Mjesto i zemlja: _____
Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u
Pretplata na internetsko izdanje tjednika
* Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje
* Inozemstvo: 10 eura godišnje
Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVODANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

48 52.indd 5 20.3.2013 14:47:45

ČESTITAMO: BLAGOSLOV TRUDNICA

Trudnoća je radost!

Svečana sveta misa održana u crkvi svetog Roka u Subotici, koju je u proteklu nedjelju predvodio subotički biskup *Ivan Pénzes* skupa s domaćim župnikom mr. *Andrijom Anišićem* i tajnikom biskupije mr. *Mirkom Štefkovićem*, okupila je mnoštvo vjernika te 21 trudnicu. Kao što je poznato, već dugi niz godina vlč. Anišić organizira misu na kojoj se blagoslivljaju trudnice. Kaže kako je ove godine odziv bio najveći do sada, imajući u vidu 21 trudnicu koja se pojavila.

Govoreći na propovijedi, biskup Pénzes je podsjećao na sv. Josipa za kojeg je rekao kako je dobio posebno mjesto u Božjem planu spasenja, jer mu je dan Božji Sin na čuvanje, dodavši da je sv. Josip odgovorio na Božji poziv čak i tamo gdje ga nije razumio.

Tijekom ove mise za trudnice, okupljeni vjernici nisu molili samo za dobro zdravlje trudnica i njihove još nerođene djece, već se molilo i za one koji ne mogu imati dijete, te one koji su nasilno prekinuli trudnoću, kao i ujedno protiv bijele kuge u našem društvu i narodu.

Među brojnim okupljenim parovima našla se i obitelj *Matković*. *Nikola* i *Georgina* očekuju treće dijete. *Stariji Matija* ima već tri godine, a mlađi *Lazar* 15 i pol mjeseci. Djeca su strpljivo saslušala biskupsku misu, a nakon toga su roditelji bili raspoloženi govoriti za naš list. Na pitanje kako ih je dočekala vijest o blaženom stanju kažu:

»Tu vijest smo i čekali. Taj osjećaj se ne može opisati, to je radost. Mi smo od ranije željeli imati troje djece«, rekla je Georgina s oduševljenjem i osmijehom na licu.

»Vijest o blaženom stanju supruge smo primili s radošću! Molili smo se da dobijemo treće dijete i izmolili smo bebu. Sve se dešavalo brzo, malo brže nego što smo očekivali«, dodao je Nikola Matković.

Pod dojmom blagoslova i svoje ljubavi prema djeci, ne bi bilo iznenađenje da Matkovićevi planiranje obitelji posve povjere Svevišnjem. Djelovali su kao da njihova ljubav neće presušiti očekujući novu prinovu, što je otac u polušali i spomenuo. Očekujemo ih opet uskoro u našoj rubrici!

Nikola Perušić

IZ IVKOVIĆ ŠORA

GPS u ataru

Faljen vam Isus čeljadi moja, šta vi velite na ovu ampu napolju, ta ja joj se baš ni ne radujem. Imam par brisaka u avliji, a i one će mi podbacit, a šta onda da každeu voćari kad je i lani bilo zdravo hrđavo vrime za voće, pogotovo za briske i zardelije, no da vam pravo kažem ja se nisam ni zaželijo dunca, mene više zanima ono što se peče i kroz civi teče i na kraju se u boce liva, a pomolo i mozak izbistrava, od dunca mi znade doć rđavo pa se malo čuvam. Ovaj se stvarno latijo pa duva i vije ko nepro, no javljadu ovi naši meterologi da će se razvedrit do svetog Jose, pa će valjda jedared i oni trevit, al ni njima baš nemož virovat. Oni su ko dva baćina sina: jedan kaže da će bit kiše, a drugi da će biti lipo, pa su taki pametni da jedan uvik potrevi. Ja bi zdravo volijo da se prolipša jel kod nas u Bosni je veliko slavlje na svetog Josu. Moram obavezno otić, biće i misa a posli i slavlje pa ću vam pisat kako je bilo barem ono dok uspijem pamtit, a dalje šta bog da. Jevo na radiju baš ovi opet divane da ćedu rušit kuće u glavnim sokacima u našoj varoši, jedan još gospodin divani kako ga ne interesuju nabijanice a ja bi volijo znat u kakoj je taj odraso kad je taki bećar, ta nismo mi Pariz da pravimo aleje. Kome nije dobro u našoj varoši nek njemu pravi drugu, a nama se baš vaka sviđa, tako su je naše dide opravile i cinidu ji svud kugod spomenike kulture, a te što su ovi napravili ko što je pozorište i onaj kostur tamo što su porušili od naši novaca, nek onda pravidu u toj novoj varoši. Ode je dosta bilo komendije i izmišljanja kako uzet novce od sirotinje, a ne uradit ništa. Svi samo izmišljaju, posli mudruju, a nakraju puj pik - ne važi, i nikom ništa. No čeljadi moja od ovog bisa i pripovidke ja sam niki ogladnijo, a pravo da vam kažem ni ne volim sidit kod kuće, uvik me natira žena da štogod radim, a kad je lipo vrime ja bome moju biciglu pa pravac u atar, tamo me nemož uvatit. Každeu da su me probali onim novim džipiesom nać pa nisu uspili, ta kako će i uspit kad sam se sakrijo drimat pod Lulićov badanj. Kaki džipi kad ja zdimim u atar tu je zabadavad lektronika. Sad vam lipo želim lipog vrimena i iđem užnat jel krče mi criva ko lešina vršalica, pozdravlja vas uvik vaš Branko Ivković iz Ivković šora.

48 52.indd 6 20.3.2013 14:47:51

BAĆ-IVIN ŠTODIR

Nikud više brež novaca

Piše: Ivan Andrašić

Bać-Iva vi dana svaj ko da su ga izgazili. Uvatila ga nikaka unkavica, pa ne mož dojt sebe. Prikono bijo kod kuma-Tune na karbina i samo mu se čudi kako već prija ni klo. Gebelji priko meter i po, pa je već i malo vrućina za taki posov. Pravilo se dvi vrste kobasica, urke i švargla. Kad su svršili, uvatijo ji i mrak. Već za večerom bać-Ivu uvatila nikaka zimomorija. Malo malo, pa ga prodrmlje, jedva čeko da dojdu doma. Njegova mu oma skuvala lončić katarke, a i noge je naparijo. Pod dunjom se svaj priznojijo, pa je mislijo da će mu to brzo projt. Al bome, ujtru. nos skroz zapušit, u grlu ko da ima šaku bode. Boli mu ščim zine. Riplje ko nesvit. Ne pomaže ni kuvana katarka, ni citrona. Njegova ga natirala i da otide kod doktora. Lipo se navuko, latijo knjižicu i ošo tražit pomoći tamo di bi je tribovalo bit. Dala mu i novaca, kaže ako mu doktor pripiše kaki likova, tribaće i to platit. »Ta idi, ženo, neka divanit makaršta. Pa jesam do krv priko pedest put? Vada znaš da taki kod doktora imadu sve zabadva«, kokoši se bać-Iva. »Bome, ja bi rekla da ti divaniš makaršta. Ni to Titino vrime, pa da vam, kad dadete krv, još i ručak pripravu. I to ne makarkaki, neg šnicle debele za dva prsta. A ni kod doktora više nemate ništa za džabe. Eno, prvač moj pobratić bijo u bolnice, a on je krv do priko sedamdest put. I vada misliš da mu to pomoglo. Prvo je za nikako snimanje moro čekat skoro godinu dana, a još je došo na red i malo priko reda, niki što su bili ubiližiti pri njega, poumirali dok su čekali. I bome, to je papreno platijo, a kad su ga aperisali, još je moro dovest pet čeljadi da dadu krv za njega«, veli njegova. Vidi bać-Iva da će tu već i ruke na bokove, pa se brže-bolje krene. Došo u abolantu, vidi, nema baš velike gužve, pa se ponado da će brzo i na red. Prido knjižicu, veli mu sestra da će istom sutra dojt na red. Gleda on u ne što čeku, gleda u nju, al pomoći nema, kaže mu ona da se sad zakaziva za dan unaprid, džabe on njoje tolmači da mu je hitno, da ne može dijat. Kaže tako radimo, a ako vam se baš toliko žuri, idite u varoš na hitnu. Ajd, veli, kad je već tude, otiće makar kod zubara. Kad tamo, zaključano. Zubar u njegovomu selu radi samo polak nedilje, polak u varoši. Velu tako su naštodirali ni što vladu, ne može niko u selu gubit vrime, kad tamo nemu koga ličit. Tako su i vu curu što vadi krv pribacili u varoš, pa u selo dojde samo jedamput na nedilju dana. I sad se kod njoje triba ubiližit, pa projde i misec dana dok se ne dojde na red. Vada vi što vladu mislu da je i bać-Ivino selo ko njeva, tri kuće u dva reda, a svako peto imade dućan. Bać-Iva se svaj jadan krenijo doma, došo ope sutra. Ope ne čeka puno čeljadi, veli vada će brzo, već jedva diše od silnoga ripanja. A i velika promaja u abolante. Taman ka su ga tribali prozvat, kod doktora unide jedna sestra. Nosi kamaru knjižica, ni ne sakriva ji. Niko više ne izlazi, al nikoga ni ne zovu da unide. Prošlo više od tri frtalja sata, izlazi ta sestra. Nosi rpu knjižica što je unela, al š njima nosi i recepte za likove, pa ji pridade ne sestre što prima knjižice. Izajde i doktor, kaže ide na fruštuk, pa će dojt za sat vrimena. Bać-Iva je samo ošo doma. Kanda će ga njegova bolje izličit kuvanom katarkom.

22. ožujka 2013.

MISLI POZNATIH

HRVATSKARIJEČ

Kant: Možemo suditi o čovjeku po onome kako se ponaša prema životinjama.

Hese: Ljubav, kao i sve prave vrijednosti, ne može se kupiti.

Tolstoj: Glazba je lijepa zato što obuzima čovjeka, obuzima ga i odnosi iz stvarnosti.

FOTO KUTAK

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

Još si mali!

KVIZ

Ivo Robić

Koje je godine i gdje rođen glasoviti hrvatski pjevač Ivo Robić?
Po čemu će ostati ubilježen u povijesti hrvatske popularne glazbe?
Koje je godine otišao u inozemstvo?
Kako se zove njegov najveći hit?
U koliko je primjeraka prodana njegov ploča »Morgen«?
Kako se zove njegov najveći domaći hit?
Koje je godine Ivo Robić dobio Porin za životno djelo?
Kada je i gdje umro?

Rođen je 28. siječnja 1923. godine u Garešnici.
Ostat će upamćen kao njen pionir.
1955. godine u Njemačku.
»Morgen«.
Prodana je u milijun primjeraka.
»Samo jednom se ljubi«.
1997. godine.
Umro je 9. ožujka 2000. godine u Rijeci.

VICEVI

Momak u taksiju jede čokoladu i taksist mu kaže:
- Dečko, to će ti uništiti zube.
Momak odgovara:
- Moj djed je doživio 102 godine.
- Zato jer je jeo čokoladu?
- Ne, nego zato jer je gledao svoja posla!

Dođe Ivica na tržnicu i pita koliko koštaju jabuke.
- Što više kupiš to je jeftinije - kaže trgovac.
- Onda tovari dok ne bude besplatno!

korice 53-56.indd 1 20.3.2013 14:31:33

www.supijace.co.rs

MILENIJUM OSIGURANJE

- Registracija i osiguranje motornih vozila,
- Najpovoljnije osiguranje imovine,
- Kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje robe u transportu i osiguranje nezgode
- Putna zdravstvena osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete

POSTANITE I VI ČLAN VELIKE PORODICE »CROATIA OSIGURANJA« D.D. IZ ZAGREBA

»Milenijum osiguranje« A.D.O. Beograd-Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon +381(24) 555-867 i 552-406
e-mail: mios@tippnet.rs
www.milenijum-osiguranje.rs
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "POGREBNO"
JAVNO KOMUNALNO PODUZEĆE "POGREBNO"
TEMETKEZÉSI KOMMUNÁLIS KÖZVÁLLALAT SZABADKA

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

VIKEND AKCIJA
U KTC-u
22.3. - 25.3.2013.

365 DANA ODLOŽENO PLAĆANJE!

čekovima građana, u jednakim mjesečnim ratama, na cijeli asortiman

Kobasica čajna 1 kg

~~935.90din~~ 799.90din

SUPER CIJENA

Margarin classic 250g

~~59.90din~~ 49.90din
1kg = 199.60 din

-16% POPUSTA

Grah Gradištanac 1kg

~~225.90din~~ 199.90din

Tjestenina Panona 400g: spirala, velike školjke čipkasti rezanci

~~62.90din~~ 49.90din
1kg = 124.75 din

SUPER CIJENA

Krem Niki 900g

~~309.90din~~ 274.90din
1kg = 305.44 din

SVAKE SRIJEDE

-15 % NA BIJELU TEHNIKU, MALE KUČANSKE APARATE I TELEVIZORE

Merix zeleni čaj i jasmin 12 KG + MER glass GRATIS

~~1.639.90din~~ 1.299.90din
1kg=108.33 din

-21% POPUSTA

SUPER PONUDA

Energetsko piće Booster 0.25l

~~55.90din~~ 45.90din
1litre = 183.60 din

Pribor za jelo dječji

~~499.90din~~ 379.90din

-24% POPUSTA

Stroj za ručno mljevenje oraha

~~899.90din~~ 629.90din

-30% POPUSTA

Mlin za mljevenje oraha, badema, lješnjaka i veoma lak za održavanje i čišćenje.

20.3.2013 14:31:48
korice 53-56.indd 3

PRAZNIK HRVATSKE ZAJEDNICE, MALA BOSNA, 19. OŽUJKA 2013.

korice 53-56.indd 4 20.3.2013 14:31:54